TO THE READER

KINDLY use this book very carefully. If the book is disfigured or marked or written on while in your possession the book will have to be replaced by a new copy or paid for. In case the book be a volume of set of which single volumes are not available the price of the whole set will be realized

SRI PRATAP COLLEGE
SRINAGAR.
LIBRARY

Class No. 891.441
Book No. M67Y
Acc. No. 15995

چھاپ غلام محمد نور محمد

جملہ حقوق محفوظ ہیں

نحن نقص علیک احسن القصص

الحمد للہ والمنہ کہ

اندرین زمان سعادت نشان میمنت اقتران کتاب شیرین بیان

موسوم بہ

891.441
M67 Y
15995

یوسف زلیخا کلان

بزبانِ کشمیری

4 JAN 2006

من تصنیف حاجی محی الدین صاحب سرای بلی المتخلص بہ مسکین

حسبِ فرمائش

غلام محمد نور محمد تاجرانِ کتب مہاراج گنج بازار

و مائسمہ بازار امیراکدل و رزیڈنسی روڈ متصلِ پل باغ امیراکدل طبع شد

٤٩

بعد حمد ای بیکسان پناہ درود
بدرگاہ نبی گفتہ پیشکش بود
پیاس حضرت شاہ مدینہ
بود معرفت بزم آمد سینہ
حلاوت دار کرتم شعر مسکین
دل مضطر مہ اینت وان پہ تسکین
ختامہ ہدیہ اصحاب کرتم
دیم نامہ تحفۂ احباب کرتم
دزن گنج فیض جاری بہ موزم
دگنجینہ از اسرار بہ برم

بسم اللہ الرحمن الرحیم

الٰہی غنچۂ امید بکشای — گلے از روضۂ جاوید بنمای
خداوندا دگُل گل پہولناوم — زباد رنج و غم آزاد تہاوم
زلیخائی دہتم در عشق تحقیق — بخشتم یوسف توفیق و تصدیق
دہتم پرواز شہبازی مہ در عشق — عطا کرہتم سرافرازی مہ در عشق
مہ در بحر محبت غرق کرتم — زپا از عشق خود تا فرق کرتم
بوی درد خود کرتم مشکبار — دماغ جان مہ تہیو سینم خبردار
صفای سینہ از توحید بخشتم — بدین مصطفے تشدید بخشتم
بجام معرفت مخمور کرتم — بانوار حقیقت سینہ بر نم
نولم کہسے غفلتچہ زآئینہ دل — بقرب خویشتن کرتم مہ واصل
موڑ رتم رحمتگو دروازہ یارب — جدائی چہوم صدا بوزم زہ یارب
بوید وی چہوس ٹھاہ غافل گنہگار — زہ چہوک بربندگان ستار و غفار
وجودک باغ کرتم تازہ از جود — بسر تراوم دمادم رحمتگو رود
بفضل خویشتن مہ زندہ دل نہو — طبیعت از عنایت معتدل نہو
زبان اندر سخنگوی تہوم تیز — کرم در بزم عشاقان گہر ریز

نعت شریف

حقیقی نور احمد کہ سر ما از حسن سرمد
سوا احمد با احد بیلت کمت یوہ
نہ در بحر وحدت لوزد ریوز

۲

سرن پیر اولیا نور قدیس
بہ دون کبیاہ لول نش خلق عظیمس
اسن اندر نصیبہ نور اطلاق
سین تنت نور پاکیس بانو مشتاق
سین عاشق سرین محبوب مرغوب
سرن مطلوب نش وداد ابن یعقوب

تعالی اللہ سلطان شیخ نعمان
نصب ان بچہ خف ... (بقیہ حاشیہ پایین ناخوانا)

جیکی عرفانکه شاهِ رسالت پیمانه
جان جانانه بیانه وفنده بیجانان
صبحِ لولاک لما ... ماه تابانه
روی چهجی والضحی شمس تابانه
جان جانانه ... وصلک عشقه جهانانه
سوی ... معه ... خیران عرفانه
چهوی ... قبا ... مهین شعبانانه
وزیر ... عطای ... بخشانه

لعمرک کباه شان چهوس عز تک تاج	چهو عالی منزلت در قرب معراج
چهو وصف پیچ زلفش حلقهٔ جیم	رموز پیچ گیسو نقش حامیم
صفات چشم و ابرو نون نه صاد	زمازاغ البصر چهوس سرمه ابزاد
قدش شمشاد باغ قم فانذر	قبا در بر مزمل نه مدثر
الم نشرح چهو شرح سینهٔ او	پر از نقد کرم گنجینهٔ او
چهه اوصاف سراپا واره روشن	خدا خود کرده در قرآن مبین
موز رنس رحمتک ساری	تهون گنج عطا ئس اختیاری
چهو تهندو ی فیض جاری خاص و عامن	بهر کس روز و شب صبح نه شامن
ملایک نه خلایق زیر فرمان	بنس ساری بمحشر زیر دامان
سو بس راضی بتس راضی خدا چهوی	سین عاشق بتس چهوی مدا چهوی
اطاعت کر شفاعتگر چهو سو خاص	مه بر کانهه دربدل گزیده اخلاص
چهه بحر شرع کی تس ڈور گوهر	ابوبکر و عمر عثمان و حیدر
درود و رحمت و رضوان معبود	نثار روح شان تا روز موعود
دلو مسکینه کر شادی کنهن نوش	رسول الله کری نوزه فراموش
دنوس زاری کری یاری بهر حال	بنا چاری وتس ساری پنچال

ایضاً در نعت خیر الانام علیه الصلوٰة والسلام

جان جانانه فنده بیجانان
تحریس دیره اسم ... نه
... رسول ... چانو دانان
... جهونه در ماه
... کباه جهونه وان
وصلی ... عده کری پیانه
شمع خانه ... پروانه

عاشقن ... داده جانانه
... ایمان
... زیب ... نیسانه
... نسر ... ایانه
... لامکان
... پیانه

3

دوی ... جانانه
والیل ... شمس تابان
... معراج ... پیانه
... سو بی ... نشان
... برالمکانه
... اونیا ... غلمانه
... رضوان

مسکين حزين کي بخش تو
مضطر کمت پومن پهم
از لطف کرم اکي نظر
تا ڇهوم اضطراب اي نازنين

در منقبت حضرت باني مسلمي
حضرت امير کبير مير سيد علي همداني رحمة الله

بيا اي دل تو ڇيرپير تو گڏ وي
بيوي درگهه کان از ديره ڇيوي
امير دو ڇهان ڇهوس نام مشهور
ڇهند توصيف ڪري پڙهاوه منظور
مناسب پيروسند جابه ڇهون
ڇهوپن ڪن ڪن نور ديده ڪيان اين
جناب مصطفی ڇهون ڇهه احمد

کالِ مسکين بله بنده گريانه	کاره ٻيٽ آسه هيت بار عصيان
مته وِنه بخشڻس نور ايمانه	جانِ جانانه ونده هئي جان

ايضًا در نعت رسول اکرم صلی الله عليه وسلم

از عارضِ تابان تو روڄ مته تاب اي نازنين
وڃ نرگس چشمان تو آرام و خواب اي نازنين
ماز اغ چشم و کر نظر مضطر بي بال و پر
از جوشش سوز جگر ڇهوم دل کباب اي نازنين
نالان و ديوان سوي تو شايد ببينم روي تو
مانند سگ در کوي تو ڇهوم جاي خواب اي نازنين
آرام بردي از جهان عاشق ڇهه ساري خسته جان
مشتاق ڇهي پير و جوان ديده پرآب اي نازنين
نامه مه بدوي گو سياه کر عفو اي امت پناه
امت ته کن ڇهوس عذر خواه ڇهه بنخواب اي نازنين
ڇهوک ڇهوم نه لگهت ڇهوم دکه دور بوجانوي کريکه
شهر مدينس کن نکه با پيچ و تاب اي نازنين
ياري کرم دادس مه وات وانيو نه بدوي ڇهمنه يات
در ناله و زاري وه نه رات ڇهون رباب اي نازنين

ڇهوده ڇهه حال و افعال و اقوال
سه نا العبا دحيدس ودوده
شيخ مجلس اهل يقين ڇهوي
رحمة للعالمين ڇهوي
فخر اهل عرفان کيا ڇهون
شيخ ولايت کيا ڇهون سلطان
ولي رضا ڇهوي
گلشن نظم ڇهوي

ثاني علي مرتبت بابلڪن صاحب فضيلت
ڇهوده پير ڪيا باطن صاحب وصف ڪمالات
سه عالي مرتبت بجوزان نور ايقين آنڪس ڪن
سه ڪيا ده وانڻن نورين ڪي ڇهوڪن ڇهمن
ڇهوده د ڪن ڪن ڇهوڪ ڇهم ڪن صاحب ديان
سه ڪسي ڪا ڪن ڪن خاتم ڪن انعام شان باد
وسرد ڪن ڪن قطع ڪن ڪن بنشن باد
دل و جان فداي ازين بشن باد

ایضاً در منقبت بانیِ مسلمانی حضرت امیر کبیر میر سید علی ہمدانی رح

دِ تہ فریاد شاہِ ہمدانس
غمہ وِزہ چھوم ناو تہندوی بس
شاہِ مُلکِ یقین چھو عالیجاہ
حال روشن چھو شاہِ ختلانس
مرتبہ بڈ چھو غمزدن غمخور
ترِ یہ پھِرہ سیر س در کشمیر
جان فدا کرہ ہس بو نورانس
میلنوک ٹنز شیخ نور الدینس
دبکن امرن ہند سو بانی
کرُنہ تلقین للہ دِ بجی انس
شاہِ ہمدان رہبر کشمیر
خانقاہِ معلّاس اندر
پرِہ پرِہ اتہ اندرِ نورخانس
تمہ سبت وتھو گرھی رحمتک در
چھوس بو نادان ای شہِ ہمدان

وننہ بیداد شاہِ ہمدانس
وننہ بیداد شاہِ ہمدانس
حلّ مشکل چھو سارنی دلخواہ
کبروی سلسلُک چھو سوی رہبر
نجم رخشان چھو برُج عرفانس
آو اسوی آفتاب عالمگیر
سبز کشمیر آسو منز سینس
صدرہ منزہ لعل میول جانانس
چھس دپان بانیِ مُسلمانی
پایہ بڈ ناو چھوس امیر کبیر
عزّتِ دوجہان چھو ذی شانس
یُس اتہ ہمتی ژلہ ننٹ تہ کھر
اوراد فتحیہ بڈہ بڈہ پر
شاباش بو بیہ اتہ خوشخوانس
جان اوصاف تہند چھہ بے پایان

۵

دویم ونومُت عجب شعراہ چھو تازہ	چھو ولومت نازروین تازہ غازہ
چھو شعراہ رتوسو ملّا یانہ عالی	ولے از سوز و درد و عشق خالی
بہ نامہ عاشقن کتو رتو چھو محبوب	بہ جامہ فایقن کتو کیاہ چھو مرغوب
شراب شوق می درجام بر می	رباب ذوق کیاہ گو یامہ گرمی
دو بہ لٹہ پھر این تکلیف کمہ نُل	گلاباہ عشقہ باغس پورِ از پھل
گوڈک مسودہ بُس آسوم سونیو نام	دیان مقبول باباچھی ہمِتس نام
ہنس خانہ چھو اندر منگہ نامہ	سوکھٹو ہم رود قصہ ناتمامہ
دگرِ بارہ لیکھُص پیٖو بامشقت	تولن ہیٖن امنز توی پیہ پور محنت
لیاقت شعر و نیٖج یدمہ چھے نہ	خدا رتو بو زنگ توفیق دینی
اگر آسِم گمُت سہو و خطامے	کرن گرٖہ عیب پوشی تتَہ عطامی
ولے بُدٖ آسہ کانہہ استادِ کامل	تو الس سینت ہیٖن مہ روزہ شامل
گرِس اصلاح در تصحیح کوشش	قلم ڈالس نہ نِرہ لاگس تہ پوشش
آلہٰی میانہ طرفہ رتو جزا انس	دنس در دین و دُنیا مدّعا انس

آغاز داستان جلوۂ جمالِ حضرت یوسف علیہ السلام برآدم صفی اللہ

زبعدِ حمد و نعتِ مصطفےٰ بوز	ونے بو احسن القصّہ مٖنا روز
چھو کھے عاشق ونی عشقُن فسانہ	فسانہ چھُوی نہ چھوی رتو دستانہ

در بیانِ ولادتِ حضرت یوسف علیہ السلام

درین نو بنگہ صورت پرستی — زند ہر کس بنوبت کوسِ ہستی

سو آدم دراویلہ از دار فانی — رٹ منزل بجا ہی جاودانی

بجایش شیث در محرا گہ رود — عبادت آسو کران سوی معبود

سو گو یلہ نس بنہ ادریس پیدا — سپز پیغمبری نس پٹ ہویدا

پس از وی حضرت نوح شد ہمیر — مس بنہ و نہو خلیل آن پوراذ

خلف نس حضرت اسحاق پٹ رود — سو ذوالعزت نہایت پیش حق بود

چواوین دار فانی رخت بربست — بجایش حضرت یعقوب بنشست

سو یعقوب شام تراوت گو کنعان — پہلوس تتہ صبح دولت چون گلستان

شمار گاو و میش و گوسفندان — نمش آسوی ہزاران در ہزاران

جوان نس بہ گبر آس یوسف سان — دلاور خاصہ زور آور پہلوان

سو یوسف یام نفنہ پیو ز مادر — تہند وی روی زن ماہِ منور

سو گل یامت فلو از باغ دلبری — زمادر رود باخار یتیمی

وُچھان نس کن ودانی آسو یعقوب — بمیس کس باگرام لول تہ لوب

یہ بوزت پوچھ پنہو ہمراہ پانس — رچھان کیاہ لولہ سیتی جان جالس

کرُن داین سو پنہو جانانہ تسلیم — سو رچھو صد فو چو دُر دانہ بتعظیم

دودہ ماجور چھوک ازجان سو دلبر — ذنک نس کھن خضر نہ قند و شکر

غزل

غزل خواندن حضرت یعقوبؑ نوحہ در فراق حضرت یوسفؑ

ییھ کن خون دل یوسف سیران

ہتھنی دردہ چھم دیدہ گریان

گت چھم شوقہ ہتھنی سینہ بریان

نہ آدم روی یوسف پہانی

منگان از حق یو وقت صبحگاہی

دیان یار بسمہ اوس نور دیدہ

دوان کیاہ آسو ہاران آب دیدہ

ناوِس کری چشمہ فدا	چھوم سوزِ دل بوزُم مُدا
مسکین بو چھوس دم برنزی	کیاہ رُژ کرت صورنگری

بقیہ قصۂ حضرتِ یوسف علیہ السلام

دُہو ہپٹ عمرس از ہفت رفتہ	رخش تابان شد از ماہِ دوہفتہ
قدش ہمچون صنوبر سرکشیدہ	ز باغ حسُن و خوبی بر دمیدہ
ز آب شیر ساپن سرو سرکش	وچھیت ہر کانہہ تمس ڈلشیت گرمان خوش
ڈکہ روشن تُسند زن لمعۂ نور	بیوان پرنو گٹے منز چشمِ بد دور
خرامان قدتُسند کیاہ کبکِ رفتار	زہ رخ تس تازہ تر از روی گلنار
بچشم مردمان منظورتر گو	سو یوسف در جہان مشہورتر گو
جبینس آسونُ نورِ خدا تس	وچھان ہم ہم کران یاری دُعا تس
بدن حسن و جمال و نازسازہ	ہیُت آسو عالمس تُسند آوازہ
وَنی کیاہ شہرہ ہیو در شہرِ کوتاہ	زحسُن و خوبی خوشروی آنشاہ
یمنس پروانہ واراہ شمع ویس	ولی نس کیبنہ ہند پروانہ موبیس
انہُ یمتُسند سراپا منز بیا بس	تہُون پیچیدہ آتش پر بیانس
دِمُہم طولِ کلامک نثر ملال سہت	اگرچہ شعر چون سحر حلال سہت
ولیکن آسو یعقوبس ستھاہ لول	بو کر یوسف اچھو ڈیشن ژلم ہول

یاد یم ہو ناد لاسے یو سغیر

یاد یم ہو ناد لاسے یو سغیر پیدس از دور آورد

دورہ رود دم یو لبہ سینس تھس

۸

یاد یم ہو ناد لاسے یو سغیر جان و سینہ دورد

[illegible]

زندہ گندم سبل تہ ہنڈم بندرو ... یاد گیمو نا دلائے یوسفو

چھوس بو مسکین نالہ دیوان از فراق ... چانہ دیدارک تہاہ چھوم اشتیاق

آتش چانی چھم مہ ہا اچھ کانترو ... یاد گیمو نا دلائے یوسفو

نامہ نوشتن حضرت یعقوب بجانب خواہر خود مشتمل بر فرستادن حضرت یوسف

یہ ہمشیرہ لکھون ای خواہر من ... کری عرضا تہ تتن عرضس تہ ہم کن

تمنا چھوم دلس اندیشہ کینہ ... گرہ ہوم آسن مہ یوسف بیت بینی

منس رستو کرہ مہ چھوم اک ذرہ آرام ... سونی ڈیشن گرہ ہم مہ منز شام

سو نامہ یام تمہ پڑ تا بانجام ... پھرن تمہ سوی یوسف وی گلفام

دپن تس یوسفس کن چھو کہ محبوب ... مرے چانی شرے ما چھوم تہاہ لوب

بو بچھ ہند دل منس کن آسو یر آرام ... منس رستو اک ذرا اسو سہ آرام

بظاہر تہو نہ از خود بوی راضی ... اندرکن آس تہ ہاندان حیلہ سازی

گنڈن بلہ یوسفس ہل لون رسن ... ہلس مخفی کمر بند جیرہ گنڈس

گرن ظاہر سو مالس کن روانہ ... گیس لاران بہنہ امہ کی بہانہ

کرن بیوایہ کر بک ای مردم عام ... کمر بند پدر راوم و چھوم یام

تبرک آسو مہ تس نخفہ کتو گوم ... اتی روز و دماہ تہند وی منز گوم

و چھوں گوڈہ لو گنی تہ یوسفس یام ... مژ رس ہل ڈو گڈس از کمر یام

9

در بیان توصیف حلیہ حسن و جمال مثال سرو خرامان سراپای زلیخا

دلیلاہ از زلیخا مختصر

جبین گوبندا بابان این از
دبان تس نا وآسی شاہِ طیموس
بسر زیبا مترس اقبالکوی تاج
سٹہاہ تس مال و دولت شان و شوکت
بجاہ و جود و شوکت تس کمی نہ
بدولت ہم بصولت ہم بلشکر
بدولتخانہ تمنسی آس اک کور
زلیخا نا و تمنز نورِ دیدہ
نگارا ہ گلرخاہ دلکش سمنبر
بدن چون برق آتُس شعلہ تراوان
قدش زیبا چو سروِ باغ جنّت
بلا بالای آن آزاد قامت
کھسہ وُن نونہالِ گلشن جان
جبین آئینہ خوتہ آسو تابان
برخ تراوان تنبھی موی سیہ فام
زسر برپاپوان تس زلف شہمار
خطِ فرقش میانِ موی خوشبوی

بمغرب آسو شاہا نام پرداز
حکومت آسو تمسُند تا حدِ روس
دوان تس آس بڈ بڈ بادشہ باج
ہمیشہ کار تس عدل و سخاوت
اکابر تس نشہ چاکر کمینہ
بُدنیا آسو کاہہ کر تس برابر
سہ در جلدِ بشر زن جنتچ حور
بعزّ و ناز و نعمت پروریدہ
دلآرا آہو شاہ خوش فتنہ پرور
تمہ نشہ آسو شمعگو گاش راوان
گلمُت پروردہ از بارانِ رحمت
سپینہ عاشقن برپا قیامت
صنیہ برپاسیھی سروِ خرامان
سو زندن موکھہ تہند از مہ درخشان
کرہاں زن عاشقن نز منزن شام
بچھن اوچھان کرن صد خون بیکبار
بسنبلزارِ جنّت کو شرح جوی

11

مژہ تس نیزہ خوتہ تیز تہ گیاہ — زہ خنجر صاف تہ خونریز تہ گیاہ
بُن منز خال یا در باغ زنگی — تہ حبشی ہیُت ما آسو بنگی
سیہ دانہ سو آسو یا داغ بر ماہ — وچھان ہمہ آس تم از دل گڈن آہ
شکن اندر شکن خوشبوی زلفن — عجائب نول کرمت آسو الفن
دو گیسو یا دو ہندو یا دو زنگی — ہیُت از شام در رنگ فرنگی
زمشکین جعد اول کارہ ہیُت گو — بنفشہ نیلگون سنبل ہیُول گو
سو کالہ مونسند والہ بری گیاہ — لگانی زالہ نند خود بری گیاہ
سہ ہامیت سرمہ لاگان ہر نہ چمن — مران چھی ہر نہ ہانگل نل کرِ سمن
برابر وسمہ بر قوس قزح رنگ — انن از تیر مژگان عاشقن سنگ
مکحّل چشمہ در ابرِ سیہ ماہ — مہِ رٹو تم ہٹو تمک سر من وفی گیاہ
دہن غنچہ لب آسس لعل رشتہ — ہران مخنہ کران کتھہ زن فرشتہ
رتہ فل وُٹھ نتہ خون عاشقن ہند — حنا یا برگِ پانُک رنگ بیتر تند
وچھیت عاشق تسند خوشاب دندان — بدندان از تحسّر لب گزندان
اسُن ہنسند شکر ہارُن بدامن — چھہ کرمت طوطہ کل ہنسند کلامن
ہو نکن تس خوشنما سیب سمرقند — برمن شُرزن وچھت نت کرن خرمند
سو سیبِ سیم یا اسیبِ سیماب — تسُند غبغب مدوّر آسو گرداب
تت اندر آسو شوبان چاہِ غبغب — سو از آبِ جبانت آسوی لبالب

رموز مختصر از باغ عصمت
بنه آئينه همزانو ٿنس سوٽ
ڳنڍڻ ٿن موءِ بندس مخنه جالا
ڳنڍڻ خلخال زر ساق سيمين
زسر تا پائي سڀ پر زيور و سيٽ
رنگارنگ پارچن هند جامه ڇهاون
بطلعت ٿن برابر ڪاهه ڀي نه
ڪرڻ پيراو پاسا مانه نيران
بڪن ڳه ڳهت بر تخت لي وزان
زليخا آسوٽن مه ٻيکري ناو
ٿنس حسن و جمالج آس شهرت
ڇهو ٿمنت جابن امسند سراپا
ونت شرح سراپا ڪياه لکي بو
بيا مسکين سراپا مختصر ڪر

ڇهو ڪر باد صباحت ڳن لبان ونت
ٿنه ٿن رونما پشتس ڪران ميوٽ
نهايت در نهايت لعل و گوهر
زه ڪهور ڪياه از حنا ڪرمت نگارين
دوان ٿن جامه شعله گوهر و سيٽ
دوهس ٿهاوان بوقت شام تراوان
زخوبان ڪانسه ٿس سيٽ همسري نه
خرامان آس در بنگال ڀيران
سرود و ساز ٿونزن هندسه نوزان
ز وصل او بران ڪم مدن جاو
بهجر و بر بهر شهر و ولايت
ڇهوئي پرمنت نه وڇهه اندر زليخا
رنگارنگ وصف ٿمسند ڪياه لکهي بو
بيان قصه اصلي ته ون ڪر

در خواب ديدن زليخا حضرت يوسف عليه السلام را مرتبه اول

ولو ها ساقيو دم جام سرشار
وني بورتو قصاه پرمغز و هشيار

زدستِ عشق آن شمس دلافروز — نزت گی در جگر لتس بنزدلدوز
مٹھوس یکبار سا روی عیش و رحت — نسلی گو منس ازنار و نعمت
صبح یلہ گو دمیدہ ران گیہ گم — زخوابِ خوش سپن سبیار مردم
زلیخا گیہ تامت نندرہ بیدار — غمس منز خوابس گیہ گرفتار
دلو مسکینہ وچھیہ ون کار تقدیر — چھو تقدیرس نشہ حیران تدبیر

بیدار شدن زلیخا از خواب ناز دوشینہ و نالہ زاری ساختن

سپنز بامت زلیخا نندرہ بیدار — وچھون نہ بیش خود آن یارِ دلدار
دپن یا رب بہ کیاہ سپنوم ژلم یار — مہ چار عشقن اُمُ گنڈنم دلس نار
پری چھا یا ملک چھا آدمی زاد — مہ دِتونم آب و آتش خاک برباد
اچھو تر اون منون آتش زالہ ژالے — دپن حالی ون کیاہ گو مہ بالی
دپن گوہ لو چرہ گن کر بوز ناس — دپن دمہ چاک جامن شرم آپس
اندر نالہ دِوان ظاہر سہ خاموش — نہوت نس فرپنس کن گوش نہ ہوش
گمر اندر غمِ ماتم سہ بہوش — اندر نس نارِ عشق یار در جوش
دہان آس آہی فلک بامن گرن کیاہ — دل و جان میان و از اندوہ برت کیاہ
شکار رگ بارٹ مہ زالہ ولن گوگ — دل و جان دلبر ورشہ ورہ بہت گوگ
دل و جان دلبر و مہ ژورہ نیو تھم — حواس و عقل مہ سنورہ نیو تھم

۱۳

بوچھس زانان عشقس چھک ہوناک　　زلیخائے یہ بورنت تراوِنس باک
مہ رچھم چھک ژھ ونتم کمہ بوله　　وجک کم زاله گچھم کمہ ہوله
کرم واقف بوژهاری جانو جاره　　دیک بیت کن گرہن ہنت کن بولاره
مہ ود بدوی ژھ زتو چھوی سرنوشته　　ژھ نش از آسمان والن فرشته
فریب فن ونت ونس مہ درخواب　　وچھم اک صورتھاه مانند مهتاب
وچھیت تس ہوشه ڈله حور و پریزاد　　لبت راوم سونتن بوچھس دعان ناد
دُپس نمہ آسه ماسوی دیو مکّار　　شکل انسانه کسنز لاگن جنن کار
زلیخائے دپُس دوس چھه کیاه جای　　شکل لاکی چه آن سرو دلارای
معاذ الله سو چھوتی از شور و شر دلے　　فرشتس آفتابس تھو چھو کر بوز
دپس نمہ تراواز دل این گمانه　　ژھ ہش چھته کاہنته ونکن رنانه
زلیخائے دپُس ای مادرِ من　　مہ عشقن زاجیم تمسند چھه ہن ہن
تسلی بلیه دلس تس دایه انونس　　گره ہنت مالس یه سر پوشیده ونس
نه بورنت پیه سه اندر کار تقدیره　　بظاہر ژھانڈ نمہ ہر گونه تدبیر
دبو مسکینه تقدیرس رضا روز　　رنگا رنگ فصّه ون تقدیری بوز

خواب دیدن زلیخا و مشاہدہ کردن جمال باکمال یوسف مرتبہ دوم

زلیخا حُسنه عشقنه زاله بلیه لج　　ننددراوُس جند رهش یه ون ژن گج

زهنت پیه داده سینن غم کهیون لوین	گران کیاه آس هی افسوس افسوس
ستمگر عشقنوی ظالم یه کیاه پیوم	گیم مه گوم کس سینن یه کیاه گوم
زخان وہان خویش آواره کرتس	پریشان غمزده لاچاره کرتس
نه تهوتن آشناون بابنی هنز	شفیقن غمخورن همسایی هنز
زلم بیت زوره صبر هوش و آرام	یه شهرت هر طرف گیبه بدنام
شکستم شیشهٔ ناموس از سنگ	شدم از ننگ یکسو با دل تنگ
مزه انعام مه بنوم عقل ته هوش	نه تهوتن صبر در دل مه نه کهته هوش
نه رودس اختیاری عقل پاتس	به کت امشهور ساین محله خانس
مرصع کارتس گره گهه زنجیر	گنڈن یادن بین باین تدبیر
غمه سی خاک بر سر کیاه لدن آس	زاٹان جامه ته سینه کیاه ودن آس
گهی گریه گران گه آس سبه خندان	گه آسن آس مرده گاه زنده
ودان ریوان هران اش آسن سرگال	غمن منزباگ بیش تا بیک سال
زنار هجر دلبر کیاه دزن آس	بسوز سینه تس یاد بن فرنان آس

غزل خواندن زلیخای آشفته حال در فراق حضرت یوسف

مه یاره جانوی جهوم اماره	کیاه بوز مبانوی زاره یار
کرتس په عشقن چان خواره	کیاه بوز مبانوی زاره یار

وین نش وس میر زاجن تو لہ بارہ
بکھن جان تازہ اد شیرین کلام
دماہ روزم نہ بوزم زارہ یارہ
نوازش کن تو جواب یک سلام
دماہ کی بوزم قرباد وزاری
پہمن کیاہ دیرہ چاتی ہم نہ قراری
پیردہ دل ہن زئی چہیم مہرکن
میہوم چان عشقہ تارن چینہ رمن
فوداتی آس چون ابر بہاری
ایکس ودرس سہ اندر بیقراری

غزل خواندن زلیخا در مفارقت حضرت یوسف علیه السلام

پچان عیش کسم کیتاہ بوژ الہ
منیو بیم سالہ
تاھس بوتزوان شنی ژالہ
عیش نہ منیو بیم سالہ

پهم لوله کا من چارن پور
کوه نزانه کیاه رټو ھتم غبار
بلبل صفت دل چهوم رېوان
چهوی نو ژه ایوان دانه عار
بهم دوه نه روزان سارئے
مسکینه چشم دل موژر
ساروی نسندوی کاروبار

کوه سه هوان چهوک دوردور
کیاه بوزمیباونی زاره یار
گلر ویه کونو چهوک یوان
وله لاله لاگو یارئے
تنه کال ساون اندمزار
هر رنگ سو بیرنگ سره کر
کیاه بوزمیباونی زاره یار

مرتبۂ سیوم درخواب دیدن زلیخا جمال پرکمال حضرت یوسف علیه السلام

نهی پاڅ آسوئن هردم هوی کار
وذان ریوان منس معشوقه سنرکل
گران بینس خدایس عجز وزاری
خداوندا مداسوزت ژه گرتم
مه نسنده عشقه پرام قیدخانه
نه چېشمش آس اشک چلیمه جاری
ولو ولداره وچهنم خوار کیاه چهس
وچهوم کمه حاله چهس افتاده برخاک

ونن بس باله یارس کن وله زار
وچهن یله آس یادن هپ سه ناکل
گرکنا چاره میباونی بوژه یاری
بونه زانی ونت بوزت ژه گرتم
مه هاوم باره سنده رویک نشانه
ونن هی آس یارس کن بزاری
زعشقت واریاه بیوار کیاه چهس
پریشان حال نه غمناک دل چاک

نسندہ بارئے خوش صورتہ
انتھہ پیمنت چھی پیمانہ
منیہ نمہ چان چھی پہیالہ
وچھنہ کیاہ چیپک شراب پہ گران
بارہ زلفن چھپ وذانم زالہ
چیمنت الفتہ ولینت بمن

چیمنت لدنت ہاریچہ تمن کالہ نجنگ مچن
چلہ پیکان لانش ہیرہ یاہ بچھم شمشاد خطام نسبتہ چھنس
نیمہ تیرشکن سیرہ نجنہ تمہ وچھنس جھیرہ مینج روزم
ہاہ ولہ وانجہ بنہم بوبم تمسیہ نسبتہ
سیرہ وفاچار تمہ منبعہ عانتہ

مسہ چھوپو مشتھس قندہ
قندہ قل دند چھی مخنتہ مالہ
گلہ خس ہٹ چھی زلف سنبل
زونہ زن نال ولو مُت مالہ
ژھو بجہ اکہ دِرشن ژہ دِکھنا
ژھلہ کتو ژلہ ستن زور لاگت
دِل تہ دِتو می چھوی حوالہ
لِٹہ یکھنا لاگو باری
شمع روی چلنو ہا جانانہ
گت ماران ژھی بنہ زالہ
رسہ رسہ مس پیالہ چھو
لولہ مسکی پیمانہ چاوت
چھوہ راوِت ہا کلہ والہ
حالِ مسکین کن تھاوت بونہ

آسہ ونو کرنھم خندہ
عیشہ متیو نیتھم سالہ
نالہ تراوان ڈیشت چھو بلبل
دلبرہ بارہ ژہ یورہ یکھنا
پنجہ بہنتھم چھوی میانو سوالہ
شلہ واسن نیتھم نالگت
ہٹہ کرتھس چھی مٹہ باری
گٹہ منزہ ہا ومہ مثالہ
ڈیشہ کرسنہ پروانہ پانہ
شرہ ژلہم کر بیجا سموٗ
ژھوہ دِمو نہ نمو ڈالہ
وُچھنہ کیتاہ حسہ وِراوت
ستاہِ حو بانہ للّٰدان وِن
چارِہ فرافہ دِوان نالہ

عجز وزاری کردن زلیخا یوسف را در خواب سوم و بیدار شدن او

امی کج روز و شب آسو سنہ آم
وِدان زاری کران از صبح تا شام

[illegible]

گرن بے بیم از گنج سیم ایثار	زشادی باگراوان مہرہ نہ دیار
زلیخائی دپوی بابس نہ لگم تراو	چھہ ون ایام فرحت دلہ خوش تھاو

غزل خواندنِ زلیخا

مہ جانو شر زلم نام یام جانانہ وچھوم	دلکو غنچہ فلوم تام یام جانانہ وچھوم
ہتو دلدارہ آسس شوقہ جانی ہٹہ گیر	گٹہ منز بیہ چانوی ماہِ درخشان وچھوم
بخت فیروزہ چھوا مروز مبارک مہ بوین	لخت جگر بازہ مہ تر کال بساماں وچھوم
نوسنہ نا ہیچھ بلبل فلو مہ عجب پوشہ بہار	خارہ از دل مہ ژلم تازہ گلستان وچھوم
خوش قدس ناز خدین بندگی شمشاد کرس	گیس آنز ادسرو سہی خراماں وچھوم
دل آشفتہ چھو بیتاب مہ صبر و قرار	پیچ و تابی مہ ترجم زلفہ پیچان وچھوم
خم ابروی چانوی ہلال عید وصال	بوزو قربان کرس شمع شبستان وچھوم
وپی کیاہ ہیم زہ چشمہ خمارہ خشمہ برت	نوی ہر نہ چھہ بیمار بہ بیابان وچھوم
منے منز یام اوہی تراوہ ہم و نہ سو بابہ	یانہ سی سینہ مسکین سو یکسان وچھوم

آمدن قاصدان از پادشاہان زمان برای خوشنگاری زلیخا

ہر جاہندہ خنک قصہ وشن	سپن شاہن نہ سردارن گوشن
تسند بلہ بوزنہ شاہو حسن ناموس	کرک قاصد روانہ سوی طیموس

دپن باس نین گس اندہ لاگ
زلیخائی بیہ بوزن بیہ کنہ نیم
دیوس پیٹھ عزیز مصر پیغام
ناہن بر بخت یا تخت سپنہ
دپی گیر و لدوی ہدی خزانہ

زیبن الشمسہ روم و شام
یمن گی پادشاہس ہت سوپیغام
نہ کیہ عقد زلیخا سپت شاہن
پتہ بہ بلند کرتی نش تھاوی کن

دپن باس بلدو تہ مصر پیغام
دپن پیٹھ عزیز مصرس جواب کرس نام
کرک قاصد روانہ عزیز مصر
عزیزس کس دیدہ خاص بوز

18

روانہ شدن قاصدان از جانب عزیز مصر
شاہ طیموس نیک زلیخا مسکوبید
برای عقد زلیخا قاصدان شند یاد
نتھہ ایچی ہت بین قاصد نیمن تہ ہاد
سو پیغام شاہِ طیموس تس عزیزس

سو قاصد پریمت و ابست ساری ونزن تش
زلیخا یہ بندہ صفت ساری انزبانی ناست
ایمن تس پچتہ بیہ مصر بابس بیہ کت
خشفیت بادہ ونتس انزبانی ناست
تنے کمپید بلہ لمبا تسی سرور اپچہ چھپر جب جیوان
نسبہ بسید بابن سہ خوش ترانہ لاش
چھپیٹر عزیزا بہ یہ عزیزا بس سلسلا
وزیران بچورت سید بہ عزیزا بس سلسلا
سلاان متہا لمب بہ ابیدی بلاش

کشان دامن اگر شامن سہ نیران — فلک ساسو اچھو کن تنہ حیران
زشاہان جہان پتن کاہہ جھو نہ خوش — پہہ سوی مصر میل آن پہ پی وش
کھسن کاہہ ٹارہ جھو سہ کارہ کھیں چان — بو پر ران جھوں جو البن تا نہ میان
بہ بوزت گو عزیزہ مصر کیاہ شاد — دچھن جہوم بڈ سعادت نم کرین یاد
جواب تن دپو عزیزن جھو منہ طاقت — تنسنر کورہ درہ نکاح اینچ لیاقت
دپس جہوم مہ کیتوی بہ بڈ نہ مشکل — تمنا تہو تہون شو بیامہ دردل
اگر بخشت کرہ ہم سوی نورہ دیدہ — بو جہوس تُند غلام زرخریدہ
مہ کرہ آسم نیھے تا نچ لیاقت — بہ چھم منّت مہ تارہ روز قیامت
قدم از سر کرت بیمہ بونس بت — ولیکن شاہ بدرہ ہم بخدمت
اگرسہ بوزہ میانی عذر خواہی — زہ ہت زرّین عماری گرہ لاہی
بخدمت سا سہ بد سوزس غلامان — کنیزہ ژونزہ با صد ساز و سامان
بعیش و ناز انہن استہ استہ — بو حاضر جھویں غلام دست بستہ

خوشخبر آوردن قاصد از عزیز مصر پیش شاہ طیموس و مہیّا کردنِ او سامانِ نکاح و راہی کردنِ زلیخا را بجانب مصر با غلامان

میانجی مژدہ ہت بلہ باز گشت آو — زلیخائی سو غم ساروی ہیم دراو
سا قاصد خوشخبر ہت و اتو نوشن — بہ کت تا مت بہ ہر کس و اژ گوشن

19

منتہ راوتھس دلبرہ پتہ سلھاہ
روشہ روشہ نظرہ دِتہ لولو
نشراوتھس دلبرہ پتہ کوتاہ
روشہ روشہ خبرہ ہتہ لولو
عشقہ مس کی پیالہ چھی مالامال
مستہ ہتہ یارہ داماہ چھتہ لولو
چھہ پوشہ گچھہ کوٹھہ وٹھرادی
نوچھم للہ وون کیاہ کتھہ لولو
خاک بریم چاک مہ جگرس لاگیم لولو
ییک عاشق کاران ونہ لولو
منتہ تربت برہ بوپپاین لولو
جھون جگرک داماہ چھتہ لولو
ریحہ بلبلہ پنجرہ میانہ کرہ بو لیوش لولو
گرزہ پولاو برہ بو نتہ لولو
لولہ منتہ یارہ گاہ جس بوپپاین جان
وفلہ ساربو نزاوم منتہ لولو

پھتر ہیہ پوشہ نظر زن ہر دہ واوہ — نیس زلیخا از تعجب کرنے سہ کراوہ
ہتو ہا آسمانو کیاہ مہ کرُ ظلم — مہ گسندہ عشقہ نارہ سینہ بُہ ظلم
سو چھوم منہ بُس مہ چھمن آسو دِ جواب — سو چھمنہ بُم مہ نیو مُنہ طاقت وتاب
سو چھمنہ بُس ژُلم ہت صبر و آرام — سو چھمنہ بُم مہ کرم مندن شام
مہ دل ہت گوم دلداری کرن نہ — مہ غم دن گوم غمخواری کرن نہ
چھہ کم کم نم مین چھوک شمعِ محفل — دِ دل گت پانہ ورن ژہی پت بُصد دل
مہ دور لجا نوزن شورش زتہ پیوم — دزہ وُن یا ونک آتش وتہ گوم
چھہ کم کم نم مین چھوک شاہِ خوبان — دِ دہک خورشید رانگ ماہ تابان
سو کس ساعت بو ڈیشی روی دلجوی — چھو سایہ روزہ ہی پہلو بہ پہلو ے
خزانہ انتھہ ہیت راوم بہ شہار — مہ کت کتو آسو چھوم مشکل نہ دشوار
ہُرن خون بز کرن کیاہ فنک رانی — ژہ ہٹن از دل بنز سوز نہانی
سو چھمنہ بُم مہ نیو نم توش نہ ہوش — سو چھمنہ بُم مہ دِتو نم بینش نہ نوش

غزل خواندن زلیخا در فراق یوسف ع

ہم یارن ہا وکھم موکھہ نہ لولو — نامہ لکھہ سے ہٹہ کے رتہ لولو
للہ وُن پیوم ژلہ وُن جگرس نار — ذِنہ درشن دِیوہ گرہ ٹھنہ لولو
لوسہ نا وتھس یار و غصہ کیاہ چھوے — تو سہ وٹھری ساتھاہ ینہ لولو

[illegible]

منه گلیو کونه ونه گر هنه پیدا — جان ونده یو گره گره تیه لولو
ژهنه مشغل ونه گوم یاون راے — عمه چانه یوم شورس زِ نه لولو
یاره دود ہو یوم کریوٹ لو کچارس — رنه جوین گیمو دَ نه لولو
لوله دارس لخ ورہ کھتو عشقه منصور — قوله یارس ڈلنو سو تِه لولو
لیٹه اکے دمتو درشُن مے — ہتکوی رنت ونده یو بونه لولو
عشقه مشهد انغه آو منصورس — مشکِ انبر دراس نزتبه لولو
بابه عشقنه عاشق گیبه واصل — جاےِ تنہا انغه آک سونه لولو
عیش و راحت ناش گر عشقه ژون — چهه عشقنه گاش گوم ژہته لولو
بارصا جو خاره ہت چہوی مسکین — تاره تارتن دریا ونه لولو

بقیهٔ داستان

بخواری آس تراوت سر سه بر خاک — گران زاری بسوی ایزد پاک
نمن مژژ ابه نش فر کرنه زاری — اچهو کن خونِ دل تر گوس جاری
زبس زاری سین باری مش بار — دل افگاری مه کروا تی سو دلدار
ودان واره د پان ہنیس خدایس — کنن از غیب تام آواز آیس
که ای بیچاره ون تهدتل سر از خاک — ازین مشکل کڈی ژلی ایزد پاک
مه کرون چاک سینس پاک نخاوی — زجام وصل دلبر مے زه چاوی
عزیز مصر مقصود ولت نیست — ولی مقصود بے او حاصلت نیست

21

دیان رہ آس باغن دونن سوگھل میانو
خرمہ بارہ سندہ وصلہ انگن
دیان وادوش پنچھاہ اصلح انگن
زلیخا نو آسو خبرے بے نصیبی
گلس بو آسس بوب بو در غریبی
ونان آس وعدہ کرم پور یا رب
دزان آس نیو قہ ہمتزی ورنا شب
لدن خاک سیہ پردو کلاغ
دوان تی کاروبار از صبح تا شام

زلیخا آس نالان میل تا میل — تیهی باپٹ واژیان برساحلِ نیل
عزیزہ آسو گوہرن ہند خوان ہا ران — تنیهِ بیهہ برچمن والان چھو باران
عزیزس دی رای مصرک لوکہ اری — باستقبالِ با گوہر نثاری
د ویو طرفو سان آسو مختکوی لُود — سپن شاہ وگدای مصر خوشنود
زلیخا ہا چنین شاہانہ دستور — نجانہ وا تنہا ون جُنتج حور
تہوک بر مسند زرین سہ دلبر — گلس پیٹ تس چھکک دینار و گوہر
مُرصّع کار تہو ہس تاج بر سر — رنگارنگ خلعت شاہانہ در بر
چھکن مختنہ لبسر لش کر رضا آسو — ہمنس پیٹ زن سو بارانِ قضا آسو
چھو کیاہ حاجت ہمنس از گوہرن تاج — ہمس گرہ تختِ سلطانی بتاراج
وچھوی ہم روی انوار آلہی — ہمنس حاجت چھو کیاہ از پادشاہی
کری کیاہ دردمندس باغ و بستان — چو خارستان چھونس باغ و گلستان
سہ بلبل زنانہ دون گل روی یوسف — شب و روز آس آسان در تاسف
غلام وزوزہ آسس دست بستہ — بخدمت ہنت اتھن کنن پوشہ دستہ
سرود و ساز در مجلس وزان آسو — ز سوزِ سینہ دل ہمشد دزان آسو
نشہ لش ماہرویان سمنبر — گران بارنی گنزان نش سینہ یکسر
بظاہر سی ہمن سینن بگفتار — بباطن آسونس دردل غمکو بار
عزیز آسوس غلاماہ زان بخدمت — ولیکن ہمنس زی لش آس نفرت

کلاس رس دیان کیاہ منش پیو
زہ دے واناچھو منن دل امیدی
دیان آس ودو سر بیلے کرت اوطن ریب
جانے خونہ شبد امنت چھو سیلاب
مجرس ار عدنہ دو دور
پیون دستعد کعو جسن منش جنتج حور
درن ارن دو دیدار دلدار
منکان آس ازخدا دزنا لہ زار
ہمیشہ بعد و شب گند سال دریا
ارادہ چھو ایمن پنن دلو زنداوان
نیچ احوال بابس نالہ عشق
بعشق دو وشنا باتس آس بامان
غزل خواندن زلیخا وافرو منع معبد
بعد نیتی یتی شگفتہ ینیر باتیر

۲۳

گرِت مٕہ عشقنی ہانکل بگردن پیکرے بمبرو
منع کر زلفکن مارن چھہ مارن عاشقِ زارن
بجا دوئی چھہ خون ہارن یہ عاشق مامرے بمبرو
ذرا دِ ہلاو مُنہ مجھکو شمع سال بزم جلوا دو
چھو پروانہ بگردِ رو دِمے نارس نرے بمبرو
بہارس وصلکِس انوشم خزان از بادِ ہجوری
ہیہ نھرزن پھولی سُورت پوہُن پن ماہرے بمبرو
فراقہ چانہ گومُت چھوم جگر خون دل ہتو دادہ
مہ مورے نار چھوم ہر دم بہ غم کیاہ سندرے بمبرو
بغمزہ چشم مسکینس گرُن دلِ خستہ تی شوبیا
مبارک سامری شوبی اچھن دون نوکرے بمبرو

آغاز داستانِ حسد ورزیدن فرزندانِ یعقوب بر یوسف ؑ

زلیخا یا دلِ امید وزاری گران در مصر یارس انتظاری
گران جامی چھویت منز نکنہ دانی یلہ فل یوسفس باغِ جوانی
تسندِس شمعروِسِن پاپورن گت گرن یعقوبنی باتی ژٹن گت
سپن یعقوب ہُرتس ہٹ مہربان بین نچون نشہ نم وٹونہ دامان

٢٧

نمن گیه بر خلافی بیده در دل ونان آس بیده گو بڑهت چهه مشکل

چهه بدگیرن امس د رخور دسالی ولیکن مال سنز برڅ لا او بالی

نی ون راوه رس د رنه یه کیت کیاه گف چها مال سند و چهتو جفا کیاه

عداوت گو نمن بورنت سو پیغام کرک بایکدگر این مشوره خام

دبگ یارون اس یوسف شمشیر انک خواین تسند کوڅن بسڅاه جیر

ونگ گیثر چهه یعقوبس اننر رای بران نس لول چهیته سان کهنه بای

تهوت تهنزن کهن بابه چهو ژ گن اسی کنیزاه چهو نه بوزن نه مانن

زیوسف کیت این بابس چهه لایق اسی رستوی نمن ماکا تهه چهو فایق

اسی معلوم بابن رانه ساری کران هر نوع هچس سانز واری

چهو بابس یوسفنوی لول کیاه یوت کرانی نس کهتن اقرار چهوی چهوت

چهون لازم مین باون جدائی ونوک اسیر سارنی هند مدعائی

کرن گهڑه یوسف از یکضرب ماره سوای آن ذکر کهنه چهو نه چاره

دیک اک زن یه مارن بدگناه چهو مسلمان بے گنه مارن منع چهوی

دیگ لاتقتلوا اک بابی روزو ولے تدبیر مُسند واره بوزیو

نمون چاهس زهنون پانه دیه نو اگر بوزو یهوی تدبیر ت چهو

ینولاکن کرک یکجا به تدبیر زهنون گڑه دور چاهس منز تیا خیر

دلس منز کرنمو این خیله کاری سمنت ساری ونو بابس نزاری

ته ساقي پيارا ڏي درد دل راءِ ڇپيڻه — ڇهه جاني پاڻ اسه پيه جاءِ سيڻه
محبت سانو دردِ دل ڇهوپيڻه دانه — ڦهوسانِ سيڻه ني منز جانو خانه
پکهه بادِ بهار ک پاٺ ٻکهشا — بصحرا ڏرشناه اسه سيت ڏکها
بهر گوشه فولي لجمر ڇهيه باغن — ڇهه گهم گهم پوش کهسارن نه باغن
گروگه دسته پوشن ته گلالن — گروگه لخته پنبر زل نهالن
په پوزت يوسف دل گوس متوال — ڇهه بلبل سوي گل هرزان پروبالي
اما د پونک ڇهوات منز پايه مختار — گرشهت وتنوس لج نه نو ڇهه پنبر لگ گاه
سين خوشدل سمت پاسن شه آي — ڏپهس يوسف صحرا گنوي پاهي
سيڻ استاده يوسف ڇهوم تمنا — ڏين پاسن بو گره پاسوي صحرا
گروک انکار يعقوبن بهر حال — مه ڇهومنه بوزنه پنه زاه ديوان قال
متو بوزن نه يعقوبن بدشوار — ڏنن يوسف منن سبتن بدشوار
ناچاري گرن يوسف روانه — سواره پايي سيتن زخانه
رڻن دربنه گرنس شانه مويس — زِشوقِ دل ڏتن تس بوسه ويس
ولن کياه تس لباساه رتو محضر — ڏين ٻخون نصيحت کرنه ازبسر
زهر حفظ يوسف عهد وپيمان — هتن سارن نشه تم زانو ني جان
گرن روبيلسي يوسف حواله — ڏتن بادِ خزان تس زان گلاله
هناه پيو فکره ني يعقوب دلگير — رضا تهاون قضا نشه گيله ڇهو تدبير

ڇپيا اُتي پَٽ ڏڪ پردوي گرنگ	سِين تنس خون جاري گوشاهه تنگ
سين نوميد سوي تنه اوره پاين	تنهوي بابس ڪنوي تم ڪريڪ لاين

ناله و فرياد ڪردن حضرت يوسف از جفاڪاري برادران جانب پدر بزرگوار خود

دڻ فرياد پاس ڪئن بزاري	وڇهڪنا ميانه بابو ميان خواري
ڪجهانئي اي پدر آخر ڪجائي	نه حال من چنين غافل چرائي
ولو بابو وڇهڪنا مبانو لحوال	ڪنيزڪ زاده مي ڪياه ڇهي گران حال
ڪينتو ڇوڪ بابه مياني ها ڪينتو ڇوڪ	په ڪرهم اوره بابو داه ڪينتو ڇوڪ
ره نش ڪدهاهس اُنه سوڪندا هوت	خبر ڇهمينه ڪنت ڪره هم مه تراوت
ڇهو هاهر نه رامه هوت زن حواله	ڪرت ڪوهم ٿٽ ڪهندائي خياله
ڪلاهه ڇهوس يوچاڦي ياغه ڦلموت	نظر دِڪهنا بنت ڪياه ڇهوم مه ٻٿت
بلنو بابو ڪياه دِه غم ٻٿت ڇهوس	گرفتار بلا ڪوتاه ڪمٿت ڇهوس
ٻُٽت لب خشڪ تشنه لهسن پو بيتاب	مه ڇهوم ديدار چاپوي ڪوٽرڪ آب
سه مشفق والده بُد آسهي مي	زگرداب بلا موڪلاوهي مي
يهي سختي ڪرڪنس تاسه فرسنگ	گران ترمي سو آسوڪ تم گران جنگ
بنهي پاهڻ نوان آرس ستمگار	وتي پٽ وڇهو تمو چاهامودار
هوانه آب آسوس پر عفونت	ني موجب ٺڪ ڪره ڪاهه گرڪهان ٿت

[illegible]

یهوی تعویذ خلعت جبرئیلن — موٚزرہ تمہ سیت وچ تم یوسفن تن
دیُن تس بعد ازان اٚشاہ غمناک — سلامت میہر ساد ایزد پاک
دیان چھوی حضرت حق شاد خوش روز — دلہ خستہ ترا و غم تہ محنت و سوز
کرک چانی یمی ساری ستمگار — ژہ تس حاضر تہ اسک شاہ بیدار
ژہ زانک میہ یوا احوال ایشان — ژہ تُس وانن گرتھن ساری پریشان
مگر پوشیدہ حال خود ژہ تھاوک — ستم یم سارے تمی یاد یاوک
یین یوسف تہ یورن شاد و خرم — مصاحب آسو تس جبرئیل ہمدم
یوان اسس پلدر تا لبہ روز — کران تس کن صدای شکوہ و سوز
بیار حق سو یوسف آسو باہوش — صدا یوزت تہندہ روان خاموش

آمدن برادران یوسف گریہ کنان و آوردن گرگ را در خدمت پدر

بہ کارہ بدکرت تم بای ساری — بجلدی نیٚرتہ مالس گئے بزاری
بوقت شام پی تم گرہ واتت — لباسہ شرمہ بندوی نال تراوت
وُدک وارہ تمو در پیش یعقوب — تہندس وُدس تنت آس کیاہ شوب
دپک بابن مہ ونو کیاہ توہی گو — بسختی یتھہ مصیبت کیاہ توی یو
سو یوسف کتہ چھوم دلخواہ دلدار — سوٚنے ڈیشتھ لُس میانوی چھو شوار
ونک بابس اینہ پیغام تامت — ژنک تس عیش جانس فنش تامت

٢٧

[illegible]

غزل خواندن یعقوب ع در فراق یوسف علیہ السلام

[illegible]

Library Sri Pratap College Srinagar

ریت ناحق زه یش [illegible]
گیژ ریت بیچا موا یوسن بوای پر [illegible]
بط زیارن چهه پر یعنت مت حق
اینه یمت میم [illegible]
قسم بیچوم [illegible] ناحق [illegible]
ام حق کلا ماه یهون [illegible]
سهوی کهه میا بو فرزنو [illegible]
دیس یعقوبن ای گرگ [illegible]
یوسف بی چهوی [illegible] جهوی
موتمت ریت اکی بوون سوی [illegible]

دودِر چانو کوناه ژاله	″	ولو لاله وُچهه میانو حال
مُومَم یاره هر تنه ژماله		ولو لاله وُچهه میانو حال
مه شوقه چانه گومو سُوره		پهرُم یاره عشق ژور
نیوهم دل چهوی حواله	″	گل اندامه سمن بو یه
پری ر ویه دمے وَن		بلبل لاله دمے ناله″
دیدار ها ومه مه رخساره		گومو یاره یاره دل
مه نال گوم زلفک ژاله	″	فراق چانو بو تو ژاله
دودِر گوم قیامت		یتم یاره رټت ناله″
دیوانه گوس از همه پوس		ونتم ونت زانے کس
ژاوان جهوس کوشی ژاله	″	شمعر ویه مه رخساره
کن نهاو بوز دلک سُوز		پروانه لاگه بو پر ناله″
اژ هتم بره ژه دلبره		گرهی سره جهوس بچه مُنت
یتم ساله برے پیاله	″	جگرس یاره ژلم شه
لئه آئینه نظراه کر		مسکین جهوس بو دوان ناله″

کلام کردن گرگ همراه یعقوب و اظهار نمودن دروغگوئی برادران یوسف ٤٠

دیون اولادنی مه واره ونتھ	سو یوسف زامه نوی کنه نش گھیو

دوباره [illegible] یعقوبن [illegible]
مه [illegible] احوال [illegible] قرنی تن
یچه [illegible] زکنان [illegible]

٢٨

کاران یو اسوس حال احوال [illegible]
بیا بانن [illegible] سوس یعقوب [illegible]
بیڑین [illegible] احوال [illegible]
وڅبه [illegible] یعقوب [illegible] احوال
ایسه دوان ایسغ [illegible]

[illegible] وبو دوان [illegible] دو دیا [illegible]
دو دو [illegible] یعقوب [illegible]
[illegible] محبوب [illegible]
[illegible] دو دوان [illegible]

دیان راوی شه جان ماه کنعان
نمن سردار بهره باقر و چاو
غلام جبراه نمتس بُشری اکس ناو
سو یوسف ترن وِبن دِ چاه آسوی
نه مین وانو تتو اک کاروانه
نمن دنو مالکن دیو ول اینو آب
نو لگ بُقنه تکانی آی لاران
تکھه گو تت جهس بُشری توانا
بُقنه تهن بُم جوانن تت جهس منز
بیوسف و نیه جبریلِ امین
سو یوسف کهتو بقس منز نس جوانس
بیچالالی کڈن یله بُقنه از چاه
دِ ژن آوازه یا بُشری پرُن نام
دَوان لارکن ساری آی برچاه
عجایب پارچه نس وچھکھ نالی
کھِٹت ڈبرس اندر تم واتناون
جهس بیٹ بابی نمتند آمی نمیت

بله با یو سوز منو در چاهِ کنعان
وِتن مالک بنِ زعزا نمتس ناو
بشیر دِو بس دِ پن نس آسو کیاه باو
بحمد و شکرِ حق آگاه آسوی
بقصدِ مصر آمُت آسو رغنا
بو بهر آب چهوس بے صبر وتی تاب
چهس بیٹ وات دِ و نوی بکاران
ٹهاه زیرک ته عاقل آسو دانا
کرُن بتو آب کڈ نگ تم تتهی ٹنز
بُقس منز کھس ته کر شاهی زمین
لگُس بارِ گرانگ نه ور پالس
وچهن اک صورتهاه تابنده چونماه
چھو نه انسان یه کیاه سنه منز بقس آم
سو یوسف چهوک دوانی شعله چونماه
وِتن از رشک و غیرت گیکھ آلی
سو نیهان مالکن در پرده تھاوُن
وچهوک یابو ته تته پی در ندمت

برون مالک یوسف را از چاه
و غسل کردن اورا بر کنار رود نیل

۳۰

عزیزِ مصرنی ہا یمت سو ڈیوٹھن — منس کن سجدہ تامت تم ہتن دِن

دنوی نہ یوسفن سجدہ دِ نہ لتن — دیُن تس سجدہ دِ توشونی خدائن

عزیزن ماکس ون چھوی طلبگار — غلامس مصر کوی شہ چھوی خریدار

دِتن منہ سیت تمہن پیش شہ بو — سوشاہ وقت تھو مُند وچھی تہ

دنیُس تم ماکن چھو منہ یہ منظور — نہایت تھکمتوی آمت چھوا زدور

کڈن دوہ تارہ تھک تیر س کدورت — تمہ دوہ نیرن گرن خاص تخہ منت

یہ قصہ ونو عزیزن پیش سلطان — غلاماہ بے بہا زمہ چھو تابان

عزیزن بوز انہ رنگ یہ گفتار — قدم آہستہ تراون سوی دربار

زِبس غیرت شہن گنڈ زر و زیور — غلامن تہ کنیزن لعل و گوہر

دیُن کرآسہ منز خاصن تہ عامن — غلاماہ خوب ترمیان غلامن

پگہ نیو ماکن یوسف بتعجیل — برای شست و شوہ بر ساحل نیل

چو قصدِ نیل کرداں رشک خورشید — فلک در لرزہ ہیوا زباد چون بید

بہس ہٹ وانو یام آن مہر ترتاب — ٹیوٹ خورشید تیجہ مہتاب در آب

در آب نیل یامت پان والن — بغیرت آفتابس جان زالن

تتہ آیس غرسہ تن زن آب سیماب — نتہ ماقا قماہ بر روی سنجاب

مُسلسل زلفِ مشکین انتہ تراون — گنڈتن زولانہ زنگن نیلہ تھاون

اتھو سیت ماکن تس آب بر فرق — کران خورشید سی نورس اندر غرق

زلیخا آس اندر غم شب و روز بخواب خویشتن گریان و جانسوز
سپین در مصر آمیت شور پیدا پرژہن دد شہر ہومیت کیا نہ غوغا
سه غافل آس ئین قصه سراسر وفن خلقن یه کیاه ہہو حال ابتر
دیک لش داتو نیو فرخنده ناماه بشہر مصر کنعانک غلاماه
چہونه تہو نور وچہیت آفتابس نه خوابس منز بدنیا ماہتابس
تہوی لش عشقه نارن زور کرنی ہہو دج درایه کرکنهه وایه برنی
زلیخا درایه در ہو دج سواره کرن از ہر طرف لش کن نظاره
وچہون یامت سوشاه تک غوبان سپیز بنجہد سه پیه دراه و فغان
پرژہس دوده ناجه ونتم اردلاقرونه تلت گوه آه و افغان بوت دلسوز
بجلدی نیکه ہو دج سوی خانه نه بیہوشی سه ہوشس آبه یانه
دیپس تمه چہوم پہوی چہمت مه در خواب وچہیت لش کن بسین بج درنب و تاب
امی از خانمان آواره کرنس درین آوارگی بیچاره کرلش
امی در عشق خود کرلش گرفتار امی چہوم لاگمت بسیار بے عار
امی بو کن نشه بدنام کرلش امی از خویش و اقرب دور کرلس
امی بو پراره ون تہاوس و نشام چہونه معلوم کیاه آسم مه انجام
امی بو کر مژی چہس خسته احوال سراسر مال و دولت کرمه پامال
امی بو ڈاجر چہس ہوش و حاله امی بو گاجر چہس مول و ماله

٣١

عزیزن لوره دیچھ تس مھا بہ یقین تیھ م چھ میس ماش ورن
بجلدی ابن غلام بنکبرن
عزیزن کن و دین ابن بقیمت
گرٹن از ھر قیمت بے محابا
یوا کل اک لعل اسوا کل اک خزا جاه
دوچھن زنمہ لعل تس چھ پٹ اوتیکبار
زلیخا یام بوزن کیه خبر دار
دکانن لگ مالکن تس م اسی پلان
یمن دیتون سودگر نہ زاران

زھستی درگذر مستی جُدا تر او — کھٹن دردِ ۂ مینداڙ ڏيو ٺم
نوی جھس مُبتلای عشق تصویر — زصورت معنیٔ اسرار ڏيو ٺم
زخود فانی گرھت نس پٹ فدا ھس — بقائی در فنا اظہار ڏيو ٺم
جھولاکت پانہ عاشق گاہ معشوق — بھانہ تنناری اطوار ڏيو ٺم
چو بلبل جھوس مسکین نالہ زاوان — زجُنبش ھر طرف گلزار ڏيو ٺم

آوردن مالک یوسف را در معرض بیع و ساختن زلیخا یوسف را قیمت دو چند

چو شد یوسف بخوبی گرم بازار — پٹھس ھٹ آھی مصر کٹ بڈ خریدار
سھی ساری مہیں تنھو دسترس آسو — دلس تس یوسفن مل ھن ھوس آسو
بناگاہ بُڈ زنانہ اک و دانی — انھس کت ستره وٹ ھت ئی فرمانی
گرھ ھو لو کو مہ مل منگوی ھوس چھوم — بہ ستره وٹ بھا امسند مہ بس چھوم
و نان ئی کت گران گت یوسفس نور — خریدارن اندر دیوه روزه مشھور
گتن یہ مالکن کڈ شاہ یوسف — و چھیت تس خلق پی اندر تاسف
فغان و نالہ از دیوار و در راو — ھھنہ مل یوسفس ساروی شہر آو
گڈن دراو اک خریدار ه بزن — دتن نم ساس مھره مالکس کن
خریدارن دویم تس ھٹ برن چاو — نشہ تس مالکس ھت بدره ھت آو
منس بنہ بی خریدارن تلن سر — انُ ھمو زن یوسف مشک ادفر

غلامن بند کرن یوخاصہ بردار
دیپن یم نوره کت ان کم زنہ نیم
پانچھ اس خالی دو بتی از نور دیده
ھموس مل اسی ھو بہ گزیده

٣٢

غزیزن مصر نس پیش شاہ
ونن یارو وی پیش آو و دول
تناسن اجازت ...
ونس ... ھمس نس ... خریدار
سو یوسف بیع ری خریدار
زاہن بن ...
غزیزن مصر نس ... بخت
ونن ...
نھون ... سوداگر ...
...

مننت تهاوم مه باری لګسه باری
شُبُن بِس تاجداری حمد ساری

عزیزن تاج بر سر یوسفس آسو
تولنُ هنتو مالکن اتهه روزهی کوس

بزاری دپونه ای یوسف دُعا کره
گرهن یتهو اتهه میانی بیه خوشتر

دعا کرُ یوسفن دپو یا الٰهی
بمس بندس ژه کر مشکلکشائی

زفضلِ حق اتهه تس گو تهوی راست
تهوی ییتهو بر وتهه اوس بے کم وکاست

عزیزن ڈیٹهه بامت یژه کرامت
بروں شکره خدا خوش گو سو تا مت

انن بامت بخانه گیه دلشاد
زلیخا تس وچهت ار محنت آزاد

کران آس شعر وبس بندس هیت
چهو پروانه زلیخا رات دوه گت

ونان تس آس ای محبوبِ مسعود
ژه چهو کنا میانو کلید گنج مقصود

قصهٔ دختر عادیان که بازغه نام داشت وعشق او بر حضرت یوسف ع

دیان اک عاده کوراه آس مشهور
بصورت آس گو یا جنیچ حور

ستهاه تس آسو بجد مال دولت
بمِس گو یوسفن بورت محبت

لدُن اک ساس اونته بر زر گوهر
کرُن رفتار مصرس کُن بصد فر

نسن آواز بلبه گیه شهر مصرس
هزاران خلق عالم بر ونتهے تس

برزهُون کنه تهاومت چهو ماه کنعان
زنکُ تس نیب لار ابه در آن

وڏان ڪس ازل شيرين سخن ۾
سا يوسف هئي باشوق هٿئا
عجب ڪياه آس ڪن افسانه باون
نشان وصل معشوق سرنگون
دو شمس راتس ڪران ڪس ذره پاره
بوچانه في بوده هيس گهير اداره

غزل خواندن زليخا بوي يوسف

مهيّا ڪردن زليخا انواع نعمت و ضيافت براي يوسف و اظهار حال خود نمودن

سو يوسف ۾ اتو بيله پيش زليخا — خزانه را ۾ مٺ زان لبونه يڪجا
بڙن ڪياه چاوا ز پوشن مهڇم گراو — مه درا وا ز لوله ۽ عنبر ۽ بنيسه هٿنڊتا و
بڙن لولاه مٿس هول اره جگر دواس — خوشي هندشاه در اقليم جان آس
۽ نداڻ آس شفقت ور ۽ شربت — ڪران شمس نئه پروانه زان گت
تره هنت ته شيٺ ره رخت پادشاهي — مهيّا ٿس ٿئون انه بس مباهي
رنگارنگ ٿس ولن ز زربفته اطلس — زري گنڊن ڪمر بندن مپالس
لوي نو جامه ڪياه هر روز صبح س — ولن آس ملن عنبر بدنس
ڪران ٿس گيسوئن آس شانه — ٿهوان آس بسر تاج شهانه
رنگارنگ قند و شڪر مغز بادام — ان حاضر ٿس ٿش جام بر جام
زنعمت خوانهاي گونه گونه — ان هر رنگ ڪياه ميوڪ نمونه
ڪباب سينه هاي مرغ و ماهي — مربّا و ضيافت هاي شاهي
نبات و قند و شڪر شير و شربت — اٿهس ڪت آسه چاون ٿس همّت
وڇهرنس مسند مخمل به تمڪين — ٿهون ٿس باقتنگ زربفت قالين
سه غمخوار آسه غمخواري ڪران ٿس — بجانو تي پرستاري ڪران ٿس
بروز و شب ٿيهي ياڙهن ٿس پت — ڪران آس آفتابس ردولن گت

وٕہت تمسند تمیز و عقل و فرہنگ ۔ دِتس عشقن تسندی تس دلس چنگ
وٕنی آسوس ژٕ چھوک فرزند میا نوے ۔ زلیخا زٕ ہی گران پچھے دایہ بونوی
کرُن مالک گرس دِتمس خزانہ ۔ بیہ اسبابِ خانہ دانہ دانہ
نمس ہیٹ اعتماد خانہ تھاوُن ۔ نمس ہیٹ کاوبارِ خانہ تراوُن
سو یوسف بُد کرانی کامرانی ۔ نہ شوقِ بابہ آسوس دِل دٕ زانی
دوہا اکہ آسو دراُمُت سوی میدان ۔ وچھن ہا سو لبن نہ کانہ ز کنعان
کرُن گشتاہ وچھون اشتر سواراہ ۔ نمس نِشہ گونہ تہٕ کرِس مداراہ
تسند اُونٹن سو یوسف ڈیوٹھ بامبت ۔ زہ کوٹھ تراوِنٕ کرُن تس سجدہ تا منت
بتعظیم و ادب تس بر وٕتھہ کینہ رود ۔ خیال ہُیَ گو سوارس اونٹ مہٕ مود
کرُن اونٹس سٹھاہ از جا وتھس کر ۔ بتہر وتہو یوسفس نِشہ آو مضطر
نمس پرٕ ژہو یوسف ای نامدارہ ۔ کتنگو چھک کتو گژھ کیاہ کاروبارہ
زٕ کنعان آس مصرس کُن مہٕ چھم راہ ۔ ولے اندٕ عرب مہٕ چھم یس جاہ
بلہ کنعانکوی تم بوز پیغام ۔ دپن یس وارہ وٕنتم اُمی نکو نام
خبر کنعانچی بیہ حالِ یعقوب ۔ مہٕ چھوم یعقوبہ سُند واراہ دلس لوب
زندہ چھا یا یعقوبے گو سو دلشاد ۔ کرانی کیاہ سو بیہ تس ہم چھہ اولاد
دپس فیرتہ تم ایشارہ جوان بخت ۔ چھو گومُت حالِ یعقوبن سٹھاہ سخت
رمتس یکھون اندہ لکھواہ زبر آسو ۔ سو رامہٕ ہون تس میدانہ نت کھیوس

حقن از چه کڈن اده اوره بابو
عزیزه مصر نوی جهوی بنده امروز
بونامت حقتعالی پرده از کار
برای خرج ره ٹھیلاه پر از زر
منت نهاوم خبر یعقوبسی فن
دیُس عبرائین یوسف دُعا کره
الهٰه نل یوسفن دپو باالٰهی
نبی سانه تنتر از جاو نهت کو
نه وشن راه یکماهی کرن طی
نشته بیتُ الحزن بله واتو دلشاد
دتن کن ئی ون یعقوب باحق
منزّه جهوک ته از نقصان وار عیب
نزار و خوار و زار و اشکبارم
ز یوسف دل خبر مه وانناوم
به بوزت دپوسه تم عبرائین بوز
اندر ازه واره ونتم بُد خبر چهے
مه لادان تهاونم ته با وتم سر

کنوک کیترن کهوٹن بنیسن کیاه گو
بجان باحق سو جهوی آسان شب و روز
تو لینه کر زنه اولاد خبردار
دزن عبرائیس گرثه خرج ره کر
مه سنده لوله دزمرتن جهه بین بین
بهنت گواونٹ میانوی گوس مضطر
کڈُس حاجت کرُس مشکلکشائی
کهنوس عبری نه از کنعان گرنت یو
بهفتم واتو در کنعان نه خوش گے
بینهر واتهو اونٹه از تعجیل چون باد
که ای دانا و بینا جهوک ته برحق
ته جهوک مشکلکشا هم عالم الغیب
جهو گومنت وات گونه کار و بارم
نته اندر لحد جلدی مه ساوم
ونے شیچه یوسفن کن دارنهی لوبز
تهنده پوژه دلس بیتیر سر رچهے
مه کرتم حالت پوشیده ظاهر

خدا ین بهره ورد ر مال و فرزند
نه برسابه نیکن پُس اکهاه ژاو
زهه کر ضایع گرهن نیکن نهزی کوم
مه کرهفنے ژانڈ بد ژهانڈک نه عالم

کرُن از یک دعای آن خردمند
سو عفبے سیت هت دنیا نسه دراو
دفع از نیکنامان چهوم گرهن بوم
لبک از خدمت نیکان مبرَ غم

اظهار ساختن یوسف محبت را وزحمت شاه در پیش زلیخا

دوهه اکه یوسفن بنش محبتِ راه
زلیخائے کنو بلیه قصّه شاه
زلیخائے نه یوزت هوبِس مانه
منش آسو یوسفُن حب پور در دل
سو یوسف آسو اندر کامرانی
نباتی ہم کرن کیثرن دوهن تام
سو یوسف آسو مانند پریزاد
زلیخائے همیشه یوسفُن سوز
دیان آسن کرنیم یوسف بیه مه
منش لعلِ لبن یو بوسه دهس
زلیخانس وجهت آسن خون هاران

ونن بیه باوس آن زحمت چاه
زیوسف بوزنه ژاوُن ناله و آه
دل و جان بڈمنش ازورطۂ غم
غمو خونه تیهوی غم گوس مشکل
کران آسوی تمنّای شباعی
تمنّای دلِ خود انونه انجام
زشاهی و شاهی مرد آزاد
بخاطر آسو آسان در شب و روز
مه گو دل پاره کر درشن دیم مه
رٹن دریر دتن بو مشکاهس
ولیکن آسو یوسف نه وگریزان

۳۷

غزل خواندن زلیخا بخاطر دایہ

ذٔ چھک غنچہ زیباتی لاگِ دلدار
ذٔ دِتھس زار زار اَش منز یار

دیکھیں کب تک یار سے ملائیگا
قید غم سے مجھے چھڑائیگا
شوق دیدار یار گلعذار
دیکھئے کب تک رولائیگا
وہ جفا کار دیکھ ناسے آزار
کب تک ہم کو آزمائیگا
وہ پری روی خواب نازو سے
بخت بیدار کب جگائیگا
ہجر محبوب سخت دلکیا
جانے کیا کیا ابھی ستائیگا

یہ نہ معلوم تھا بیاپا یہوں
یار خود ہیں یہیں دکھائیگا
یہ نہ مسکین اس صنم کی تھی
ہجر میں سوز جلائیگا

زحدتس آسو دردِ عشقنوی چاوِ	تہوٗن نمہ یوسفی پرِتِ خیرسی تاو
دوٗہہ اکہ ٹوٗپِ پھلو نالِس ژہنوی تس	انہٗ سترٕ نادوت نمہ ٹئی فنوی تس
یہ یوسف لاگتن ہیتِ یوسفس سیت	مہ لولن کرمہ پرٕ کالہ دلس کیت

پرسیدنِ دایہ کیفیت غم واندوہ از زلیخا و حالی کردنِ سرگذشت

بلہ دایہ زلیخا وچھ بدین حال
بوٗچھس نٕ انان ژہ چھک دِ رغم گرفتار
ژٕ کیاہ چھوی غم ژٕ چھوی معشوق دردام
ژٕ کر بوس وکنار از کامرانی
زلیخائے تہوٗن دائے ہناہ کنٕ
چھو آسان مہ نشہ ہرگز وچھوٗن نٕ
بوٗچھس تشنہ سوآسُم چشمۂ آب
کران آسس بوٗنس داماں گیری
تہوٗن نٕ زاہ نٕ مِہ سینن تہائے
دزان چھوم زان دوہ از آتش سوز
دیُن دائے ژٕ کر کنہ چارہ سازی
لئے دودہ پیچے بیہ مہ یار پاہ کر

پرٕ زہوٗن تس وننہ مِہ کیاہ چانو حال
لبوٗنت مطلب ژٕ چھوی بانس نشہ بار
رٹنٕ دِر برینٕ یارِ دلآرام
بدلبر چھوی ہیوی وقتِ جوانی
نٕ بوزنت تس دینٕ ای مادرِ من
مہ کنٕ زاہ میانو خاطر تم رچھوٗن نٕ
مہ کتھ آبِ حیات خود کرٕن خواب
زلن چھوم بروںٹھہ کنہ سوی از دلبری
نہ از خمخانہ خود چاوٗن مئے
ژٕ ونومی کُس ونی کیاہ حال دلسوز
گنجم ہن ہن لجم وصلچ درازی
غمس منز چھس نٕ اکہ غمخوار پاہ کر

فسانۂ دایہ زلیخا
خود بیشکہ یوسف بعد خود
ژٕ نصیب مطلب
نشٕ تس بعد زلیخا دایہ
ینس یوسف سینس کیتھ ونی ہی
نہ تس نمہ بعد نمہ کیاہ شاہ زادی
تمہ زلیخا زلیخاہ حالی
نیبہ کتھ سر بیٹی ژہ زلیخا
تمہ ژٕ ونی کیاہ وونی یوسف

نگار باکہ یوسفس ستم زارو نس
تباری مطلب انوارو نس
دپن تس سری قرآن باون [illegible]
ژہ چھُہ ینہ [illegible]
[illegible] جنس [illegible]
[illegible] خنجر [illegible]
اوارہ [illegible]
[illegible] اطفاہ [illegible]

ژہ چھوک آبِ حیات و زندگی تس
بجش از وصلِ خود فرخندگی تس

ژہ چھُو کنا مُلکِ حُسنک پادشاہا
چھُہ نی کیاہ بدکرک تس کُن نگاہا

ہوس در دل چھُہ تس جانوی عزیزا
سہ روزی و روز و شب جانی کنیزا

ز دایہ یوسفن بلہِ بوز پیغام
دپُن تس رتو جواباہ نیک انجام

مہِ ستین بیت فسوس مختصر کر
بو چھُس ینہ پاٹھ فرزندِ پیمبر

بسینہ سرِّ اسرافیل دارم
بدل دانائی از جبریل دارم

خدا ین چھُس بو کرمُت آفریدہ
نسند چھُس بو غلام زرخریدہ

سعادت چھُم بسر فرمان تمُسند
چھُہ میانوی مال و جاہ و جان تمُسند

معاذ اللہ یہ کر زاہ بوزہ تس بو
ینہِس امرس رواکر روزہ نش بو

زلیخائے ژہ ونزس نین ہوس در دلہ
ینہون دل نہ تہ ینہِس نہ زاہ تہ منظور

گرہ انوس بفرزندی سرِت بو
ہمکا نیکی بدل تس بدکرت بو

یہ زاہ بوزِ سہ بو امید تراوِن
غرض چھُم یس تیوی منظور تھاوِن

اگر از جان گرہہ بوزِ سہ زاہ بو
مطیع این سخن لے وزنہ زاہ بو

بازگشت آمدنِ دایہ در پیش زلیخا و بیان نمودن عذرِ حضرت یوسفؑ

گرہہت دائے زلیخائے بیکبار
کرُن احوالِ یوسف پور اظہار

یہ بوزِت سے زلیخا آیہ لاران
اچھو کِن چشمہ خونِ آتش ہاران

[illegible] انتھاہ [illegible]
غزل [illegible] زلیخا [illegible]
[illegible] نظم [illegible]

٣٩

[illegible] ولت [illegible]
ژہ [illegible] عشقہ [illegible]
[illegible] یاپس [illegible]
[illegible] کیاہ کرو [illegible]

[illegible] پیش نم یوسفن چھُس بنزہ جانوی
[illegible] کنیز کان مانم و
[illegible] زلیخا یوسفن در باغ
[illegible] چھو دم یار [illegible]
[illegible] ملک [illegible]
[illegible] تمنا [illegible]

سو یوسف آسونا خاص خداوند
زلیخا دوزدر زنجیر غم بند
غزل خوانن زلیخا دریا مجر یوسف
دنگہ دنگہ باغس پھل گلزار دو
یار دو بیچھنا چھا ونہ پوشس

دُپس تم یوسفن چھوس بندہ چاکوے — عزیزِ مصر چھوی بس آعنہ مبانوی
دیان باغاہ زلیخائے سٹھاہ جان — عجائب آس تت منز گل و ریحان
سمن با یاسمن ریحان وانجیر — تمن ہپٹ جانور روزن جلو گیر
بنفشہ لالہ وسنبل نہ مسول — پریشان در چمن تراوت چھہ کاکل
ونی کیتیاہ لچھہ بد آس تت پوش — وچھانی آس وسراون کلک ہوش
کلس ہپٹ تنن ون بلبل گلن زار — ژلن غم غم دنی بہشت سو گلزار
رنگا رنگس میوہ تت منز گونہ گونہ — جدا برہا گلے میوک نمونہ
ذہ حوض از سنگ مرمر صاف روشن — تمن منز آب حیوان آسو روشن
زلیخا آس گہ گہ تورِ نیران — ذو نزہ ہتن سیت باغس آسہ پھیران
زلیخائے بہانہ یوسفس ون — دہ ہتن باغس تہ گلزارس ہناون
ذژن تس ذونزہ بر سیتن خوش آواز — رنبہ ونہ خورہ تمہ باعشوہ ناز
بلہ کرہ رلو تو ہی سیتن بخلوت — تہی ونزس مہ سیتہ از دوستی کت
رضا ہوزس بلہ کینہہ ونہ میانو دلدار — خبر ونزم تمی وقتہ خبردار
دین تمہ یوسفس کُن سارہ ذونزہ — مہ بخشتے چھے حلال بیہ مازمزہ
بویذی ہپٹ حرم آسس کینہ بوز — کنیزن سیت میان باخوشی روزن
بوسی اژی خوش گرھی گرہ کامراج — تمی سیتن ذہ چھوی وقت جوانی
زلیخا گیہ تامت گرہ پھیرت — سو دوہ گوارہ پاٹھن نام نیرت

ڪس چيڪر ان منت واري
سهمت ٺڪمت ڪيڪاريئي
ڪيا ته شعبان ڪي تاجداري
نهڻ منظور زاري سيئي
اسي چيتون ڌروان ريئي باري
ڪوه سيئي ٺڪاره ڪين منظور زاريئي
سوڀيا ڪڏهن ميان ڀاري

ته بستان بام يوسف کو خرامان
بناز وعيش وعشرت آيو ديباغ
سو ڏيهت جانوارو شور ڪيان ڪل
سپون به شب ڪنيزه آبه نيرت
متکمو يه ڏس پرت چهره و
گهي هادان آسس چشم غمزه
گهي ڏيس ته وڇهه بازار حسنک
گهي ڪاڪل چه سنبل پٽ تهون تش
بعشوه غمزه آسس تاز هادان
گهي از ناز و نخره تتبه لاوان

وڃي ڪياه حاله الڪي ڏاله باران
گلو ته بلبل ٿو به جگر داغ
پچه طوطي وچو قمري ڪو بلبل
نسه تس نو سقس بخاله شيرت
سهمت حمله ڪري ڪش ڪن زهر سو
گهي تس مطلق باوان رمزه
جهوه وقت اصل وصلگو ڪيا پهن ڦهڪ
گهي تهف ڏمنس ڪه بوسه وتهس
عروسانه گيوان آواز تراوان
گهي از ساز و سره هوش ڏالان

غزل خواندن ڪنيزڪان بمخاطبه يوسف وانگيز ڪردن او را براي وصل

لوله وته وان ڇهي ته ساري
استه چاڻي لولن ماري
لوله زخمي ڏيتن ڪاري
اسه سيتن مته ٺهته ياري

تهو نه منظور زاريئي
تهو نه منظور زاريئي
مار چاڻي لوله تاريئي
تهو نه منظور زاريئي

ڪين وديدن بمحبوبکياره نگاه
ڪنيزن وعظ ننم و تبخانگاه
ادن نه ورين يکم زنيرت
بو يوسف تا سحرگه با فزمسرت
بقيه داستان
نهو نه منظور زاري سي

پس وعظ نه شنید تاثیر کړه نک
باسرار الٰهی سینه یې رنګ

بظاهر آیه ساري پښت پښتان
ګرک کلمه خدائیس او کړه ایمان

د جگ کفر څه تشریح کښے بیکبار
یو حدانیت حق کړه اقرار

زلیخا آیه صحیح څوک په دا باغ
چو لاله یهٔ سینه یوسف داغ

چه ئے ئې ونه کړه د اکر د یوسف
یدرس علم دین شاګرد یوسف

ویخن ونه کړه د زنار شکست
مو ناهم الٰهی یاد رشتت

دیولن په یوسف کړه خوا رضی
کرت داش ډوټرن هبیت عشقبازی

کړه یخ پیوستن سینه محبت
کړن نه ډوره تمش کښته الفت

بتخانه آیه غیرت په زلیخا
غمس تیزي خود دے عیش دیحیا

ویپان اکس کره کړم یوسف مقبول
اهتس قربت وصلس کوټ لګوطول

بنا نمودن دایه عمارت بتخانه بامر زلیخا معه تصویرات عاشق و معشوق

زلیخائے دوباره دایه ته ناد
ګرکنا موج میانوې دل یه شاد

ده د انک څه پتنه ژبیتی کمه لوله
مرے بو بوسفني لوله یو له

یه چوم دي پیرینن ساری څرن ټن
یه انتن سلئے یوسف ده مې کن

ویس په توره تل کښ کن ده رفتار
رټ ناله ځتے یوسف بیکبار

دیس په ده چونه مه ښته روزان
نه زاره پاره چوم ګاهے مره یوزان

خزانه بی نهایت خرچ کی تنہن
مکانا خوش یون کیاه تہن بناون
لڈک از سنگ مرمر وزرخامه
بتقدیر خدا اک مرد جباش
زخامه زانیش مانی گهٹ تنہنگ
ڏٺي ڀلي تنہن تنہني کن وٽ بنا گاه
ٻي تنہ هنر کرن خوش نقشکاري
حُباب آ ساگهان تنہن نقش برآب
کران پوشه نهره بیه چالونه پیه
بحکم دایه نقاشن نه تصویر
سو یوسف تہ زلیخا بالمقابل
اکس اک در بغل آسي پٽ تنہن
بیکجا بیله سمان معشوق وعاشق
ته ڏسي تت ويهه ون ٿيان سيان
غرض بتخانه سي تنہن آکس یکجا
مرتب یام گوسوي بتخانه
اکس هس سو گلز اڙه سپن پوره

نگین ولعل وگوهر کیاه جرائت
بنابر بتخانه تنہن سو ٿهاون
گل او مشک وعنبر عود وقامه
جہانگرد وہنرمند آسو نقاش
زنقش او گهٽ حیران ازنگ
وجهن جاياه نهايت آس خواه
وچیت تنہن کن گريان ميوزساي
وچهان استادتت کن کرائن تاب
زمرد پر بناون طوطه ازله
بهر خانه لبن بيٺ کره تحریر
بناون اک اکس کن هر ودیل
محب ازجان بیکدیگر کهٹ تنہن
کران تنہن اک اکس بوسه موافق
زحسرت شین زن تنہن آس وگلان
بهر سو همبغل یوسف زلیخا
بدنیا آسونه تت هو نشانه
سوجنت ڏسهي لوبان دل جهله

۴۳

زه چهو کنا خوابکوی مه دنگ یاره | بوکړه تهس صورتس بنیس گرفتاره
بطفلی خوابه منزه بیوت میلتو دل | گمیس حیران کرتم حل مشکل
بی افسانه ونون شن کوتهن بنون | قفل دت هر برس تم یوسف نیون
بهفتم خانه باهمت واتاون | کرن در بند بن تس حال باون
زبان آ بگشاد و گفت ایجان جانم | زتو محروم تر تا چند مانم
یه چایئز چهوامه وتتم ای پریرو | نه دن بیمار سی شربت نه دارو
بو تشنه چهس ته آب زندگانی | چرا ای تشنگان ما نی نهانی
رنگا رنگ لج سه ونی یوسف نژاد | ته بورنت یوسف کهه آمسته عاد
خزانه سار ذی پت راه پداوم | پدر مادر مه چاتی لوله ترادم
پیلتم هم بغل بتخانه امشب | چهومی و صلکی میخانه امشب
بهنت چهوکت بیخبر با عیش مسرور | زاحوال من بیخود و مهجور
مه کوتاه یوت کر بهتم و هدرک راه | گمه بخشم مه لله چهسنه کا نهه راه
بشوق سینه بابس کن پران آس | بسوز دلبری لتس نی ونان آس

غزل خواندن زلیخا در بتخانه بمخاطبه یوسف علیه السلام

می چاو تهس عشقنه وانه | لی چهم چان هی جانانه

وچین ٻیٹ تا لائین عاشق معشوق [illegible]

[illegible]

غنچه دهان شیرین خنده	قند و شکر شوبی بنده
لذه قل وٺو دند در دانه	لے چھم چان ہے جانانه
قد بالا چانوی شمشاد	ماره ون هو سرکش آزاد
باغ حسنکه سرو روانه	ویره جانے ساری ترادم
دیشه آشناہت تہ مشراوم	ڈه نه لاگو نهم سخت بیگانه
حال مسکین کیاه کره حالی	طوق شو تک تھو تھم تالی
موکلاون چهونه آسانه	لے چهم چان ہے جانانه

بیتابی کردن زلیخا در هفتخانه و گریختن حضرت یوسف
از وی و دویدن زلیخا دنبال وی و بریده شدن پیراهن یوسف

و تان تی آس تس بارس اتن عار	سه تهندس عشقسی اندر گرفتار
سه افسرده گمر دیوانهٔ عشق	و تان تس یوسفس افسانهٔ عشق
سو یوسف آسو پانس کن وچهن تیز	زلیخا مست چشمو فتنه انگیز
نظر کره یوسفن تان زیر و بالا	وچهن تته شکل خود تم یا زلیخا
وچهن در هر طرف یوسف زلیخا	شو تگت نن هر دوتن یکجا بهر جا
ز هر جانب وچهن تم تا یه بستر	زلیخا وچهنه پانس سهیت در بر
گران بهتو آسمانس کن به یکباره	بسوی خفتنا لی یا دل داره

[illegible]

دِپُس نَمہ غم عزیزن کہنہ منسہ یہ
تو میگوئی خدای مارحیم ست
نہ چانی جنبطرہ بڑ بڑ خزانہ
دِپُس نم یوسفن ملنی نہ مطلق
خدای پاک بد خواہن چھو بیزار
وُنان کیثراہ تہ چھک ژ حیلہ بازی
معاذ اللہ بو زاہ مانے نہ یتھو کار
دِپُس نمہ دامنس تھف بو تو لینہ
نہ بیگاری یہ طراری یہ آزار
تہ نے از زارہ پارہ میانو بوزک
عزیز مصر ژی ماری بلا شک
تہ مٔن ناموت اتھہ نمہ زیر نسنز
تہ نے بوزک تہ ون بو پان ماری
نلن خنجر تہنوی تمہ لا یو پانس
کرن ہتو یوسفن لنٔن زارہ پارہ
بو از مطلب گٔڈی چانوی بلا شک
زلیخا خوش سین بوزت قراولن

دِمُس بیالاہ تہنوی مرہ سوی بستر
ہمیشہ بر گنہگاران کرمیم ست
تہ دررا و خدا بخشی بو پانہ
عزیزس خون ناحق ہنو بیا حق
دُپن تہ کُت چھنہ ہرگز سزاوار
چھہ بازی پان پانس عشقبازی
تہ یدُوی دک مہ رنگارنگ آزار
بہانہ چانو بو بوزی مو لینہ
بو کرمانی مہ کر وصلس اندر چار
یو ماری بہ ذٹھہ کنہ زٔی پان شک
سموتت گوہلاد کش تہ روتنک
کڈن جلدی کھُٹت نمہ نبر خنجر
ہیہ تن زا جہنم مہ بولہ ناری
نہ ڈیشت ترس گوتس نو جوانس
مہ کرون اے زلیخا پان مارہ
خوشی کر تراوغم غصہ تہ لاشک
دِپن ازبار مہ پٹ گو مہربان

بستم کِن ستیت یار یار ان بلگوم ... ڈیٹھون نار ے
یار تپہ ژلوم ... بے ستم لگوم
نوزہ ... سنزہ ... گلاب ... بلبلو
راستہ غنچہ ... بے زہ دبہ ... دِلوم
یار و ... بیبران ... نیم صبرہ جامہ ولوم
صابہ دو ... نازو دوران ... لطفہ دوگو
... یار وچهہ ... نخلہ یار بہ

بے یار ... صبرہ ... لگوم
دل بُلبلو ... یار وچه ... نار لوم
جاناں ... یار بہاری لوم
سوزشہ ... کال زان ... لرے
نخوشہ ستین ... لوم
ساقی ... یار وی ... لوم
نازو ادا ... نار فراق دلوم
سرو ... سر شمعہ ... ضار ے
نیکسا رخان ...

اتل دوقہ افغہ ادنہان چلوم
یار ژلوم ڈیٹھون نار ے
یار صاحب دوزنہان گلوم
گلشس کرود ون یار ے
تنه وردوکی ناد رے بلوم
یار ژلوم ڈیٹھون نار ے

به ما دُچهه میان بیدینی و بدکار | حیا مُسند پیم بر سر لدم بار
تندیله پوشن و چهونگ و ناموس | دتن ناله کرن افسوس افسوس
ژه بله کهوژک امن پننس غدابس | مه چهوی دانا و بینا کهوژه نایس
بتاگه پرت بس پاپی قفل پے | ستن خانن ستی دروازه وتهگے
سو یوسف جانوزن آو نیرت | ز وحشتم نظر تراون نه نیرت
زلیخانس پته لاریه خونچهار | دتُن یوسف سر دروازه یکبار
ژتُن تس نال تیکن یه بر خاک | کرُن افسوس و واویلا دژن باک
پیوی وچهس کمر ژی پت گرفتار | دلک سر باوه کس نش چهومنه فقه
بوچهس کهوژن یه مم نذکس یع باوه | پنن ناموس و ننگ یو راوه راوه
گمت چهوم زعفرانک زنگ وین | پمنت گیر دِ الم بیت مشکموس
نه پوه زن گمت چهوم گلتانس | ژ زُ مه ژیا تهم بیت خاصه پانس
ژه بیت مه مال و دولت عمر گزار | مه در مطلب ژه اکهنه ماگ درکار
گبهم گاسنس گٹه نودس منظلمات | ژلوم آبِ حیاتک چشمه یهات
بده بوکهه ائس آمرز اشتیاقه | ون زاری سه مه گجز فراقه

غزل خواندنِ زلیخا در فراقِ یوسف ع

عشقه تب نو مِه زاه بلوم | بار ژلوم ڈیوٹهون نا رے

غزل دیگر از زلیخا در ہجر یوسف ع

ماہ ... من یوسف ... بلو و دلبرو
من ... بولاں دلک چلو
عشق و چهس ... یار
... بیدار ... دو بلو
... بیدار ... و دلبرو
... ژس بلبلن ... و دلبرو
... آتش ... گرمی بلو

مستانہ ثہارت بوکمہ ژہلو
دُرہ دانہ نکہ وانہ کرہ یُو ملو
سمن بو بو گل ژن پھلو
کمن منز باگی چھوک رہنبلو
احوال ون لش معبود بس

دیوانہ کرت ژلو ہا ہم
ہاڈ اجبلو ولو یُور
بمن یکھنا دماہ ژہی
مسکینہ یکھنا چھوی دردلو
ون چھوی دیوان ہا سنبلو

واقف شدن عزیز مصر باظہار زلیخا وملامت کردن یوسف را

زہفتجانہ سو یوسف یلہ ہرور او
سو یوسف مضطرب گومت فیہن تم
بدانائی جواب تم ونُ عزیزس
تسلی تم عزیزن لش کرمُن گیاہ
عزیزن نیون یوسف سیت پالش
بلہ تم محلہ خانس منز گژہت چی
پرہ زہن تم نوکرن امچی حقیقت
زلیخانی بخاطر گو گمانہ
گمانہ لش غلط گو پانہ تم سر
دیُن تامنت عزیزس زار بوزم

عزیز مصر تامت بروتھہ لش آو
تمکو احوال پرسان لش کرُن تم
دچھون نہ کانہہ قصور اہ یہ تمیزس
تہا بنت زنومنس لولاہ برُن گیاہ
بخو شخونی کرت تہف محلہ خانس
غلامن تم پرہ زہن منتھ نی پیاپی
وینو توہ یُز چھو کیاہ فتنہ چھہ کیاہ گت
عزیزس یوسفن وتمن تہانہ
عزیزس لش کرن بیوا یہ ظاہر
وتنُ مہ یوسفن آزاد بوزم

۴۸

مشہور شدن حضرت یوسف علیہ السلام بپاکی

کرہ بایم وارِ پاہ دامان گیری | مہ زاہ بوز منہ تہ امسِنز دلیری
مِہ آسوم رنگہ رنگہ چانو چھان | مہ تی چھوم یاد بو چھو سنا خوان
تِن تنہا بو آسوس تہ پریشان | بہت آسوس فلانی جایہ پنہان
تتوی آیم کنیزاہ دِت فریاد | انوس زوری نمی پیش زلیخا
بافسونہای شیرِن سیت پالس | امی بو وا تناوس ہفتخانس
بو در خلوت امی پنوس لصبدزار | برای وصل خوتہ آیم بیکہار
دلیرانہ بور ٹولس میانو چانب | رواکرہ ون نتہ واتی تہ محنت
یہ و نومی تی چھو پرچھوس بگنہ بو | زِ نگر زن منگانی چھوس پنہ بو
اگر پرِ میانو بوز کچ حق چھو ظاہر | وگرناحق مہ مارک چھوس بہ حاضر
زلیخائے یہ بوزنت نالہ تہ زار | عزیزس تش فریاہ کرنہ اظہار
خطا کہ چھو منہ چھوم سوگند چانو | اپز ون یوسفن پز بوز میانوی
قسم تہ گریہ امسِند و چھو عزیزن | پزک دفتر وٹن اپس تھون کن
عزیزن چھوبدارس کر یہ فرمان | بخواری ژی نتن یوسف بزندان
کرس ہاتف چھوبدارن پکہ پاہن راہ | دعا منگو یوسفن تامت بدرگاہ
بویم شرمندہ کرتس یا الٰہی | عزیزس کرنہ آگاہی نہ شاہی

دُعا کردنِ یوسف بدرگاہ باری تعالیٰ و گواہی دادنِ طفل شیرخوارہ بر پاکی او و ملامت کردنِ عزیز مصر زلیخا را و

۷۹

دِپُن تس یوسفس ؤ ته نه روزخاموش | یتھم گوبٹ مہ کر احسان فراموش
بو گوسی راض اَته بےباکی تو | سپُن دِل خوش مہ بہ چالاکی تو
سو یوسف نام گو نیرت بنرکُن | بہ نیکی عالمس مشہور باتھُن
زمکیہ زن عزیزن حال تیُو ٹھُن | شہن لس یوسفس احوال وچھُن
زلیخائے ملامت تیہ کرن تم | خجالت سیت پانس تش برن تم
خداوندا نجات از ہر گنہ دِم | زنکیہ زن مہ سکینس پینہ دم

طعنہ زدنِ زنانِ مصر زلیخا را و دعوت کردن و آنہا را و دیدن شان حضرت یوسف را و پارہ کردنِ دستہائے خود بعوض ترنج

ندامت ہیژ زلیخائے کڈِن نام | ہمس رازِ نہانی فاش گو یام
تہند قصہ سپُن مشہورِ آفاق | سہ بدنامی گژھن گیہ کیاہ مس شاق
زنانو مصر چو غیبت کرک تس | رنگہ زنگ عیب کریہن پامہ دِژہس
زلیخائے وچھون نہ ننگ و ناموس | گیی بدنام عالم روم تا روس
سپنز دیوانہ پتہ پتہ تس غلامس | نجُن خواری وچھون نہ ننگ و ناموس
بہ تیژ مشکل سہ لاران سوی زلان پت | چھو پہ وانہ کران اند اند مس گت
زلیخا گیہ یوزت دِل پریشان | کرُن تا مت غلامن کُن یہ فرمان
بجلدی جشن ناز و ساز کر تو | زنان مصر جن آواز کر تو

غزل خواندن زلیخا مخاطبہ اعمالاں

علما از طعن شان ودی بکمار | وچھمت پانی گریہن پامال بکیار

۵۰

نصیحت کردن دایہ و نہ رفتن زلیخا زنان مصر قطع

بجلا اب سیر عیسی با پدا... مصر یوسف

عرض یله نادِدت مصر چه زنانه ۔۔۔ انن ته واتناوِن خوش پخانه
وچهوک جشاه کهیک نعمتر گیه شاد ۔۔۔ زلیخایه تمو دیو آفرین باد
کرن راضی نعمتهایِ الوان ۔۔۔ ازان پس کره نه حاضر میوکی خوان
زانن برن اکس اک قلمتراش ۔۔۔ وزن دپونک امی سیتن کرو قاش
عرض کره نک دیوتہ مہ اجازت ۔۔۔ وچهون سوی توه کمر حیران یوسپن
تمو دپس اسے تی آرزہ وچهوی ۔۔۔ اچهو وچهه هن زه کهوان هر دچهے
دپن تمه بوانن لیک اتہ قلمتراش ۔۔۔ پزی نس ره دپره میون کرن قاش
زلیخائے دپن دائے زه گره زود ۔۔۔ انن یوسف چهوتی ازمیانو مقصود
سوبش کهنه آونه گیه بانه لازان ۔۔۔ زنانه مصر چے تنه آسه پرازان
معنبر گیسوانن شانه کرِبش ۔۔۔ عبیر و عطر ملوبش لول پرِبش
ونن زاری اتن سیتن سوابش ۔۔۔ بناز و ساز منز آئینه خابش
ولن نس پاچه مصرک پرِ ازره ۔۔۔ کهورن نعلین لدین پرِ ز جوهر
ززبش آفتابس طشت زرین ۔۔۔ دتن نش یوسفس کرِبش پہ تلقین
گره هی شنپاک دِنو چانوی زنانن ۔۔۔ قدر امچی زنانه پانه نزانن
زنانن نشه بامت زه او یوسف ۔۔۔ گیه حیران بیه تمه دِتا سُف
وچهوک زن آفتاباه زه او تابان ۔۔۔ زنانه زن ستاره گیه پریشان
وچهوک نس کن گیه بیهوش پیه مست ۔۔۔ تمو میوه بدل ینی زنگ دست

۵۱

زلیخا تی پئہ گیہ خوارنہ زار — کرس حاجت روا جیہا ہوان عار
تھو کیا نہ زارہ بارس امنڈس گوش — مہ کر امنڈ حق خدمت فراموش
عذر کر واتنا دی قید خانس — اِدا وانگی ٹھاہ تنت منزرہ پانس
زنانن ہند بلہ بو زُن یہ منصود — دُعا منگو یوسفن ادہ سوی معبود
مہ بہتر قید خانہ چھوی بہر آن — اجابت بس سپُن پت بیو بزندان

فرستادنِ عزیزِ مصر یوسف زِ بزندان بتحریک و ترغیب زلیخا

عزیزِ مصر دربارہ بلہ آو — زلیخائے نشہ خلوتس راثاو
عزیزس کُن دیُن تامت بو پہن — لجس ناحق اندر خاصن تہ عامن
صلاح چھوی میانو یوسف قید خانس — لدون جلدی گرِہی لہ وشن جہانس
بخواری بلہ ہنن یوسف بزندان — دپن ساری اَدمہ پاک دامان
عزیزن فکر واندیشہ کرون دُور — دیُن بس گرتھ یہ کرہ ہس تی مہ منظور
سہ مہ پیکر نہ بوزنت آیہ لاران — بیوسف ورایہ زلفن گرایہ ماران
دپُن بس چھو کرتہ میانوی نہ ونبہ جان — کرڈم مطلب گیس لہ ثی پت بو دیران
تہ فی بو رک لدت بو قید خانس — عذابس منزرہ یک ون کھوٹہ پانس
جوابا یوسفن بس صاف ونی — زلیخائی نہ بوزنت جیرہ انونی
بغصہ دیونہ بیاوس تاج ادہ سر — پتھر تراوُس موڈرس جلمہ زن

پھیرس پانس یو پانی مہ گرم کیاہ — اچھن ہند گاش رووم کس لدہ راہ
انٹ پیراہن یوسف بصد ناز — رٹن در بر سوزن محبوب طنّاز
قدر زانن نہ از دیدار نعمت — دزن سی آس اندرنار فرقت
پشیمان گیہ لیکن در راستہ سود — بغیر از صبر کہنہ زانن نہ مقصود
سہ مشغول آس کیاہ یس کن پہر وم — بسینہ آس ہیت سی یوسفن غم
کرِس دایہ دلاسہ وز خاموش — تسند وی عشق گو نہ یس فرموش
زناسازی این چرخ دغاباز — بیون کیاہ حیرتن ژاپن مژہ ماز
ہرن اش آہ سرد از دل کڈن آس — بگر داب بلا از غم پیون آس
بنہے پاٹھ در غم یوسف پریشان — گران آسی زلیخا نالہ افغان

رفتن زلیخا ہمراہ دایہ بزندان باشتیاق مشاہدۂ یوسف ع

نبہے یاد آمدش رخسار یوسف — دپن از دلیشہ ہا دیدار یوسف
خبر یمہ ہا گرہیت یس یوسفس بو — چھو کہنہ پاٹھن ہیت آن سر دلجو
منش کم فرش یکرنگ آسہ کمنت — رنگا رنگ لول یس کم آسہ برمنت
بجہ منت آسہ کس یس بر وٹھہ کنے — دوان فش فش کہورن تل پوشہ تنی
نمس آبیاسنا مویس تنوی رنگ — حلب آئینہ روس ماہیس زنگ
نبہے پاٹھ گو دان یس راژ پہرا — دپن دایہ مہ بیٹھ از کرتہ مہار

۵۳

طلب کردن پادشاہ مصر یوسف را درپیشگاہ خود و گواہی دادن زنان مصر بپاکی حضرت یوسف ع

تعبیر کردن خواب پادشاہ مصر را

خواب دیدن آبدار و خواندار در زندان و تعبیر آن پرسیدن از یوسف

دپان راوی بہ محبوسان زندان — کران یوسف تلطف آسو خندان
سو یوسف قید فی منز آسو شوبان — تھے تینہ نار کن منز ماہ تابان
اگر بیمار کانھ قید پاہ گرتھ ہان آسو — دعا یوسف کران قہل سوہی بلان آسو
وچھان پد فیض کنیراہ آسو دُرخواب — ونان تعبیر تس یوسف بہر باب
دوہہ اکہ وچھو دیو تھو شب خواب — ونک تعبیر تم پی بگرداب
اکس دپو یوسفن مرگس ژہ سرداد — بیس دپو تم گژھ مہک اصبح ژہ سرداد
سواک تعبیر بوزت حیرتن پیہ — دوییم تعبیر بوزت شاد و خوش گوو
سواک زن پادشاہن ہارہ ناوُن — نتیجہ اپزہ خوابک واراہ کھیاوُن
دوییم زن پادشاہن مینگہ ناوُن — بسند گاہ خود سوہی یہہ تاوُن
ینس دپو یوسفن بلہ شاہس — گرژمک تتہ یاد کرزم بیگناہس
ژہ ونتس اک غریباہ بے گناہا — چھو گُمت قید در عدل تو شاہا
یہ بوزنت تم جوانن کرسہ اقرار — گرہست شاہس نشہ تس منٹھو بکیاہ
سہ محنت یوسفن لبو آخرکار — چھو نہ کانہہ جز خدا بندس خریدار
توہی زندان سنتن ورہن گڈ بوہی — ونن غیرس یہل انت آس ہنھو گوس
توہی ٹس تاج محبوبی سو برسر — ینس محتاج تھاوی غیرسی کر

گرتهی پرپاٹ شاہس حال روشن — بو خائن چھُوسنہ کینہہ چھوس پاکدامن
یہ بوزتھ تام متہ نش انزراوہ پانہ — بحکم تو تام نیری قیدخانہ
جوانمردن یہ شاہس دوگرتھ تام — زنانہ مصر بطیہ حاضر کرک تام
وُنک شاہن وینو پرکس چھُو تقصیر — سو کم کر قید کرنس غل وزنجیر
زنانو دژ گواہی ای شہنشاہ — چھو یوسف پاک بیشک تس نہ کانہہ راہ
زلیخائنس پتہ گیہ چھپہ مارہ — سہ عشق تمندی گرمژ آوارہ
زلیخا آس تنہ بوزتھ گڈن آہ — خطا مہ چھوم چھونہ تس یوسفس راہ
گنہ بخشتم چھو می تقصیر سہ بین — چھو پرباٹھ سو یوسف پاکدامن
دران مجلس اسٹھاہ دنہو شور وغوغا — چھو یوسف پاک از عشق زلیخا
چھو آیہ در قرآن گرتھ وچھہ تہ الحق — پرنہی سپنہ یوسف کیاہ لبونہ دوق
یہ بوزتھ گو عزیز مصر دلشاد — دپُن تس یوسفس صد مرحبا باد
بوقتِ صبح گے اعیانِ دربار — دران زندان بفرمانِ جہاندار
گرُاہ تس یوسفس کتو خسروانہ — انک ہمراہ بیہ رختِ شہانہ
زہنک اتھہ قیدخانس دو ر ساری — گران آس یوسفس گوہر نثاری
گرک حاضر سو یوسف جانِ جانان — باستقبال شہ تس پانہ لاران
اٹن دربر سو یوسف گوہ راہی — ہتن پانس نشہ بر تختِ شاہی
گرک باہمدگر شیرین زبانی — کرس شاہن نہایت مہربانی

٥٥

زلیخاۓ عمس نٹ تیہو غماہ پوس — رَنس عشقس بیکدم ناش تس گوس
نہ روزس ژ ونزہ نی اقبال و دولت — سپن دیوانہ صورت یوسفس پت
دنہ پٹ درایہ یارس آس براران — پتن سوی آدنگ محبوب ژاران
تنی خانہ بتی ازنے نیاوُن — پتن رذ یوسفس کتو وفتھاوُن
گہے نیران نبرا زخانہ آسی — وتن اُو چھان بتن تس پانہ آسی
لوکٹ بُڈ آس اشہر اکران نش — سمت ساری بنا دانی و نان تس
گہیک آوارہ تہ بیوار یکبار — وتہ پٹ کس ژہ پراران چھک گناوار
بتن پراران بوچھس تس حال جانس — مہ سیندہ دادہ سو رُم تران ہایس
سو یوسف بُڈ گہے تت کن یوان آسو — زلیخاۓ سو دِرشُن وِت گژھان آسو
سہ دزمز عشقہ نارہ بٹھ ا وارہ — وچھان تس آسو روزان دل قرارہ
بوان نش خستہ جانس آسو آرام — وچھان یام آس لہ وی آند لارام
زلیخا آس درایِن خانہ روزان — بزاری دلبرس کُن گژھادہ سوزان

غزل خواندن زلیخا در فراق حضرت یوسف

چھوی سوال پکھنا پایس — بال درایس ژی بتہ مژنے
بار صاجو انزراو بنایس — بال درایس ژی بتہ مژنے
لولہ جانے یوگرہ درایس — ہولہ سیتن گیسو گژنے

٥٦

بیان مسلمان گردیدن زلیخا بوحدانیت باری تعالی

کرن توبه بدرگاهِ الٰهی
تضرع کرنه سر بر خاک نراون
پرن کلمه پرن توحید باری
مه از نامت خطا کر بدخا سر
امیداه بڈ مه چهم ثی چهک خطا پوش
اجابت نهو منس تت ذات پاکن
به نیو تهم تی دم فیرت دوباره
سو یوسف نام لشکر هنت بر دراو
اتهس کت هنت عصائس به ونٹه دیا به
بڈ هز کاشنه زه گیشر سه ابتر
زلیخاۓ تولن فریاد در راه
نسرذ دی چهی نوی یم تخت نتاج
نسرذ دی چهی دنوی یم صبر طاقت
نه بوزت یوسف بر مای نش کن
به دلخسته زه انتن سبب پاپش
زه بن واره نهون در محله خانه
سو یوسف بام فیرت سیره نش آو

بخشتم کر مه حاصل روسیاهی
پنن سار وی پتم تمه یاد پاون
کرن گریه وتن تمه ئی برندی
مه از توحید ون سینه صفا کر
برحمت نهو سرن میان اثر پوش
خدا چهوی رحم کره ون ردنا کن
گبس لاچاره کرون میانو چاره
زلیخاۓ سو ڈیشت گوث پرچاو
جلو رنس کرس هته بر نه وابه
هیتر نه وڈیترتس دلس شر
مه دادس وات دل ثی ای شهنشاه
مه عرضس گوش نهو ثی چهس بو محتاج
زنار شوق چهس بو در حراقت
کرن ئی حکم نامت نوکرس کن
بجو ئی کونه وانس پانه دادس
زلیخا هنت سو نو کر گو روانه
سو نو کرتس تهتی پیغام هنت آو

سو یوسف امرحقس منتظر رُود — دُوہ وَن اسہ یِژن گژھ ہو یہ مقصود
تھِجے جبرئیل تامت گوس پیدا — رژہ کرُنے عقد ذاتن با زلیخا
دُعا چانِوی خدا یِن کر یہ مقبول — کرِ وتی ون یہ دردیناچ ہو معمول

عقد نکاح کردن حضرت یوسف علیہ السلام با زلیخا بفرمان باریتعالیٰ

سپُن یلہ یوسفس امر خداوند — رژہ کرُون با زلیخا عقد پیوند
تِھجے داون منادی شہر مصرس — ہیواسے علٰے وادنی میانو سالس
کرِ وبار ی تیاری شاہ و سالار — ہیِ ہم عزت یوسف بدربار
کرِ وہمجنس باہمجنس سعی تمام — امیران با امیران عام با عام
اینو اسباب عشرت تازہ تازہ — ژِہ یوسف چھو مصرک مہراژہ
خبر بوزِن یمُن ہتو خاص و عامو — وزیر وتہ امیرو تہ غلامو
کرُن وہریُن بنگالن کیاز قالین — رنگارنگ مخملک سبز تازہ بالین
تھوک تکیہ چھگگ عنبر بہ محفل — گژھان ازعود و صندل آسو خوشدل
عبیر و عنبر سارا و کافور — ہیمے دادے پیام عیش از دور
ترِ ی خلعت عجائب خسروانہ — اَنک ژارن تہ ژارن توشخانہ
دِ لک تس یوسفس تم ناز گریہ — یمن کیاہ لعل و گوہر آنس جرجیہ
تھوک تس ازجواہر تاج برسر — کرُک تس اطلس و کمخواب ودیہ

بصد سامان بصد عنوان انک خوان — بنی آسی درخشان عنبر افشان
رکابی ہای لوزین فرحت انجام — کلوچہ قتلم و ہم نانِ بادام
کھیک شاہانہ نعمت کیاہ رنگا رنگ — قلم از وصفِ آکن یکبارگو لنگ
رتن غلمان اتہن کت آبخورآس — برت از آبِ کوثر لاجورآس
سبن آشفتہ ساری در لطافت — دیکُ چھنہ زاہنہ کھیتر ثرہ ضیافت
ہلہ نمن کھنت نہ جینت مو کلیاہی ساری — تولتِ اتھہ پرُکھہ حمداہ سوی یاری
تھہولی فارغ سبین نعمت ازضیافت — نکاح برنس نباری کرکھہ تامت
کرک عقد نکاح بر دینِ یعقوب — یمن دون بریہ خلقو لول تہ لوب
بروُک حمداہ نہ خطبہ رتو تھابت — بہ خاندرزاہ وچھکنہ تا قیامت
عجایب خاندراہ بے مثل و مانند — وچھہت ددُ نارہ دشمن ہیچو اسپند
تھہوی گی رسمِ دعوت پورانمام — مرخص گی زیوسف حسن نہ عام
دہمن یلہ نراورہ وصلکو سوشب آو — نمن دون گلرخن وقتِ طرب و
رمجلس وتہو سو یوسف بے محابا — بخلوتخانہ گو پیش زلیخا
زلیخا نس وجہت گیہ سخت بیتاب — دپُن یارب بہ بیدارست یا خواب
دنی کیاہ خوش سبین دیٹہون سور خیال — وچھہن تمہ لولہ جشمو آدنگ یار
ونن افسانہ در دک عاشقانہ — اتن تمہ ذوق دلبر در ترانہ

غزل از زبان زلیخا مشتملبر تہنیت بحضور محبوب خود حضرت یوسف ع

سپین پہ جوہ چہیت خہ نحوی دلدار
سہاہ عشق پہ کرس کہ تہ پیار
گے از دیدہ آسی اوخن ماران
گے از وصل اسن پہ تپہ ورزان
نہ کیہ نہ معلوم چہو نہ جہس نہالی
زلیخا مضطرب اکس فغانی

ڈلشیت زہ چشم بادام
از عشوہ پیوت آرام
اے شوخ چشم سرکش
از غمزہ ہای دلکش
ابرو کمانِ خمدار
کرہ تھم مہ سینہ اگکار
از زلہم نستہ خنجر
بیعار چہوک ستمگر
بر روی خال فلفل
تالس چہو داغ بر دل
بُدوے زہ خندہ تراوک
لب غنچہ موژر اوک
مسکین زشوقت ای گل
چہس سانہ سانہ بالکل

آہو رمن سپین رام
صاحید لن مبارک
چہوک ہمنتہ تیر و ترکش
مارت زہ لن مبارک
مژگان جہ تیر پیکار
چہو منہ بلن مبارک
دلخستہ کرہ تھہ الکثر
دل چہوک تلن مبارک
در ناربن چہو مشکل
چہوسنہ گلن مبارک
گلقند منده چہاوک
گوسم پھولن مبارک
نالان چہو ہیچو بلبل
چانی گلن مبارک

بقیہ قصۂ وصل یوسف و زلیخا

سپین باہم اکس اک محو دیدار
دران خلوت بہت فارغ زہ اغیار

ہتوک چھُن بزم عشقس وصلکوی مے | بسر ستی ہوان گی عشقکوی پی
بفرصت کیاہ ہمو گلزار چھاوک | بخوبی اک اکس اسرار باوک
زلیخانس کرانی آس زاری | سو یوسف لسن کرانی غمگساری
مبارک کیاہ غنیمت آسو سوی دم | بلاشبہہ ہمکو غنیمت نہ عالم
نہ دست شوخ گلچینی کرن بس | تمتع تت شگوفس نہ تو تلون پس
دپس ہم یوسفن ینہ ہو یہ غنچہ | سلامت لے و دمت گُنھہ باڈھہ ونہ
دلیس ننہ پاکذاتن رچھو مہ پردہ | عزیز مصر ہیہ نش آسو مردہ
امانت رود مہ نش چانہ بایت | وچھہت پانی نگمُت ماکنہہ خیانت
شہ یوسف بہ کت بوزت سپُن شاد | بر وصد رحمت و رضوان حق یاد

بنا کردن زلیخا عبادتخانہ را و مشغول شدن بعبادت و ریاضت الٰہی

وچھون تس یوسفس میل عبادت | نہایت رتو لمی لبمت سعادت
عبادتگہ لدُن تس کتو سونہ سُند | مرصع کار کیاہ سوی جوہرن ہند
زلیخائے ازان پس زائے تر تام | چہل سالہ عمر وارش بانجام
زلیخا یک سبے از خواب جستہ | بنزیرت گیہ زن آب بستہ
زلیخا لارہ ون ینہ آس تس پت | تتھے یوسف و تہن لار پوس تس پت

کنک ڏنائين غلامان ۾ سوم سال
کنک ۾ سال چارم چارپا سار
پنجم سال باغ و خانه ساري
کنک ۾ شيه ورهه گهره فرزند
هفتم سال سائين جمع ساري
جمع گڏجي يوسف نش بيه تمامي
کرن آزاد ساري ببت بهت مال
جهو گهمنت ات اندريٺي آس حکمت
هشر پل کر بتو بابندگان نش
خدا ميکنه دانا جهوي ٺهيت

هنوک غله مول تي ۾ سخت احوال
هنوک غله دبان آس ۾ راکني مار
کهنت ويا کڏک ۾ غم نجواري
کڏک ويا عمس انهد انڌه وند
تلک نش يوسف نش ناله زاري
ڏنک نش کن لکهنت خط غلامي
غلامان نيز فرزندان درنحال
لوکو ۾ جهو لوچه نظري يوسف بپت
نوي تنهو حال سائين شهر مصر ۾
عمل کر کنهه لبکنه نهي اذيت

رخصت خواستن برادران يوسف بابت رفتن بشهر مصر براے حصول غله

غرض کر عرض يعقوب ۾ نشرو نام
ديان عادل بهو مصر ک بادشه جهوے
بهورنت تان ڏنک مال رخصت
ڏهين پنجون ڏنن ڏه اونٺ همراه
زکنعان دراي مصر ۾ ات باميٺ

گڏهو مصر ۾ کرو غله کوي سرانجام
غريبن عاجزن لشت ۾ دينه جهوے
سو ٻنيا بين رکو تم بهر خدمت
سو ٻنيا مبنه سُندک بين سين کاه
سلامي يوسف نش زاي بامنت

ڏنوڪ تم غله اوٺن جيهو سنه بخشن	غله تنس آدمس دمه يس ٻڌيش
حڪم غله مينه نوڪ ڪُر يوسفن تمام	غله سبتن ڳنه نوه ٻر ڪيرو تمام
يه بل انمت نموتي ٿوره نراويوڪ	ڳڻن منزواره ماپڻ ٿيهنه پاڊيوڪ
سره ڪره هاين هنر بودبانت	وڃهوڪنه ماڪران ت منزخيانت
نمن بله ڪوٺداره غله ڏنوڪ	ڳوين اندر سوقيمت ٿوره هوڪ
نمن معلوم ڪونه پرنگه سين نه	سوسر ڪبينه نمن نشه ڪهنه ڪرڻ نه

غله بردن فرزندان يعقوب از مصر بڪنعان وبرآمدن قيمت از جوالہ

پله از مصر ڳيُتم بهت غلڪ بار	ڪران شادي بڪنعان وان ڀڪيار
ڳونه موڙڪ وڃهوڪ قيمت نمن منز	سين جيران ڪهوڪياه اس پيڪو ستز
پهيرت ونونوشاهس جيو دستور	تهنس نيڪس ج غادنو ڪرجهو منظور
ونگس پاپس نشه سارو ي يه احوال	جواب صاف نم ڏنتڪ يه دحال
ڪروڪ يعقوب بله پرقصه آگاه	پهٔ بنيامين نور اسعن ته همراه
ونوڪ قيدته فرياه ته شهاه نس	ته ڊن اسه سيت اس خدمت ڪروش
ڊوڳن غله انوعزت لبو پور	ڪروشادي يه وستن لول موڙه
ڏيڪ نم توره حاشا نُم حاشا	پهٔ ڪر سوزن تُهي سين بدرانجا
ڳوڏن نيودم سوالڪ نس ڪياه نيت ڪوم	قيا فتر نام نمنڊ دوڪهه سنت ڪوم

٦٣

ڏهوريٽ باز خوان تم ٻيٽ يڪجا — يڪسو روڊ بنيا مين تنها
بڪر يه آو بنيا مين درجوش — وڏن واره تهجي سائين سو بيهوش
گلاب و عطر و عنبر يوسفن بس — بر وي وسرد ماعش واره جهڪنس

پرسيدن حضرت يوسف عليه السلام سبب گريه بنيامين و جواب دادن او

سڻن بيدار پرٿيوس يوسفن تام — وڏن ڪوه ڏپو نه تن ٻچ يا ٿنس آم
نمس آسو نا و يوسف مالِ ڪرمنت — ڏيان لوڪ زاه جهونه تهو حسن سرمنت
[2] ٿه ٻاهي اس آس ازيڪ مادرِ خويش — بو زنده جهوس نمس مون آ وڏيش
سو ني مه آهم طمه هو يڪجا — ڪنوهي روڊس ڪنوهي تي جهوس يو تنها
غمه تهندي ڳمن بابس لڳ رد رو — تنه پيومنت جهونا بنيا ٻيڪ سو
به يو زنت يوسفس گياه گو جگر خون — تلن باين نشه بابش نر بهون
ڏين نس لاگه يو جانوي برادر — طهمو يڪجا ٿه نه يو وقعه به بستر
انڪ بله خوان خوانس ٻٽ نهوڪ دسنت — وجهون بله دسنت يوسف پيو سو مسست
سو هوشس پيو ڏين تناهس مرد ول فل — ٿه جهوي انهه يوسفن پيو پول مه ٿل
درانديم يوسفن نل پرده ازروي — سو بنيامين پرزن نم پين لوي
ڏين نم يوسفس ڪن گياه يه با خواب — بو ڏٽيش جهوس و نم ٻرڳوس بيتاب
نه ٻنه گومنت و جهن نم بوي دلبر — برادر يوسفن نام رلوٽه نه درير

٦٤

بیان علام منت فرزندان یعقوب

امانت دار اس ساری جھہ یک یک
امانت شاہہ سُند اَسہ بارہ منزہ نُن
گونی اندرہ بمس سعی نیرہ ہرگاہ
پھوڑ ورس سانہ دینہ حکم دُرمُنت
نلاشی پادشاہن کرہ ناوک
لوہ پتہ یلہ تن بن بن ونھیک بار
سوٹور انبار تیاہین تُن دراو
مُرصع آسو از لعل و جواہر
سپن شرمندہ ساری باہی بیکار
دپک شاہن بمی کرہ ڈور درحال
دہو بابو جمع سپنت بیکبار
بجلدی بابو سالونی اتھہ تراویون
سپُن روئیل اندر خشم بیہ تیز
اتھہ بُڈ تراوہ ہن نہ بوہی میانوی
اگر بوڈوہ تراوی نالہ یکبار
غضب لے وئیلہ سُند یلہ یوسف لےیون
ژہ تہو نہ دست خود برسپت وئیل

بہمیر زادہ اُس ساری بلاشک
یلہ سپتن سو شاہن بہ وٹھہ کن اُن
غلام شہ سو جھوی از حکم درگاہ
کُرن داغ غلامی تت جھو آمنت
اکی آکہ سارنی تم وُجھہ ناوک
نہ بشت ایک بیک آگے سخت لاچار
دنے کوتاہ تن مشکل ہنت آو
چون تت ترس آسو یوسف بظاہر
گے از شرمندگی بیوار بسیار
سوبت تھاوت گرہو توہ بیتہ نن بال
کرک باشاہ یوسف نیز گفتار
ننہ اس پان مارہ و تہ کرو خون
کلامہ ہنتو کُرن تم خشم آمیز
اکی نعرہ ڈُڈاوں سہر چانوی
بنے حامل زنانن از شکم بارہ
پنن فرزند تا مت نا دوت نیو لن
خشم تمسند ڑلیتہ گرہ گرتہ تعجیل

غزل لغزان تذن یعقوب علیہ السلام فراق یوسف ع

گلی کیدو ہیرہ تازہ بہار دو

زہ کرینکی د نوس اس چاتو جہان
معاذ اللہ پہ کی نم کر ہو منظور
سمت کر مصلحت نموی تر ک رای
چہ پایس سبب کرمنت عہد و پیمان
منم اندر یہود آسو یا لاک
بو بہوس بت توہ گنہ ہو ری بکنعان
سراسر حال تر ساروی یہ و ثنوس
اگر فرباوہ از کنعان گتہ ہو تور
زہ بای ان د و باقی کے بکنعان
بکنعان بعد چینبی والت یا منت
یہ قصہ و لونمو دریش یعقوب
ژ تان نو نہ انھو سبت سینہ کوبان
گواہ مصر کہ کنعانک کرک پیش
نہ بو زنت حال یعقوبس سین کیاہ
قد سروس جمس سپ گو نمس خم
نمن دون تو رد یدن شدہ فراقہ

نتہ بابس نشہ سینو پشیمان
تہا حق کانہہ رٹن تزاون انتہ ثور
گزہو کتو بت ٹو مصرس اندر جای
سین آلودہ بیہ از سانو دامان
د بک نم چہوم یون در فہم و ادراک
دتو بابس بہ میانو بی حق احسان
گواہ مصر کہ کنعانک توہ اتوس
قسم جہوہ شہر مصرس منز بیو بود
لیکن آس ثیہ نادم پشیمان
گمت غمگین بہت اندیشہ میت
دزن تہندوی تہ ساروی آسو میوب
دنک یہ و دابس آسو بوزان
نشہ یعقوبسی از غیر واز خویش
ودن وارہ کرن بہی بر گڈن آہ
ازین غم زیادہ بیتابی گیس کم
ون تی آسو نہ اشتیاقہ

بنده پشیم و دوغن کنده ایمان

بیمارکی خط سمهن تی شیخ پوندو احوال

نامه ڏنائون حضرت یعقوب جا نیا سمهعوندو

خلیل الله جا پوٽ بیقرار یعقوب پیغمبر بابو اسحاق

ٻیو پوٽ یعقوب انبیا ابن اسحاق ابراهیم

رضا نا ربّ الله عجب سوچ ویچار

کنهن ڏهاڙي گام شهارو	بي پها جهوک ڏڌ کا ڻي
مينهن لڌو وٽ تنهن جهوم نارو	ياره ٿڌو ڀهو توشاڻي
مسکينو روز تند ادو	يا نه حق چهوي. پڙاڻي
ياد حق کر روز دم دارو	ياره ٿڌو ڀهو توشاڻي

بقيۀ داستان

ڏين يارب داڻ وانم جهيل سال	ته کيا حسرت پوڏيش جهين کيا حال
ڏرانڌم آهوتس وحي الاهي	قسم جهوم از جلال کبريائي
اگر يوسف ته بنيامين وشوي	کمت او داڻ فاني آسهين مي
بوکره هک نده زين فرياد ناله	پني يکباره ڏي کره بي حواله
ازين مرده سين يعقوب خوشحال	نمه نه وچهه رڍيت يا کي الحال
ازين پس يا نه عزرائيل تو آو	سلام کره يعقوبس نشه آو
قسم دتوتش نه ديش واره ونم	ته ماز و يوسفش کڏ جهوم غم
ڏيس نم حکم مه حقن ڏتوم نه	نه چانس يوسفس ڦ نه ڦ هتم نه
نسلي شاهه يعقوبن لين تام	ڏين پنچون کره سفرگي سرانجام
کره بابس نشه سوي سيت اتوم	شهس پيغام مياني وره وتيوم
ڏنگ نم خط کهت شاهن به ڏنيو	تبرک مياتوتس کتو سيت نيو

٦٧

ڏين پيش يوسف ڏيل وڃي نوبت

پيغمبر يعقوب جهيل سال

الجلدي پوڏ سمهڻ جيانوڦ ڏره

يوسف بيد ادري يوسف جهوم

نه منگے دعا حق تی مه بوڑی
سنن ٹشن تمکو تاثیر روڑی

خبر کرمی ازین معنی خبردار
ٹکان سو ڑم بچو کرتو یه زین کار

ڈٹن تم خط خطس ہٹ کر نشانه
کرن خط ہنت تی مصر ریوانه

سو خط یعقوب سنہت وان مصر
کوڈن گے ہاہی ہابیں نش فنگ مست

رسا بیدن فرزندان یعقوب نامه پدر د پیش حضرت یوسف علیه السلام

وران میں یوسف تش تم سیمت ثاہی
تبرگ مال سندہنت بروتھ کن آہی

کڈک نامه تھوک بر تخت یوسف
سو بله وچھو یوسفن ہیو در تأسف

سو خط بله مال سند تم موڑاون
ایچھو کن خونکوی دریا و تراون

کرن باین شکایت با تطیعت
تهنده انھه بدی آمرچھه کیاه کت

تو فبرت مس نشه کرکھه انکار
کرکنه بر بدیهای خود اقرار

ولن نامت تقلب ازروی خورشید
وچھوک یوسف سین ازجان نومید

خدای پاک مه ہیٹ گو مهربان
ڈٹن مه تاج و تخت و شوکت و شان

چھومیانوی مالو بنشک شاهِ یعقوب
به بنیامین برادر میانو محبوب

تمنا درجگر آسنم و چھیک کر
پنن بابه بیه پنی برادر

سو بکس بابه می کن کن بیمنا
بو وہنس حال دل درشن بینا

سو یوسف سو ناکس ہکبن ہنڈ
ولیکن آسو فیران لس کسن ہنڈ

تہون یار ته پکین احمد یار
حمد پرن ہیو عملن پچھ نا سار
تی دو ہا رسا تس کن گنگ دو
بانگ لس پیم عاصی تی ندی اود
کمٹ ہو ژن یمن پیم ناری گنہگار
نیمرت کن نه بخشت کر تم بدکار
نه پیٹ کر و وافلم انیبنگ پچھ ظالم
ولیکن خالقن پتھونک ته سالم
دراوی پم خوشن دو چوی تاجداری
مزنه دری یئی پچھه و دن پدہ داری
دیکه سوم درکه نوم کر ده اقرار
مژبیچو ژہ بچھن پچھوه پام غفار
عقل اندیشه پم پرن بانی پرد
فراق تس رہن نش دی گنگ سنت
سخ نیکه خوایش کم تس پوسف نام
وچھه دی پاس ینس نامد پیغام

۶۸

بخوشین بخواص صحبتن سیم سم پردم
کمر ان چھ مرن سرن دلسنا ورو
اکابان پانہ پچان ودی مسرن دانه
حضرت یعقوب ہدی لس سنز پہاد
نمس ایچھ پران خط تم پہاراد
ہش نس اچھن آس ضعیف و لملاقات
دین یکتو پب سبب لعنہ یوسف

نامه دوئم نامه یعقوب بخدمت حضرت یوسف
بیان منعون گیری ابیب حضرت یعقوب
فرقه نامه نمازان دم مادرد
دیلیه سپاب تطلم نسرنش مع العغر
دیان ازوی سو بنیامین بلیدزاد
نمس خبر نیمسن بعد ہر سال اسیه
نمس بعقوب سن اب ما دپلیدیه

سو بنیا مین رهیون تم دتو کنیزی
بمنس دو دنو بهتن تمه پر تمیزی
نین تس آسو نچواه شبیر خواره
هتن دو دنو دو شیون واره واره
زسی و شش رگو دودیام ڏتونک
پهولن رخساره گلفام هتونک
بناگه کیه یعقوبس دلس رای
کنیزی آس ته فرزنده ستز مای
بشیر آسی دیان تس نا و مشهور
وفی بو قصه مسند کن ته تهو پور
سو یعقوبن جدا کرنی زمادر
اٹهه تس هیتو نه سوی کنو بس بیا زر
سه تمنز موج در غم بیبر نامت
سپین تس پو تره دادی بڈ فیا ٹمت
بروز و شب بدرد آسی گرفتار
کران آه و فغان و ناله و زار
وانان ئی آمن یا رب تهوی ته معلوم
کیرم یعقوبنی فرزند معدوم
اچهن هند گاش پس آسم مه فرزند
فراکئی نار تهوتم جهس لمع دربند
خداوندا گیس بو خوار و بیوار
بدا بورنت مه گر هتنم زار ته یار
جدائی هند مه صدمه لتو مه بیش
یتهوی مشکل تمس پانس بین پیش
تتهی تیر اجابت یوسف پیوس
ادا تو گو خدا بو رنت صدا گوس
دینو ذانن کرس یوسف جدا بو
کڈی تس یر و نیٹه اول اتهی مدا بو
کرهی تیو تام ئه دادس دوازی
تهون یعقوب اندر غم مدامی
ختن آخر علالت کرتهی پود
کرن آخر سو یوسف زیپر دور
سپین پاینت تم دن ونز جدائی
بمن دون آسو کهنت تی خدائی

بشیرن ونو بشارت ہیٔت آسس / مٕہ تس نش واتناوم غم لوکاسس

بہ بوزت ترا وزالی آہ و نالہ / بیکدم ڈ جسہ پننے حالہ قالہ

ہنن زہرٹ ون چو ماہی اندرا ندم / چھہ یعقوبس خوشی تہ می چھو ماتم

خداوندا ژہ کر وعدہ پنن پور / مہ فرزند ہاوتم آسم اچھن نور

سوزت یعقوبسی پیغام یوسف / مٕہ دلبند واتو نہ ونہ بڈ تاسف

پرزہین تامت بشیرن ہیرہ ژالے / چھہ کیاہ گومت سنتھم مشکل ژھ بالے

دپس نہ اچھوان باپدی گگے بو / پنن افسانہ غم کیاہ وفے لو

مٕہ آسم نور دیدہ یعقوبن سوی / جدا کرنم یعم ترا ودس بتی بوی

نتھے مکہا تفین ون بسوگند / نتھے باٹھن تماس تس تہ فرزند

بلہ یعقوب از دیدار یوسف / گرٕ ھی خوش کر و بنہ ژی توقف

خبر ہیٔت یوسفن یعقوبسی آک / مہ گومت پوتہ دادی سینسی چاک

ہتن ون ذات پاکن ماہی فرنگ / گرگ گریہ دو شیون زانت گرنگ

جوانن تس دپن نحوسلے کیاہ ناو / پنن احوال سارے مہ نشہ باو

دپس تمہ چھوم بشیرس تا وخوشبوی / نہایت شوبون ژی ہوسو خوشروی

نشانہ در بغل چھوس خال لوبان / نتھے تہ اچھہ اندرینہ تل چھہ شوبان

بہ بوزت تم بشیرن کیاہ بٕرن چاو / دپن تس ہیرہ ژالے غم تہ ون ترا و

بشیر فرزند جانن ون اچھن نور / چھو سی بوژی خداین وعدہ کر پور

۷۰

سفر ڪرڻ حضرت يعقوب جو جانب مصر ڏي ملاقات حضرت يوسف عليه السلام

ٿيو تو ته جامه ميانوي تس نشانه — تمس بيه پڙهه يقين امڪي بهانه

ٿيوي جامه منهن حشمين ميس ڪاشش — توهي نسبت سو ڪري نه ڪهنه پر خاش

سو جامه آسو ابراهيمه سندلش — ٻچاه پش جبرئيلين مڙه ڳنڍ لش

ٿيوي تم موڙن از حڪم منان — دتن باين اتهه سوزن ڪنعان

غرض سوي جامه ٻئي تم ڪري روانه — ٻشه بابس آئين شهانه

زمرانات ٻه سوي ڪاروان تي راو — تهي واوس حڪم تس ذاته سند آو

ته بوي جامه تم ڳي مغز يعقوب — جهونس وڪن دماغن ٿيع نقش بوب

ٻڪه از امر حق خوشبو هوا ڏل — چهه گل ٿلان بوجبکه يعقوبه سند فل

ڏبنه لگو حاضرن ڪنو جهيم ٻوان ٻوي — مه از پيراهن يوسف ٻهر سوي

لوڪو ڏيهس گي از تا مت چهل سال — نه جهن نهنجه نشانه گوس پڙه ڪال

عمر جاني گيه درآه و در غم — مه پر ڪهنه فڪر يوسف تزاه ماتم

تيٿي فرزند تمند وان نگاه — سڻهاه شرمنده تم از ٻيم جاڪال

سو جامه تحفه مالس وا تنا ڏوڪ — بصد تعظيم تس نس پيش ٿهاوڪ

به قصه تم خداين پانه پاڙون — منهن حشمين سوبينا تام ساپين

ٿيٽن جامه ڪهٽت تم تام گوفاس — اجهن ون پٽي ٿيون تم آوس ڪاش

مبارڪ صد مبارڪ صابرن پهوي — ٻه پيش خوش تن اچر السهاه جهوي

ڏينگ پابس سع يوسف جهوي ته زمان — شب وروز از خدا سوي جيوزه ڪاران

زمرکب وتهو تهي عاشق ته معشوق
بشادي مِلِ يوسف رڏو در آغوش
دوئي ون ورگو يکسان حاصل
ديان مصر اندر آسو يو سفس باغ
کرڪ احوال ظاهر پاڻه واني
ڏوه تيه يوسف تنس حال پاءُون
برادر سارتم اِن بروٺهکن نام
بم آتس اهل خانه مِلِ سندي
انِ سارڍي اندر مصرس بشادي
خدا ضامن قتونڪ وزتو شاد
کرکويه شادي چهوه وقتِ سعادت
بدريه ماس آتس جاي ماور
کرئي ماپو تمس کُن سجده شکرک
دچهون بله يوسف مالس کنوي ون
مِه زُون افتابه تارک کاه ٹهم
گٹودن گوخوش خفس کرنس يوم محبوس
زرحمت تم مه بخشن وتخت ته تاج

کرِ وک ماله متوبي ونوبي زيس فوق
غمِ ديرين کرُن از خود فراموش
سپن تم در مقامِ وصل واصل
دوشي تنوگےزلکو تته دو ورک داغ
ستم سختي ته محنت دالِ داتي
تنم اغم غصه تم في الحال ترلون
کرن راضي تمن اِتم دتو نه انعام
تمن بخشش تمي حث کرته گندي
پهرک شهرن پهر جانب منادي
زقحط وغم خدا ين گروه آزاد
خدايس روز وشب کرتو عبادت
تمن تم سيت تخنس ٹهه برابر
چهه عا خمه اس لثه ساتوي پادشه چهوک
حقن تعبير خوابک از کرن نفي
ڈنک سجده مه کُن دليش بيٹهم
برجه تيتن پٹ شکريو وسنه ماپوس
جهانک لوک مه کُن کرته محتاج

مرخص کرئہ یوسف تہم بصد شان ۔ سیئن یعقوب راہی سوی کنعان

بکنعان وانو یلہ آنشاہ یعقوب ۔ وطن ڈسیت سیئن خوش تی ایوس یوب

پہر اوٹہ بہہ یعقوب تہو یام ۔ بقبرستان گو سوی فاتحس تام

مراقبہ یعقوبن گر گو سو مشتاق ۔ وجہون در خواب ابراہیم اسحاق

تہو ڈیوس جیہ اس ثری انتظار ۔ یہ دنیا ترا وارثم دار القرار

سیئن زین واقعہ بتاب یعقوب ۔ ڈیس تس آسو بابس جیہ بہہ یوب

وجہون بشخصاہ کھنن قبراہ بمقبر ۔ ڈیئن تس واتہ کس بیت قبرہ اندر

ڈیس عم نیک بجہاہ واتہ بیت منز ۔ بجلدی جہوس کرن تس کتو بیت منز

ڈیس گیہ شاہ یعقوبس تھئے رای ۔ مہ بیت قبری اندر آسن گیہم جای

ڈیئن اونٹس پہو تو مصرس کرین جانو ۔ زہ سارہ وی حال وین تس یوسفس میانو

یہ کہہ حالاہ مہ از نامت بنت آو ۔ گرتہہ تن بن تمامی یوسفس باو

تنی بیمار گو یعقوب جانسوز ۔ زدنیا وقت رحلت انو تس یوز

بناگہ اک فرشتہ برو نطہ کن آس ۔ گڈن روح مبارک تن یا خلاص

سو یعقوب گو بلہ از دار فانی ۔ وصال حق بین تہم جاودانی

ملک ہت غسلہ یابت آو جبرئیل ۔ کفن تہم جنتک ولانش تعجیل

خلایق تہ ملایک آسی بسیار ۔ جنازہ تس پرک باہم بیکبار

پس از تجہیز و تکفین گر کہ مدفون ۔ تہندہ لولہ ساری آس دلخون

جبرئیل نہ جن پیلیں یوسف ناہ م ... جھنین وانو یعقوب بکوء جھمکین ... سیئن ... انزول مشکل ... اوس حاضر ... ین انکار بار ... زاری ... یوسف ... پیغمبر ... ویزاری

عبادت کرہ ہر دم سوی معبود ۔ یک دریچہ تن و دنیا ... مقصود ... کلاہ سر منزل ...

در خواب دیدن حضرت یوسف ع والدین خود را

شبہ اکر یوسف نہتو سر بالین ... ورجہون در خواب ... بجلدی چاندر ... زلیخا ... دوبارہ ... ووڈن ...

نوحہ وزاری جانسوز زلیخا در فراق حضرت

یوسف علیہ السلام

بہ کنیزاہ آسہ کھمت روز تقدیر
صبح ظلو یوسفن کر جامہ دربر
نکالیس منز لدن ہم پای یاہت
بہ عزرائیلنی ونونس بتقریر
اتھس کیت دتو سہ شاہ عزرائیلن
دان اتھا کرن اید وست آواز
امانتہ رود ن جان آفرینس
مولہ کٹھ مرگہ ڈاون سروِ چالاک
زمرگ آن شہ یوسف بہ یکبار
مہ خورشید سرگردان سپن زنم
ہنوی مانم زمین آسمانن
عطارد مشتری ناہید وبہرام
سپن بیچارہ بلبل خستہ غمناک
زیکسو گلہ خس بلبل چھیہ زاران
گلالن ہتو بماتم داغ بردل
زہر چشم اوزگل ہرت پی
نہ بوزت ٹل سیاہو شور وافغان

بجز فضل خدا نت کینہہ تدبیر
نکارس درا وہن زنم سیت لشکر
ملک موچھ خبر سیت آس تامت
گرہ تھن داد البقاہوی کرمہ تاخیر
مشک ہم تت ہتن پوچ درہس اتن
زلس مرغ قفس بیرت بہ پرواز
ہوی کن مرچھی ہتن آبگینس
تبر داران زنت زن ترا ویباک
سپن سہمار ساروی چون شب تار
کسوفس منز نمور تو جای آرام
سیاہی ہا پنچ کیاہ لڑ جہانس
بکیچ برج ماتم بیٹھ سگنام
کلو انزیاد روپن جامہ کر چاک
دگر سوچھوی سو قمری بان یاران
زیکس منز غرق گو بیوہ زاری گل
دپن منز ہر نتہ ہانگل مرت گے
کرن گریہ ملک بیہ جن و انسان

بینی زخنجر آس یژہ تیز ۔۔۔ وچھانی عاشقن سی آسن خونریز
دلدارہ تت غنچہ دہانس ۔۔۔ وندی رنت کوہمن لب برگ پانس
جانانہ چانن طوطہ باشن ۔۔۔ گستورہ بلبل والہ واشن
بو گلبدنس اے سمبر ۔۔۔ کینا قامتس کس ہیوی صنوبر
ان خاصہ پانس نازنینس ۔۔۔ ان صاف سینس آبگینس
جان فدا ای شمع پُرنوز ۔۔۔ چھوہم رنگِ فرشتہ غیرتِ حور
پاٹھن دِتِن فریاد وآراہ ۔۔۔ نہ بوزت موم سانین سنگخارہ
پیہ ترن وسن بیحال وبیہوش ۔۔۔ دلس نارہ فراقن تیہ دلس جوش

دربیانِ تجہیز وتکفین حضرت یوسفؑ

کرک القصہ تس تجہیز وتکفین ۔۔۔ کرک آراستہ باعزّ وتمکین
ملوک تس خلفہ پانس مشک کافور ۔۔۔ کفن ولوہس قصب دیبای پُرنور
بدن اعطر سرتا پای چھلوہس ۔۔۔ باہستہ ختن کافور ملوہس
تھوک تابوتسی منز خسروانہ ۔۔۔ برن ساری جنازہ گے روانہ
بغار نودنیل سوی واتنا وک ۔۔۔ بسر تابہ مدا ساوت سو تھاوک
تھوک زن شمع تت شنجالنی منز ۔۔۔ ننہ زن گنج تت ویرانسی منز
لحد تہس نہ لدہس خاصہ مقبر ۔۔۔ سو شطِ نیل گویا خلد ہمسر

٧٥

یار دوم نوحہ وزاری کردن زلیخا در ہجر یار دا ریا

دوبارہ واستونو بیانہ برہ بال مرہ بو
شیم دا گمنت [illegible] بال مرہ بو
تنی [illegible] تو دن بویہ بال مرہ بو
تمنہ نتو چھو چھن [illegible] تنی
دن چھوی [illegible] بویہ [illegible] بال مرہ بو
بَت [illegible] تو گمنت [illegible] جان [illegible]
شیم چانہ دورہ رہ مرہ بال مرہ بو
کیاہ یار آسوم [illegible] بو

کنو گو نہ نتو حاضر گیس بو — کنو گو بر ونٹھہ بش کونہ موبیں بو
کنو گو بو شمر وبیں گریں گت — چو پروانہ بوڑ اے یاہن بش پت
کنو گو غسل پاین بش کمبو دِتو — بدن نازک چہلوں تمُسند کمبو ہتو
کنو گو نت نی کم بش کفن بوید — کنو گو کم لحز اندر دفن کود
کنو گو میانہ باغُک سرو آزاد — کنن گو نو گزبین چھیں میانو فریاد
کنو گو چشم بادامن ژوم گاش — گیس نو مید می آسیم تسنز آتش
کنو گو میانو سوی یارِ وفادار — تسند نم دُور رک نارن گندُم نار
کنو گو مو کرنت ژہل تور لارس — کہورن آل پاین مارس تنت بو یدارس
بدنگو نہ وداں سی دمیدم آس — تولن کیاہ سوز تہندی نخ یر ونیم آس
بسنگِ عشق فوڑن شیشۂ ننگ — سپن ہر رنگ در عالم سہ للنگ
وٹِت چشمہ مخاطب رے وینِ بایہ — رجوع دِل گرنت بش کن ونن زار

غزل خواندنِ زلیخا در فراق یوسف ؑ

ذرہ تو بو دُورِ چا نو زرہ بال مرہ بو — گرہ کیاہ بوزا اجہتیں عشقہ نِدہ بال مرہ بو
سبالہ عشقہ ابرہ ون آوارہ گیس بو — ون وسنہ کمبو تارہ ترہ بال مرہ بو
گلزار خُنک چھتہ بہار سے مہ برزخ ہوم — ہے وارہ عشقہ گیسہ برہ بال مرہ بو
لانس نزر [illegible] جسن الہ لجس مخمل — زنی پت بو لجس کجہ تنرہ بال مرہ بو

صد پارہ [illegible] بال مرہ بو
دل [illegible] صد پارہ [illegible] بال مرہ بو
دوری [illegible] بال مرہ بو
[illegible] بال مرہ بو

[illegible] یوسف
[illegible]
[illegible]

دست برخاک خاری پیہ بیہوش | لسٹن ہمہ قبر یوسف اندر آغوش
لدُن از قبرِ یوسف خاک وہس | ونن پنجہ کرِن انبار مویس
مُولہ تراوِن کڈِتھ از باغ سنبل | دوُن برجای سنبل لالہ برگل
ونُن تس یوسفس ای یارِ غمخوار | چھوہم یُدٔ باصفا یارِ وفادار
ژہ پت در خاک ساوِن بوچتُن پان | زِوہ بٹہ ناو چانوی ہیتھ دمہ جان
قبرِ دلدارہ سنز ژھنھی دتھن باگ | سو دلبر پیو ژِس پتھ گیہ غمناک
ہتن ژہیرٹ دن چو مرغ نیم کشتہ | کہوِن افسوس تراوِن آہن شتہ
لدُن گہ خاک روِیس گاہ برسر | ونُن از سوزِ دل بادیدۂ تر
مرُن چانوی مہ دلدار وستم گوم | بوہ چھس بیکس زسر طوفان غم پیوم
ہلہ ریاہِ جدائی ابرہ گیہ رائ | سٹھاہ غمناک چھس برخاک بلہ شر
ادل آسوم ژہ پتھ چھلبند کرمُت | بہ بند عشق تو پیوند کرمُت
مہ ژی پتھ عیش و عشرت راوہ وام | قبیلہ کرانو موچی مول تراوُم
بہ کرزانُم ژہ بُرگ بوہ فامہ | ژلک تراوِنتھ پتھ تہاوک جامہ
بہ کرزانُم ز دل بہانی ژاٹک ماہی | مزارس سوسنک پاٹھن رٹک جای
بہ کرزانُم اژن دنیای فانی | گرزھک دلنشک ساری زندگانی
بہ کرزانُم گرزھک ولول مرتھ زی | بنادِ مرگ گل زن یکس ہرتھ زی
بہ کرزانُم یئی موتُن بترِ دار | سہی سروس ژٹن تراوی یکبار

یاره سندی چهوس فراق کو لمن
چهوس یو پکیین عشقه نارن لیو لمن
یو دل دل زلیه یم مرادهٔ نم وین گهرد
کنهٔ ژمارت میانه معشوقو دلو

وین یو دم یو یاره صورت بندرو
کنهٔ ژمارت میانه معشوقو دلو
کهن نه چن یو شنگلن مه گوئن تهم یم
لشه چانی کرم چمن گالش کم
تا چهوی ژه کو ناه سنگدل ها دلبرد
کنهٔ ژمارت میانه معشوقو دلو

هنو مرگو بین معشوق دِن یور	ننه مه خسته جانس او رنم اور
مرن بهتر کرن نه بیوفائی	زرن نه یاره سندِ داغ جدائی
وِنن ئی قبره بیٹ تن روز برگال	بیاست بر کرن هاین هاین حال

غزل خواندن زلیخا بر روضهٔ مبارکهٔ حضرت یوسف علیه السّلام

یا یکبار زورِ وی هاوم دلبرو	کنهٔ ژمارت میانه معشوقو دلو
لوله نارن سینه ز الوم اندرو	کنهٔ ژمارت میانه معشوقو دلو
دو دِرن چانی کرم وارہ مِه داه	زخم چانی جانسی کر ژلمه زاه
ژدره ژی نش روز نوی کر بوندو	کنهٔ ژمارت میانه معشوقو دلو
کیاه ملاله گوی ژه بو کر هتس قرار	کیاه مه بیو نهم لوڈہ آرام و قرار
جهس پریشان هاینو کهه دن برو	کنهٔ ژمارت میانه معشوقو دلو
میانه غمخوار ویتیم دو باره یور	منهٔ ژلتم و ینه دوه کر گی ژه پور
بخته بڈ یو چانو جهک کهه سندرو	کنهٔ ژمارت میانهٔ معشوقو دلو
زخم کاری چانو لگو مه کر بلم	لاله رویو داغ از دل کر ژلم
لالِ ژورس بو پوشس کیاه زرو	کنهٔ ژمارت میانه معشوقو دلو
کار چانوی راوه رن ها بس چهو باره	کر ژه یو زان کینهٔ هندوی ارپله

مناجات نمودن زلیخا بدرگاه باری تعالی و درخواستن مرگ خود از خدا

کرن زان لیس هیدرکه عذر خواهی
کرن زان لیس هیدرکه عذر خواهی
وِن یو ریت ژرهنه میانوی یا الٰهی
خلاصی از فراق یار دم ورن
نجات از دو رنی دلدار دم ورن
زدرد و رنج دنیا یو کلاوم
مه دو لول لشه ژه ارون پن پلید
نیوی کلمه و توفیق ژه تیت دلدار دربه
وِن ابد و سینه آخر یاد کن زار
سرن نهم ژهان خنجی تلیم سیما به
سبن دم وصل حق سر یه مطلق
سهیه ژت الله مر پرستان تان ابغی
نمنه جیرغه بختش دنیا یاغی پایار
نناچ وصل جانان کیه ملک فارنه

نمن ازاده جهوپنه دوباره مرن زاه
خفیفت زاران نهی سرو قصه سرتو ناه
بزردفذی عاشق و معشوق و ائند
فنا سار دوی آخر نهی باقی جهوی بائید

مناجات بدرگاه قاضی الحاجات
وخاتمه کتاب بصد مشتطاب

دیگ دریک لحد ساوک وشیم
جهه کس از نام تره صحبت بنیر
کرک دریک لحد آسوده مدفون

نکهه نکهه اک اکس ساوک وشیم
مرک درخاک تره دولت بنیر
زه عاشق اک اکس تم آس مفتون

روایت دیگر

روایت بیاک آمر بوزواره
سو یوسف برلب نیل آسو مدفون
سو حد محفوظ از قحط و وبا آسو
تنک باشنده ساری آس درہم
پہهو بهنر نوان این تابوت سنگین
یهوی تدبیر سارن گو گلو گیر
بعبرت وچهه زه تقدیرن به کیاه کہ
تیهوی هیو قصه جهوی مشهور عالم
زخو د فانی سپین تم زنده پانه
ز درد عشق زنده پانه مودی
کرک در عشقبازی پاکبازی
زندی پیں گو مرت صد مرحبا بس

به کهنت جهوته باوی آشکاره
اکیس طرفس کنوبی پس آسو محصول
وتهن بیه طرفه قحطک ابتلا آسو
کرک رایاه سمت کریای باهم
کرن در نیل مدفون آن نشه دین
نهوان در نیل با تابوت جاگیر
سو یوسف از زلیخا تم جدا کرو
جهو کهنت راوین والله اعلم
توہی باقی جهه باحق جاودانه
توہی تیکن تهند افسانه زودی
لیکو دون عالمن بنیر سرفرازی
مری پس نه زنده جهوی بڈ مرتبه بس

٧٩

خدایا لطف کر بی مودوی نکجی
خدایا بنده یبهان اوستادن
تهیز رحمت زه بر صبحی نه شامن

پھو دودی یوسف تہ میری زلیخا
قلم ون گٹھ نہ بیٹھ لس ہر جا
تمت ازی بحرت قدس لیل الحال
نہ ونہ تمت نز ست وہ سال انتقال
ربیع الاول تاریخ تس آسو
یہ ناممہ یام گو اتمام درت آسو
کرِتس پیر کانہ گنیس نقصان بلس
الم و یوم تھا و کرزت بن خزانس

عموک انجام از فضلِ خدا آسو
یعنی نو بہاریکی ابتدا آسو
یتھ بہن نو حالن یا علی کرن آس
گژھن از یاد ہمتای کرن آس
دل ازت دی فتح تمحال نو زالان آس
ؤہمت گوسی تازہ عمر زالان آس

۸۰

جیہ اُسندہ احسان خداوند
بہ نظم و شعر تازہ والوے اند
سہ ترک قصہ پیغمبر وانعو انجم
بہ دیدو و الحمد و شکر بود انہ
سین

لقب تس میر واعظ آسو کیاہ جان
تہند رو آسو چون خورشید تابان

تسند سینہ پُر از اسرارِ قرآن
زر و بش آسو انوار ایمان

لحن تس لحنِ داؤدی بنا آسو
عیان تمسُند بیان کیاہ دلربا آسو

مہ از علمِ شریعت وُندہ پُر ہم
بنورِ معرفت دل زندہ کرُہم

وُنے کیاہ ہم سٹھاہ شفقت برن مہ
جدن اجدادنی منّت تہُون مہ

دویم واعظ رسول آن مردِ مقبول
سو آسوی جامعِ معقول و منقول

تکمّل علامہ در علمِ تفسیر
مفصّل کاملاہ دررای و تدبیر

خدا دانی نہ تن آس از جبین تس
شفاعتگر شفیع المذنبین تس

بفضلِ حق سٹھاہ غافل نہ جاہل
بوعظِ بے ریا تم کرنہ کاہل

تہندی قیل و قال تیہ آسو توحید
درون ریشن کران آسوی سوتابید

بوزن پُن کیاہ وَنی تمسند مقالات
سو صاحب آسو جامع در کمالات

بعلمِ شرع و دین تعلیم کرہم
خبر از احسن التقویم کرہم

سو شرع آشنا اک آسو موجود
خدایا سوز تس پٹھ رحمتکو رود

خلف تہ جانشین ہم جانِ جانس
خدا حافظ تمن اندر جہانس

درود و رحمت و رضوانِ حق باد
بروحِ مصطفیٰ تا روزِ میعاد

بیہ آلن تہ اصحابن تمامی
چھہ کرمت فاتِ پاکن تم گرامی

۲۷۰۰
زہ ساس تہ بیہ ست ہت آ و تعداد
نہ بتیاہ زیادہ نہ کم چھو بس لتہ ہتو باد

تمام شد
کتاب یوسف زلیخا
کشمیری من تصنیف مسکین
حاجی محی الدین صاحب
حسب فرمائش غلام محمد
نور محمد تاجران کتب
مہاراج گنج بازار ۱۳۴۲ھ

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ اَحْسَنَ الْقَصَصِ

الحمد للہ والمنہ کہ اندرین زمان سعادت نشان میمنت اقتران قصہ عجیبہ وغریبہ

من تصنیف شاعر نامی گرامی محمود گامی کشمیری

15995

موسوم بہ

یوسف زلیخا خورد

بزبان کشمیری

حسب فرمائش

غلام محمد نور محمد تاجران کتب کشمیر

مہاراج رنبیر گنج بازار سرینگر

(شاخ)

مائسمہ بازار امیرا کدل سرینگر کشمیر

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

آغاز داستان اوّل

حمد بیحد نعت احمد ہر صحیفہ ابتدا
پادشاہاں کجکلاہاں آسو شہر مغرب بس
سنی زلیخا آسہ زیبا دلفریبا زوان زان
نارپستان رحت جان آس تس پہ سدقنہ
تت لوکس تہنز ہش صورت بینہ کینہ آس
خواب ڈیوہٹن اک جواناہ تندیو ناہ خوب روی
پیچ درپیچ زلف نراوت آس ن لایت کمند
صد قیامت کردہ برپا آسو قد قامت تسند
سرو قد آسو ہر نہ چشمو سینت او چھان تیز تیز
بمہ کمان تیز مژگان غنچہ دہان درفشان
نریمہ خوابہ آو پیرہ ہوش ناودپسہ کیاژہ چھوی
گبہ بید ماہ رخسار ہا خدایا چھوم کتے
باک نراون خاک ملون چاک دتن جا منی
دایہ سمت آیہ دلوہس ضنایہ گیک ہیہ مال
گت کران تت شمع ویس ساسہ بد پروانہ تس
شام میولم یام ڈیوہٹم زلف سیہ مار دل
یس عزیز مصر چھوم بس لشہ کمتر چہس کنیز
شو رتہوم یام مال پورس تال بیراون کفن
اسہ سینتن تس عزیزس چہنہ نسبت نہ ہشر
چھوی سعی تہنوی تہیو چھو طوطہ مخنتہ خوتہ ذات کم

روز دماہ سوز عشقن لوزای مرد خدا
آسہ گوراہ خاصہ تمسئی بیت زلیخا ناو تس
سینہ صاف آئینہ خوتہ آسوتس روشن بدن
ڈیشہ ون کرشرزن آہ آس فیران دل دبہ
ستہ ورشی زہتہ گیمز نتہ کمی ویتہ آس
آسو رعنامہ جبیناہ نازنیناہ مشک موی
حال لوز تو خال بررو نارس اندرزان سپند
روی سیمین موی مشکین لوی عنبر خوی تند
دلبرے مہ پیکرے غارتگرے با برگریز
نستہ خنجر ڈیشہ ونوی گیہ زلیخا ختہ جان
مصرس اندرجای چھمتہ چھوس عزیز مصر لوی
تنبہ لیمز یارہ دادے سنبہ لیمز بیٹ وتے
زاجنس لوج گا جنس لو لاجنس لو پا منی
بوسہ کرہس زار وہس غصہ کہند چھوی ملال
خون گراں پان ماران کینہ ہند پروانہ تس
رام ناگشتہ ستمگر ہت ژلوم بیمار دل
چہس لو ڈیشن کر بو ڈیشن وارہ آن یار عزیز
تران سو رم پان وندی ای عزیز جان من
ویرہ نراوت ہیرہ کھار تہن زاہ نیز منہ تیز
سون تہ سرل میلہ کتہ باج دشمن گیلنم

صنایہ گیمت پایہ بڈ شہزادہ لاران آیہ کیبت
چھس بو لجمر تس عزیزس ستو مہ کانتراہ خوش چھنہ
میلہ بڈ سوداگرن فی ون گیلہ عالم غم چھونہ
شاہ طیمو ہس عزیزس شہ سوزن قاصداہ
پانہ کیتاہ خوان شیرت تو یہ لدنس پیشکش
سازتہ سامانہ کرت پانہ دراَیس نازنین
یام بوزن آو عزیزہ تام برن چاو تہ
پردہ ژٹت گیہ زلیخا خیمہ انل تراون نظر
باک تراون چھوم مہ کتے یس دل ہت جان زلوم
سو چھونہ یم تند ؤ اندر ہندہ کان نن زحبنس
سو چھونہ یم بو چھنس بو زلف سیہ مارہ سیت
سو چھونہ یم بو کرنس ماجہ مالس نشہ جدا
برانژ راوس کم بو چھاوس کیاہ بنت آم ناحقہ
تتہ وتھنت نہ وازی آیہ تس غیبی نکبر
برامید وصل فی رخانہ عزیزہ مصرو اژ
بند گیمژ فند کرانہ میدان نیرہ ہے
نالہ دلوان آسہ لوان چھوم منہ بوزان کیاہ کرہ
محمود و عشقہ دادوی فی چھنہ کیا گو عاشقن

حسن وصفائیس ائی خوش تن دمت بو ستیت
ہتو مہ صناکار قضا سارنی والن ؤ نہ
درازل وچھتن سو فوطہ مخنتہ خوتہ کم چھوہ نہ
دلو عزیزن چھوم سعادت کو نہ کرس کیاہ جان فدا
یارہ سند پیغام بوزت گیہ زلیخا بیہ خوش
واز مصرس دراَس عزیز فرنتھ ہت لعل و نگین
غم زلوم از چھس بو توشن چھم مہ پوشن کرو تہ
ڈبتہ ؤ لوڈی گیہ بیخود پوشہ تھر زن پیہ تھر
چھس مسافر چھوم کتے سوی یس پتہ مہ زہ ؤ گلم
خوابہ کے سیلابہ والت شاہ مصر کہ لاجنس
سو چھونہ یم زاجنن لو وارہ عشقنہ نارہ سیت
وَنہ کس چھوم زہنہ گومت بالہ ہمند کنہ دور
خوار کرنس مارہ متوی کتہ چھوم وَن کتو پلہ
پاک تھاوت واتناوت نشہ یارس غم مبر
مخنتہ ماران آسہ لوان سخنتہ گیمژ آرہ کاژ
عشقہ بیمار ازیے یار کوچہ بازار فیرہ ہے
ذرہ زاجنس زہ کوتاہ چھوسنہ انصاف اک ذرہ
زندہ پانے مو دکیتاہ ژو دمتن ہندہ سخن

غزل

کران چھس بو انتظارہ
زلیخا چھس ناچارہ
بلبلہ رستہ ہے گلزارہ
صورتہ رتہ خورشیدیارہ

کیتو یارہ پرارہ یو
مصرس منز مسافر
ژہ کت باغ پھلو ہم
دورر چالو فنائی

متی زان دیت وارہ
کیتو چھوک وطندارہ
کتھے بوزو نے زارہ
ہندرہ ہتہ گژہ بیدارہ

کماندارہ شہسوارہ

شمشیرہ چانہ بو سردارہ
بوجھت ڈلو ہم ہے شہمارہ
گرے پرنگ چندن دارہ
یاونہ میانہ ما مختنہ مارہ
ودان جہس مدلو ارہ
یتیم یو رہا ستمگارہ
مہ گے خاصہ دلس پارہ
ڈہ چھوک کتہ بو کتو لارہ
ہے سمسارہ برمم بارگارہ
ہٹکہ میانہ ہے مختنہ مارہ
ونہ کہنہ چھومنہ کسن پیچ زہ گارہ
کیناہ زالت عشقنہ نارہ

کمانہ سیت مارتھس بو
کیتو پارہ پرارہ بو
خمم چھوی بمہ کمالو
وچھت جہنہ ہرکانی
وندی جان دحگبہ بو
شراونہ گوم خنزالو
بدن نارہ زالت مہ
دتم ڈہو نجہ درشناہ
دوورہ چانہ گلا بو
خنبہ کنہتہ لیمنو
ڈہ کیاہ خاصہ سوداچھوی
کہنوک سون تہ چہو ہم ڑی
جہس ناچارہ زلیخا
مہ ہیو وارہ کاختہ لو

وندس کرتھ مہ پارہ پارہ

سرافرازہ ہے سردارہ
امارہ چانہ بو پان مارہ
وندس کرتھ مہ پارہ پارہ
سوران آم مہ لوکہ چارہ
آدن باجہ ما لوکہ چارہ
سیہ چشمہ جادوگارہ
ہیہ میانہ گل انارہ
تیرخوردہ جہس آوارہ
بو جہس چان خریدارہ
لیہ نے یکہتہ لیہ نے مارہ
ڈہ نے یکہتہ گیس مارہ
محمود چھوی فنان زارہ

دربیان حالات حضرت یوسف علیہ السلام

آسو یوسف فرزند یعقوبؑ
آفت دل غارتگر جان
قدتہند سرو بالا بلائے
پوشہ تہرہ پٹن کالہ شہار
زلفہ منزہ کیاہ شوبان خالہ
سربپا کردہ ورہم شکستہ
عشوہ گر ترک کمان ابرو
عاشقن دل خروزان ڈنجہ

حسنہ تہندی ہمارس شوب
خوبصورت بو ماہ رخسار
مار زلفن ماران کیاگرائے
خال سیہ زنگی لپسر
ہرنہ زن آسو گمت زالہ
سیاہ بادام اچھ رازہ
تیر مژگان با چشم جادو
مویہ خوتہ آسو آیل میان

شاہ خوبان آسو ماہ کنعان
روشہ ون فتنہ زن کبک رفتار
خوش نگاہ کیاہ زلف فرخسار
وان بہت صورت بندر
زلف گیسو سنبل دستہ
مختنہ ماران رخسار تازہ
وسہ راوان ارہ ونہ ہونجہ
غنچہ دہان شیرین زبان

سیمین آسو سیماب مزاج
پوپھر چھونے پننے دستہ
سجدٕ کران محراب بمُن
اَتھ کھور منیزہ سیتن رنگت
گوہ بیدار پر ٹھہوش ہالی
آیہ تہ دتو ہم مِہ سجداہ
یان بوزا اورہ بابو یہ خواب
چھونہ یعقوبس محبتؔ سالو
بابہ صیبو یوسف وَدَن
سیت منون سیرس نگاہ
خاصہ گوشہ دود شہ چھوہس
تور یوسف سوزُن نے
الوکھ بتنگ دِ نو نکہ صفا
نکھ والوک بے ترسانہ
زار ونان آسو اورہ یایَن
مورہس نح ار بوزم خدا یو
مَنتہ کرتوم چھس نا چارہ
سیت کاتھ چھو منہ سوی خدا
اُورہ بایوتت لایو چاہس
ترمیہ دوہہ کڈوت نبر
مرُہ آسوس تعویذہ کنے
ناوکش آس حضرت نوحس
بای آسس ح وہی ایوان
حال کیاہ چھوی زندی چھوکھو

دادلدن زخمن علاج
ڈوٹھ کیاہ آسو یعقوبس تہ
بوسہ کران گل یاسمن
آسو آسان خوابس اندر
خواب پنُن کرتم حالی
ژہوپہ کرہ پتھو نہ یاپن ونک
گیہ غمگین سٹھاہ بیتاب
گیہ باپس صحیحس سِمت
فَاَرْسِلْہُ مَعَنَا غَدًا
پھیرہ کوہس یہ اندی اندی
نوزہ کران آسو دوہس
کونہ تھکت نندرہ پیس
چھوم مِہ امُت امس قضا
تیوت لایوہس نیلیس تن
کتھ معصومس چھوم لاین
چھوس کنڈن ٹہ پتہ واروی
یکناوتم مِہ وارہ وارہ
آسو ریوان دیوان نالہ
آوہ جبریل تس بادشاہس
خاصہ جاماہ خلیلہ سندوی
موژہ راوت ونس تنے
وَسہ ونوی تت کنہ پیٹھ بوٹھ
بٹھ بٹھہ ناداہ دیوان
چھس اندر کیاہ چھوک کران

ماج موسس معصومس تہ
آسو مشتاق راتس دوہس تہ
آسو یعقوبس لنتہ شونگت
تیتھ ژون آسہ آبس اندر
ژون آفتابہ نہ تارکاہ
اَدہ یوسفہ مِہ شہ ژہنک
کیاہ کروس کمہ سانہ ماروں
عرض وسلام کرہس ہمت
خوبصورت چھو خوشون نگاہ
نیرہ پوشن کران گندی
مال دیونک یہ کتھ کنے
رامہ ہوناہ زاگت کھیس
فند کرتھ نیوک اندمیدانہ
پمپوشس گوزنگ سوسن
اورہ بایوہے نا خدایو
چھوک تہ دانا وبینا ساروی
کنہ ماریوم کیاہ چھوہ مُدا
ہرنہ زن رامہ ہونن حوالہ
غم مبر چھوک تہ پیغمبر
نتہ ربّ الجلیلہ سندوی
آس کیناہ منز باگ چاہس
آب چاہس سٹھاہ گومیوٹھ
یوسفو ہائے یوسفو
صاحبس کُن حمد اہ پران

گیہ نزہ دوہ سوداگرن
دراو یوسف نن دراو ٹھناب
جان کیاہ چھس صورت جمال
آو سنہ یوسف تت شئے
اوس شنگان ترِاس دوہس
ننہ ہنون چاہس تہ ہنون
پرمت یم ٹم پھران پانس
لادعوی لکھنت دلتوک
وانیو پون چھوی کسرہ تلی
آیہ وُدان ماسانہ بائے
یعقوبس گوٗمندین شام
وارہ ونتوم تس کیاہ بنیو
بوز یعقوبن تراون باک
لوٗٹھ فرزند آسوم یہوی
پیر یعقوبہ قسم خدا
یونا حفظ الوس گنڈت
رامہ ہیون گوٗ پنزہ سیت خلاص
دنہ رنہ گجس ہن ہن
اورہ باین سیت گوگ نیرت
اند مزار تراوت ہینے
جان وندے جگر ییتم
مار سیاہہ لوچھت ژلوہم
میون یوسف ڈیوٹھون ناسہ
درہ زونا زان کھہ ونوی

آیہ چاہس ہٹ پہ آب گاران
نورہ سیت گوٗ میدان روشن
خو یہ رلو کیاہ بے مثال
گرژھنتہ رلوٹک قافلہ تمام
ایسہ توے ژہنومت چھس
شاہ یوسف سوداگرن
پران ہتوک بِل زعفرانس
وانیو سوتہ سین راضی
بازدت ہیہ ہتنس ملی
وات بابس لشہ گریہ کران
ہنہ ٹمی دوہہ زانیام
رامہ ہوناہ اک الوکہ رٹت
وُدکلیو کنن گے چاک
رامہ ہونس اشو پکو داری
ہنہ گوٗمت معشوق جدا
نہ ڈیوٹھم اچھونہ بوزم کنے
بیہ ہین معشوقا تہ آس
میانہ یاروہا یوسفو
ادہ لو تورہ آہم فیرت
چالو دوور رہکنہ زرت
ژہونجہ اکے درشن دتم
پیر یعقوب چھوٗسی پراران
ہرنہ چشمہ سیاہ چھس نہ
تھزہ گردنہ کم لا بنی شرک

یوکھ لالوکھہ تہ کھاہس آب
نیوک پوشیدہ تھاوک گوشن
اورہ بائے تتو وُچھنے گئے
ایسہ ماولیون بین غلام
چھونہ بکارگر اکس کنون
بِل ہتون کھوٹ دیاران
سون کنت سنزل ہتوک
وُچھتہ مین تارم بازی
بائے بایس کنت آہ آئے
ماوہس رتہ برت پھرن
اوٗرہ بالیہ ما یوسفنیو
نیوی یوسف امی کھٹت
رامہ ہونیو یہ کتھ سوہوی
آلیہ زبان گولو تارے
چھوس لو ھکت میدان ژہنڈ
چھوسنہ غماز اپز ونے
پتزہ دادے وُد یعقوبن
کتہ پرارے مایوسفو
ہتہ زانوم مار نہ نئے
ہتہ گتہ ہتم جدای کرت
کوچھ بہت رچھت ژلوہم
شچھ پرژمان جاناواران
غنچہ دہان چھوس ایسہ ونوی
تمہ وزی تراوت ماہاک

کنزٕ ہا گوی وزٕل خار
کنہ گو ہم شمع ژٕ ہتہ
وندہ پھٹوم جگر ژٕ ٹوم
کوہ چھو ہم ترٛاوت مہ ژٕلن
جان وندی جگر گوشہ
کنہ ہیوٚن ندرہ زولہ
زال وانگن فللہ متھے
کاش سورس گو نا بینا

کم ژہ لایوی تس آیو ناعا
چانو دوٚند گومت مہ مشکل
سوسنک پاٹھ مزار ژٕم
جانٕ وندی جگر گوشہ
برہ گو ہم ہا پمپوشہ
یاد گیم نا داہ دِمے
مالِ پھٹر کرٕو کتھے
بوزونے حاصل کلام

ننٛدہ بانے خوبصورتہ
گومہ ستھاہ چھوکہ لدٕ دل
گیمہ ستھاہ چانی مہ کلن
برہ گو ہم جگر گوشہ
برہ گیو ینبرزٕ لہ
کنہ ژٕی چھوک تنوی یہی
آسو ودآن یوسف یمنا
مالکن یلٕ ہتہ غلام

شہر مصرس منزٕ واتناوک
زوٚن آفتاب کم تھاو کھٹت
گوسو مشہور مصرس اندر
پادشاہن دیپوی ہمن
یام زلفن کرٕ تمٛ شانہ
زوٚن ابرس نٕ ژھایہ تھاوٚن
کسٕ چھو طاقت یہ ملٕ ہیٚنس
ہتونہ گلابک پاٹھ فولن
یلہ کھارک در شنگہس
آیہ ہمت لگوی پاری
گنہ منزٕ ہیوکا کُ گاشاہ
چھونہ وچھومت زانونہ کیا گو
آسہ میدانہ یوان حیرت
چھوم مہ وچھومت ہیو درخواے
وٕنہ کسٕ چھوم ہیومت عنماہ
بوزہ یس نہ مرٕہ نہ سو ذات

رسید یوسف بہ مصرن

مصر سپٕن صورت بندر
روٚدہ نیلہ والوک سرانس
نیل تس پٹ گیہ دیوانہ
پیشرو زلف ترٛاوِن اتھہ
بچھنس زلف شہارکھنس
محنتہ زانپانہ انہس پالک
ژٕلہ دل نیون تس پادٕ فہس
تمہ دوہہ تنٛ آسونا صاف
آسہ خلق پرٛاران حاشا
سارٕ عالم سپد شیدا
ڈیشہ وٕن باک ژٕ حس نیرن
ژٕور دلوک ڈیوٹھم موکھ
کتھ پرٕ زلہ دومت چھو ما
عاشقن ہند مرن تہ تسن

ترن دوہن کھٹت تھاوک
نیر نبرٕ لچھ پرٕدہ ژٕٹت
یام خریدار آس تمٛن
ولہ راوان گو پان پانس
رویہ پیٹھ یام موی اتھہ ترٛاون
آسو مالک گران کتھہ
خاصہ خلعت پانس ولن
آسو مرچھلہ کران مالک
شہر مصرک ننٛدہ بان ساری
نورہ تھندی مصرس ہیو یاف
آفتابس ہیہو چھونہ پرتو
گیہ زلیخا تامت پیدا
چھس یوامی کرمژٕ خراب
اتھہ ون نہ ییم نکھہ
کنہ امستر چھیم آب حیات
چھوی امسند ونٕ دن تنٕ اسن

Library Sri Pratap College,
Srinagar.

یام نهند نٔله نیبر زلن
بس چهه امسنز مه اک نظر
چهوم مه والنجه گومت سینت
تنه والوم کران سما
ل هنوک آسوم مُدا
گژهو مه پته امه خو تنه
پیه ونت ژٹن فیرن
زانه سوُمی لیں پانس بنے

تام کیتاه همیا ربلن
آسه پانس احوال ونن
ونه کس چهه ننه زانن ونت
مه ننه امس گره گژه یاری
گژهو نه گژهن مه نش جُدا
تنه کرنس بو دیوانه
گیه بیخود گریه کرن
محمود وکر مختصر حال

لعل و گوهر گژه همنه زر
میون گژهنا سنه کنن
سته ورشی دتونم برما
حال پننُ ونوس ساری
چهس بو لجئر امس هیته
یه چهو شمع بو پروانه
لوک لوکس کیاه سنه ونے
طول کلام باعث ملال

عاشق شدن بی بی رابعه مر حضرت یوسف علیه الصّلوٰة والسّلام را

عاشقو صورت پرستو روزتو
منزل کا فرگت کران چهوک بتس
هیچهو پروانه بگرد شمع روی
عاشقن تنه عارفن هیز بادشاه
حسن ڈیشت دو ادل عاشق سمی
تابس کهنه رُ ونه بیتیاب گیه
واره ونم ییتهو حسن کم تره دتهی
چهابدخشان کنه ماچین آسو وچهان
بیبر زله کهاسن ژه کم تر نی شراب
زاله لاجهن بے گنه کیاه چهوم خطا
پخته کارو کیاه چهه دو ندچان مخته
غرق آن چاه گیه تا فرق ایوتوی
روزدماه بوز اسرار ازل
کمتر از خورشید روس اک ذره

صورتن تشر اصل معنی لوزتو
عاشقی چهوک جمع معشوق چهوی تلن
پان زالنه خو تنه دگیه کینه محوی
مالکن یله شاه یوسف کُڈ کنن
ماه کنعان شاه یوسف اوچهنے
چشمه رلوان محو سپن تس وچهان
بیه چهاتس کنهه کمنه آسوس نتوی
کم کروی ییتهو مُه کمان هیژه تیر
مسه چهومتانه بو کرنهس خراب
چهوی تره کم دتومت یه تاب وتوان
چهی شکر خنده لعله خو تنه تر وزل
زانوهم شاه یوسفن کیاه گوبنن
ذات وبیچون آسو مثیل و بدل
نهند حسنک ژاه چهی آفتاب

پدونے معنی لبکنه صورتس
گلهٔ خس پٹ کرنه گمان بلبلن
عادهٔ کوراه بیب رابعه بڈ اکهاه
نار عشقن چار سونیس پٹ اکن
هوشه داجئر عشقه جوشه آب گیه
عارهٔ زینیو مار زلف خمیم بچهان
کم کروی نقاش چینی نقش جان
ژام دلس درام بو کرنهس اسیر
مشک چینی زلف کم کرنے عطر
واله وشیدا کرت بیر وجوان
لوُن سن چاه زنخدان کم کهنوی
معنے اسرار حق هنوس ونن
چهوس لمع از دریای نور ش قطره
فرع تر اوت سوی اصل خود شتاب

پان پانے ناظر و منظور ناز
از کثافت پاک جان آئینہ ہا
ظاہرا سامانہ کرت زلف و خال
ژہانڈ معنے صورتہ نشہ درگذر
عادہ کورے یام بوزن تیرہ خبر
ون ہمینہ میل جاسیم و زر
نال کڈت صدقہ دتن مال و جاہ
کنہ ہناہ شاہ ندت باجق گئی
تخت تراوت تاج تراوت ملک و مال
وصل ہبت گیہ آخر محو ذات
در زلیخا انو یہ حضرت جامین

آسو پانے قبلہ تے پانے نماز
تاب ستوری کہن نہ تیرہ کرت
جلوہ گر سوی حسن چھوی از جمال
سوی رٹن معشوق یس آسی ہم
سرو قدس ییہ تس عشقن تبر
فرع تراوت نیوم اصلس کنہ پے
سرہ کرم حق تہ مالس کرہ کیاہ
خندہ کران خندہ پانس پیٹھ ملن
غرق سپن محو در ملک وصال
عاشقو مردانگی نین نن ہچھو

کرد پیدا در جہان ارواح ما
عکس در آئینہ ہا دو تم برت
اولا یت صورتس تراوک نظر
عاشقی کرتس تہ وانک بر مقام
گفت یوسف کردم از عشقت گذر
اتھ چھلوم غیر حق من کل شی
سور وہیرن فرشہ کنہ تت شی
سیم تنہ خوشبو یہ کنہ سورہ ملن
کبوتر کالاہ آس در ملک حیات
سور تراوت کار یار ژہانڈن ہچھو
دلو یہ کاشر پاٹھ محمود گامین

در بیان خریدن زلیخا حضرت یوسف علیہ السلام را اول پیر زن

چو شد یوسف بخوبی گرم بازار
حمیدہ قامتس نن ہیچ کمایاہ
تو ہی چھوہ مال و محنت لعل و یاقو
مہ چھوم بس در رہایش جان مضطر
زلیخا نرخ بوزت چرخ دیون
چھو یار نازنین در کبک رفتار
بہ ہفتم سالگی آہم زہ خوابی
بو عشقن چان مصرس در اتناوس
محبت پانہ وان اس باگراو و
اسے ییہ خوش تہ چھاو و تو شہ بھتوی
زہ آہم پادشاہو کرنہ آرام

آیہ تتہ پاٹھ یہ بڈس تیز خریدار
اتھس کت ستر و ٹھ ہتھ دیوانہ لوکو
مہ چھوم بس در رہایش یار سوت
مدا چھوم از خدا مہ بہ سوزہ
بوچہ ہند حال دلیشت آس ریون
براحت در اتناون گرہ پین
عزیزس نش دپوہم کامیابی
بو لو رہس وتہ او چھان اکرام یار
کو سمن کراو کرو باغ چھاوو
زلیخا ڈیشہ ونوی ہمایہ وزان

از انجملہ غریبا بڈ زنا ناہ
گرہ ہو تو شاہ یوسف ہمن بو
تو ہی چھوہ شان و شوکت مشک و فر
مرت بو عاشقن ہنز زندہ روزہ
تمامی سلطنت دت ہل ہن یار
ہتن غم غصہ یارس نش ونن
ایزو تو تھم تو ہی بو برابر راوس
بو چھس دیوانہ گیتز کوچہ بازار
غرض چھوم بال کرہ ہی نالہ متوی
زلیخا زار وتان سونہ بوزان
محبت برنہ مہ سیت صبح تا شام

مہ لوٗزٕ ہم رنہ رنہ سرٕ اچھے
ہران از دیدہ خون تم ہیمہ دِ پان
مہ ہنو مک ملؔ ژٕ آسو کت یامیو نوٗ بے
کیتھاہ کرٕ تم کو وٗزی گا جیٖتھن لوی
قسم چھوی منہ وٕ چھتم دولہ دولہ
فریاہ دت ژانہٖ ہفت خانس

ژٕ کیاہ گوی مہ ستن منہ ما چھے
ژٕ سوا کینہ ستن دِل لگوم نہ
مہ ہنو مک ملؔ ژٕ کاسک زو نہ گرا لوٗ بے
قسم چھوی یارٕ زلفو سیت چھتم
ہول کرٕ تھم لو گجیو چانہ ہولہ
مہ وزتم ارٕ طرح ماہ پرٕ خمارہ

تمنا میون وۄ ارٕ شاہزادن
ژٕ سوا ونٕ مہ کانٕ راہ یارٕ چھو منہ
قسم چھوی غنچہ دہانک قسم چھوی
قسم چھوی مست چشمو سیت وۄ چھتم
ساز سامانہ کرت آیہ پانس
بوز محمود کیاہ گو زارہ پارہ

زاری نمودن زلیخا در ہفت خانہ میگوید

ای ماہ کنعان وۄ ہی ارٕ جان
مستانہ ژی پتہ جیٖتھن لو زلیخا
دز نارٕ زلف تو دِل گوم ناری
ناچارہ چھس نارٕ ژالو تھم سینہ
از مستی چشم تو مست گشتم
لادن بو ہمہ یادن بو پمہ
دد مُت دِل چھوم از سوزشِ آہ
از یک نگاہی دِہ آبرو ییم
عاشق نہ معشوق عشقن گندو

کاستم ملالہ آستم مہرٕ بان
کمزور چھس زارٕ لوزتم میونی
چھوم آرزو از تو بو سن وۄ کناری
از مستی چشم تو مست گشتم
وز ننگ وۄ ناموس فارغ نشستم
مشتاق ژٕ کُن عشاق ساری
سد چھتہ مہ کُن تھد وزنہ تہ ماہ
امارہ چانے چھس مارٕ گیمتٕ
محمود جان کیا و نو نم عرضا

دلخستہ مسکین بے کس تہ بیچا
غمخوارٕ چھو کت یارٕ دلدار میونی
ہی یرٕ کرٕ تھس ژی پتہٕ ہی نہ
وز ننگ وۄ ناموس فارغ گشتم
زا جیٖتھس نارٕ تہ گا جیٖتھس غمہ
روزتم دماہ لوزتم زاری
صد بار گومِ ہنگہ گیو ییم
ہا شیخہ شانتو مولاگ زندو
زاگت یارٕ سن لگت زلیخا

اندہ کیا ناعشقن سیاس
زوہ دنوی کو نہ مو یاس
کاژٕ زوٗن ژن ژی پتہ گجیاس
چانہ پژٕ دو راوم خزانہ
براںٕ چھس بہ چانس سایس
چھو سنہ انصاف ایوان دانہ
غم مہر چھو کت منز فلاس

غزل

ہا نژہ کہ ہم گیر دیوانہ
کرمہ سودا عشقنہ وانہ
مُتہ کرٕ تم سخت بیگانہ
وَتہ او چھان ژی پتہ آیس
چھوی زاغیار خالی خانہ

کندہ زائیس مژ دیو انہ
تیتھو نہ روزہ ہن میان افسانہ
سرو ندیو ہیتمو پانس
مارٕ مند بے سرو روانہ
عارٕ زتس بے پرواہیس
مُتہ زٕھتم حیلہ بہانہ
دارٕ بوزتو گدائس

غم مبر چھوک منز قلاس

ای ترک کمان ابرو
بدہم بہ یکے مو یت
نے گبرو نے شیخ ماند
قبیلہ دراہس گرانے
زی پتہ دل مہ گنجام
گاجنتھس مولہ تہ مالہ
دل ہت گیو ہم جانس
ہر موکھ برتل زاگے
زی پتہ چھس دیوانہ
وچھتو چھس کمہ حالہ
نازک بدن ناز آمیز
پاکیزہ رو پاکباز و
لاگت چھو منیزہ ممن
چھی اتھ کھور پوشہ مالہ
سرو از قدت پای در گل
کیاہ بوز مو روز ژھایہ
کوٹھن ہی و تھراوی
ہی چھاو تو برگ لالہ
نارس تہ چھس ہلو گوم
بالو زتہ یا مہ یو ز
وچھو یو سعق زیر و بالا
لگو زالہ زلفہ تہ خالہ

چھوی نہ اغیار خالی خانہ

خاصہ کیاہ تم ونو داستانہ
من کشتۂ ابرو یت
از عشق سہر موئے
نے کافرو نے ترسا
کیاہ سنا چھوم ڈکہ لانے
رل ہت کیاہ آم انجام
مغرور مو گژہ پانس
مو روس کرہ یو حوالہ
دارم بدل سخت داغے
از خویشتن بیگانہ
اے عشوہ گر فتنہ انگیز
کیاہ چھوی غصہ ملالہ
اخلاص لاگو تازو
زاگن دود ہم کمن
خم زلف برمراو تھم دل
کتو ژلہ کتو مہ ژھالہ
سندر لو کرہس ضنایہ
مس پیالہ برت نھاوی
آیس تہ دودس ہلو گوم
ون لو بو دورر ژالہ
لب تشنہ چھس لہ ند جانوز
عاشق تہ معشوق یکجا
تم دو شوی اشوہاران

زار بوز تو محمود گدا یس

ملک خراسان و ہندو
ہرگہ شود پیدا
معشوقہ بو شوفہ چانے
معصوم چھس خورد سالہ
رسوا بو کرتھس بد نام
بو یوت چھوس ہت جہانس
نی دیہ ہم تی لاگہ
از عشق تو ہیچو لالہ
الضاف چھو بینہ دانہ
ابروی تو تیغ خونریز
مغرور چھوک پر نازو
رندانہ چشمو پیالہ
رخسار گل یاسمن
آسان کرمیان مشکل
گجبو بو چانی مایہ
لجمر چھس عشقہ زالہ
پراران چھس پان ناوے
واللہ زی پت دل گوم
پتژے نہ پرارے نہ امروز
مس پیالہ رٹت نالہ
گوش تہ محبت پیدا
تعجیل و تاخیر کران

مشغول دل کامیابی
کیاہ کرہ چھوس بو غلام
در پردہ پوشید چھوی کیا
بیچون چھوک بیچگونہ
بیچون چھوک بیچگونہ
آزاد سرو رواتہ
شمع زن گیہ زہنتہ
سخت والونس پرکالہ
یا روز عدالت بوز
درخانہ خاص خلوت
تتہ آسو ترہ موس شراہ
کیاہ وانتہ اَنت مثالس
یوسف لدُن قید خانس

یک خوش تہ یک ناخوشالہ
بر مندن کرتھم شام
دلوس پننُ خدا
یا رب ژہ چھوک ڈیشہ ونوی
ذوالعزت و ذوالجلالہ
نیرت گومنتا نہ
لاران تس پتہ پتہ
تام گو عزیز پیدا
والانہ بو پان گالہ
یوسف ڈیوتھم مس جیت
تم دیو زہ چھونہ بو عش راہ
محمود وچھتہ کتھ پاٹھ

لاچارہ گو بے آرام
صبحس اَوتھم زوالہ
ریوان دیوان نالہ
دانا و بینا کتوی
میرفت از ہفت خانہ
نیوان ہر تنہ تہالہ
تھف لاینس پتہ نالس
ریوان دراَیس زلیخا
آسس بو در خواب راحت
آمُت کمہ تام خیالہ
ید چاک پتہ چھوس نالس
پھرکتہ سہ پان پانس
ژرالس کرُن حوالہ

گوورندو مہ کرتھم زہل
بو کرنس خوار کرمہ لان
اَشہ کنہ خون ماران چھس
متوژ لنتم مہ آمو لول
مہ تھوتھم یارہ بڈارمان
کتنو چھوک وَتہ پٹ پرالے
پریشان چھس چہ گیسویت
ژہ چھاوتو یارہ ہرے لنگ
مہ کیاہ کرتھم ژہ کھٹوتھم وی
ژہ تہ بو آسہ زون تہ آفتاب
زلیخا ہفت خانس منز

غزل

ولو موژل ولو موژل
مہ گیمو یارہ چانی کل
مہ کھاس سہ تھ پراران چھس
کتھاہ کرتم مہ گو موہول
ژہ نے ڈیشت بومارے پان
متیو کرتھس بو آوارہ
زرشنگ چشم آہو یت
مہ کرتھم ہیہ ارنے زنگ
ژہ کیاہ چھوی خاصہ سنبل موی
مہ تراوتھم عشقہ نارس آب
کران چھس بو عش کتنو سنز

بو کرنس یارہ عشق چان
ولو موژل ولو موژل
چھسہ بو خاصہ بینز زل
گلاب چھسہ بو بو مسول
کمان چھی یمہ خم کرتل
ہٹہ لانژ کیم ہابکل
کھٹت ہرنہ چھ در جنگل
گووکرتھم سونس سرتل
بو وتھرے فرشہ کنہ مخمل
گٹہ ہو کال کالہ ابرس تل
آدنکہ یارہ غدہ موڈل

تمنا چا نو محمود سس

دماہ روزت پانڈ وتس
دلو موژل ولو موژل

شفیع الورمے نبی مرسلؐ

طعنہ دادن خاتونان مصر مر زلیخا را بدعوت آوردن آنہا ر از زلیخا

قصۂ عشقن فاش یامت گو نتوی
پامہ زلیخا یہ مصرک گی دوان
لوزتنہ سند وچوس تمتہ راہ
پاہنپورک پاھگت کرہ ہی برشماؔ
سال کرتمہ خاصہ امیر باہنی
اتھ برنس ودپہ سندی داج نہ
ژاد یوسف سالرن آپ ہیت
انھ ژنگت یوسفنہ پرا گاشہ تہ
ماہرون لوخفن بلہ تراد گاہ
عشقہ شمشیر زونہ گیہ پارہ گرت
سار عالم پڑہ ناوان الامان
توہ بیت زندانیو لرنےندگی
بیت زلیخا آیہ ریوان ات رات
مایہ برت آیہ مسند بوزہ ہی
رفتہ رفتہ گیہ ادہ ہفت سال

پاکئے یوسف اکس اکپہ زلوی
یوت کوتاہ پڑہ زتٹ عشقہ در
رودناسنہ بیہ امس ہیو یہ گاھ
پامہ بوزت گوتمس کیا دل کباب
ناش و نغمہ سازہنونک و انیوی
نالژ ہنس لعل بدخشان زٹ
سونہ طشت تیہ رویہ سندیہ آفتاب ہیت
کرکھ زلیخایہ ثنا باشا سٹھاہ
ساروی تو پوچھونہ زلیخایہ راہ
فندہ عشقتہ بندکیتاہ کرتہ آہی
شاہ یوسف کنہ لدن قیدخانؔ
خوشکلام و خوش تبسم خوش تمیز
کمہ حیلہ موکلاون کیا چھ بات
زرہ کوتاہ کیاہ ہی دودہ ماج

شہر اندر گیہ شہر زہر زنان
طالب غلام عبرانی بگرہ
بدو نے ارسیت کموزہ ہی اک ماہ
مصلحتوک سازوایُن باربابؔ
پیراوُن یوسفہ سندوی تاج نہ
سونہ ٹوپی مخمتہ برنس لوپہ سوت
اتھ دنونک زوُنٹ قلمتراش نہ
تندہ ہانن ہند چھو یوسف پادشاہ
روی یوسف ڈیشہ وتوی گیہ مرت
قیدخانس لدہ ناوان ہای ہای
آسوکران صاحبس کُن بندگی
مالسندی خونہ ژرالس گو عزیز
جایہ اکس زہایہ کھٹٹ وزہ ہی
راوہ اوم کیتھ لاگوم باندہ ماج
آسو یوسف قیدتہ ہو منت تیوت کال

خواب دیدن شاہ مصر و خلاص شدن حضرت یوسفؑ

شبہ اکہ پادشاہن خواب ڈیوٹھ
خواب بوزنت گیہ ساری لا جواب
یوسفن تعبیر تم شاہس ونُن

سخت مشکل معنی امکوی آسو کرتوٹ
اک غلاماہ آسو تمس یاد پیو

عالمن تیہ آگہن تم باو خواب
شادپین پادشاہس انتہ گو
پادشاہن نوزہ دپونس گرتہن

سونہ سندوی گرنتہ گندہت آس
کیا ژہ ڈیوٹھت خواب ہتن کرہیان
توہ پتہ آبہ فربہ گاوہ ست
شورہ مڑہ آرہ کیتن گیہ پھل
توہ پتہ ستہ ورہیہ وتھ دراگ
تاپہ سیتن پھل تہ آسکا ویرن
باویامت یوسفن تعبیر خواب
توبہ توبہ پرتو پرنو نماز
سوچہ ورہ آیہ خلقن بوچھہ تج
پھرہ کھ پارے شہر مصرس اندہ وند
اکہ ورہوک ہیس ورہس تھاو تو
مال نتہ مود گبر بوچھہ ہت
زندہ آسن دال تہ جاندار مود
وارہ تت پرآ سوبہان اک گرا؟
آسہ عاشق مستہ گرتھان ڈیشہ ون
آسہ ایوان تتہ نیوان خیرتہ ایس

سار قید ہت شاہ یوسف گو خلاص
خواب ڈیو تھم خاصہ سنی سخنتہ ہل
لڑہ گاوہ آیہ وچھن گیہ کھت
تیوت روزی سو زہ رازق بیشمار
گژہ باران بند نہ ہو کھس تہ چہ ناگ
نفہ دادی وقفہ درس پن جانور
بوزہ ونوی گو شاہس اضطراب
بیمہ سیتی مود تامت پادشاہ
کانسہ ہتر نہ آس پانس روچہ تج
سیرس خرچ چہ ہوٗ دہ پل کھیو
ژکھ نہ حسد ہتر نہ بغض تراوتو
دراگہ ورہن باغ وتابن خشک گے
آسو میوشا نگمت تم زندہ رود
آسہ ایوان لوکہ سمت یوسفس
کنہنہ غیبت میل گرتھان بوچھہ کن
مصر مغرب روم وشام مکہ عام و خاص

واتو شاہس تھ شہ دپونس بیگمان
خام سخنتہ ہل آیہ سخنتن کھنہ بل
یوسفن دیو ست فرہ سن اول
بار گردون گژہ خلقن ہارہ کھار
تاپہ سیتن کل تہ کٹ آسن درزن
نفہ دادی مال ہترن گژہ ہر
ہائی خلقو کا ہنتہ چہو نو چارہ سانے
ملکہ بخشن یوسفس بیہ مال وجاہ
یوسفن تعبیر خلقن پیو سند
چاک ٹے وزو ہاک وانگن ال کھیو
دراگہ ورہہ ناگ تہ چہ آیہ یت
گرمہ سیتن خضر گلن برگ پے
تھرتہ بالا یوسفن لزاک لراہ
بوچھہ ہتن جانو درشن گژہ بس
مصر و مغرب روم و شام مکہ عام و خاص
آسہ ایوان تتہ نیوان خیرتہ ایس

رسیدن برادران یوسف نزد وی برای طلبیدن غلہ

یوز یعقوبن تہ سوزن دہ گبر
آس اتس یعقوبہ بہ سند فرزند باہ
تیرہ دادے یعقوبس اشوارہ یکو
سوتہ آیا وونہ پھرت مال نیو
یوسفن کر حیلہ انکو نہ دار
پتہ تراوزس نو زمینن بانہ ہن

وات مصرس پادشاہس گیہ خبر
کاہ چھہ زندے باہمن ہیو رائہ ہون
پترہ دادے یعقوبس گاش تھکو
ون چھہ تہنز او ٹنہ ہن سیت
دزہ ہن گندمک کانہ اونٹہ بار
کوٹھارن یوزتم کیا کہ عمل

پادشاہن پرہ زہو نک تو پھوہ کیاہ
آوہ زاگت دورہ روزت زو ونیو لن
ذہ چھہ آمت یود رکھم کونس ہیو
بار ہکان چھنہ یکان سیت سیت
گہ نہ یوسے لوچ وچھت آنہ ہن
تو رتھاون تہ ورہ پاتھن گو نہ تل

مال ہت تہ تھال ہت گے بار تم
پادشاہم روزسوتی دور چھو
بابہ صیبو سوزہ ہن نی راوہ مال
دڑ بدل تم اسہ تھاو نہ سار ر
مال دپونک میانہ گبر ژور چھا
تا قیامت کنہ مشہم داہ گوم
رنہ رنہ بیوم تو لن یتوت ہوی
لگو و دنے گوم از یوسف جدا

ژور ماںزہ انگھ ٹٹ دورہ تم
مال تراوت گیہ بایس انیہ
لوچہ اونٹنہ گو نہ اندرو دراو تھال
سوی گژ ہم یس ہن دراو ژور
کنہ سوزن تو یہ سیت مقدر چھا
منہ امسی پتہ ہن پان گو ل
منہ کرتوم وتہ ماوک چھوم یہوے
وانناوک پادشاہس وتھ کن

گژہ ان یس ہن ژور چھو
فندتہ فریب لگ مالس دنیہ
اسہ کر یاو پادشاہس نخ ارہ پار
پانہ زانیو کیاہ چھو لکھومت دزبور
بر وتھ سوزم اک تہ تمس کیاہ بنیوم
گاشہ رتس چھوم مالس اتہ وال
تم پرژ ہوستہ کرنہ حوالہ خدا
پادشاہن لوی ہن پرزہ نن

رسیدن برادر خورد سال نہ دلو یوسف صاحب حمال علیہ السلام

کالہ دتو نک تتہ دہن پان ترہ خوان
پادشاہن پانہ پرژ ہونس کم ژہ کوے
آسہ ہمی نندہ بارن سمہ ہو
پادشاہو اتھ تامت گڈ بنر
آس ہتمی اتھ میانس یوسف
آسہ یژہ می گنتہ میانس یوسف
آسو بیتہوی چشم مشتاق یوسف
آسو یتہوی ہو نچہ سنر یوسف
آسو یتہوی لوہ رمیانس یوسف
آسو یتہوی زلف خم تس یوسف
آسو یتہوی غنچہ دہان یوسف
ژہو پہ کرتم چھوس لعل یوسف بابا یوہ

ہیو کھ دوکس سالہ تباہ کھیوک جان
پادشاہ بوی ہن ہیوم یاد
خوان نعمت خاصہ بارن کھمہ ہو
بای بای سنداتھ تامت پرزہ ناو
آسو یتہوی خوی میانس یوسف
آسو یتہوی خال میانس یوسف
آسو یتہوی ممہ کمان یوسف
آسو یتہوی کار تہز ر یوسف
آسو یتہوی لستہ خنجر یوسف
آس ہتھی منیزہ تن تس یوسف
یوسف لج لولہ رگن لسیہ رائے
میتھنہ ونک اوہ رہ باین حال میانہ نو
یتہو نہ ونک فاش ستھاہ چھیو مصر

آسو دان کیو ژہ کالا کونس لوے
مود مت چھوم ون لو کمس دمہ ناد
بایہ رتیو ولہ مہ سیت ژہو پہ کر
چاک دتن جامتی تم بابک تراو
آسو یتہوی لہ وی میانس یوسف
آسو زلفن ژال میانس یوسف
آسو یتہوی دکہ پُر نور یوسف
آس ترہ ہی تیز نظر یوسف
آسو یتہوی ممہ ونجر یوسف
آسو یتہوی سرو روان یوسف
اتہ اتہ آسو کران ورہ تہ وای
یتہو نہ ونک اورہ باین نش پیر

آسہ بہت بای بارن بہہ وے

خبر کردن حضرت یوسف علیہ السلام برادران را بر احوال خود

یوسف کن تموا صلانیو نہ پے

خط لا دعوی کدت تم ما وننگ
بوزمنوی آسۀ خلقو در کنعان
بابۀ آسوی زندہ لیکن گاش نہ
موژرت دنونک یہ بابن دو نو گرتھی
مشک ہین جامہ ہنی کن وچھن
بابہ صیبو کونہ چشمن چھوک منتہن
صد مبارک نہ دہ چہوی یوسف ہین
شاہ یوسف سلطنت ہت برونتھ آم و
اسہ کرن مال تیرن دون جدائے
کوس تمی لول وفراق اک اکس

تینہ کالک حال ہنن باوننگ
بابی بارن بہہ وی گریہ کران
زندہ دیس چان پتس آش نہ
عرض کرزین یوسفن لزنی سلام
انشاء اللہ گاشن یس دون اچھن
پھرنہ سیتن ہرنہ چشمن گاش آس
آسو دپان بابہ گرتھوم یورین
اک اکس دیشت نیرتھ زچھ باک
مندہ چھاون وچھ راون اورہ بائے
اینہ کالک دراو یعقوبس قصور

اورہ با یوتیوت و دک ورہ سان
وارہ ونتوم بابہ میانوی کیا کران
جامہ ابراہیمہ سند آسوس مژھے
یورین گرژہ بابہ صیبو لول آم
آہی بابس نشہ ماوہس جامہ ہن
پترہ دادی نشہ یعقوب گو خلاص
باژ پتھر ہت پانس ہیت دراو
وچھنہ بابو کیاہ چھوکران دراو باک
گرہ واتت آس مشتاق اک اکس
شاہ یوسف آسو سان در حضور

مردن عزیزِ مصر و وصلِ زلیخا با حضرتِ یوسف علیہ السلام

راویان این روایت می کنند
مصر اندر عاجز و آوارہ گیہ
گاش سور کن یار سنزی مایہ تہ
سنبلک پاٹھ گیہ ہیچ تس کاڑہ ہن
رنہ رنہ گیہ سفید منہ فل
انہ آسس عاصہ ہین تہ کاسہن
چانہ سیتن زلونہ دکس ناہ نہ لوم
چھو کنہ بوزان کیا لازم فرنہ نوی
دوہی مہ کاسم سوی مرآسوم بدخطر
خوار گیمژ تس سوا لاچارہ جس
دراو تمہ دوہہ شاہ یوسف نبر
الغیاث ای حاکم جان الغیاث

رفت از دنیا عزیز ارجمند
نار عشق ہتھ تہ گیمژ پشت خم
نالہ دیوان پان نراوت آیہ تہ
پارہ اندر آس کران کار عشق
سیہ بادام آس تہ گیہ نہ فل
دوہ ہکے ہتو نہ لول برونٹھ کن
مر والس ہتو مہ گندت ناتھ گوم
پھوٹراون باک تراون یا خدا
منگومہ پناہ میان گنہ عفو کر
نالہ دیوان آس لیوان اہلول
وتہ پٹ آسن یٹ زلیخا بیخبر
ظلم کیاہ گوی یوسفن ہتوس ونن

پس زلیخا بارہ دادے مارہ گیہ
یوسفنہ یادہ ستو تس کانہ غم
جان لزن پانہ نرو پارہ ہن
مارہ گیمژ سوختہ از نار عشق
کانسکے تس پرزہ ناوان آسہن
دلو نہ مہ کیاہ چھوک ژہ مینو الہ ون
چھوک ژہ کینو چھوی انیو بینوی
بندہ چانی سار ہیم شاہ گدا
زار بوزم عاجزتن یوسفس
ذات پاکن توبہ تسند کر قبول
الغیاث ای شاہ خوبان الغیاث
بوجہ دپونس تہ چانگ یور کن

آہ کرن سُو رسیٚن چانکس
ژیر پادم باد بوزی داد چون
منگہ ناون کوسہ ق جہک نتہ باو
چھین زلیخا حُنہ ستوی ٹس پتا
ہنونہ باس قصہ وبن واہ واہ
نامزد گیہ عشقہ میانی روم شام
میانہ سوا آسونہ اس کاہنہ کار
خاصہ نہ بیا خلعت دیبا زرٹن
چشمہ آسس خبر گز مان اوچھان
حیلہ گر شیطان ژلہم دستہ شکست
سی زلیخا حال وچھت پیر زال
مرنہ برونٹھی برنہ ٹھ مرن عاشقن
اے زلیخا ونتہ ون کیا چھوی کار
مال و دولت لعل خہ تہ یژ عزیز
کفر تراوم دین پراوم چانو نہ
نہ اہن ژی جان گرث یا آکہ
خوبصورت گیہ کیا صاحب جمال
عرشہ لکھوی تہ نہ اس فرش خوب
چانہ درشنہ سیت ژجم کھی دُس
نیوم لفغاہ آس موتوری بل ہنس
ہیبہ پتہ مبتلا گو لالہ پوشس
لولہ باغس آسس دیوان زہوٹ تے
کیاہ زہ کرہ ہم دُور ژلو ہم ماژلو
نامہ لگہ یو خوبصورت یوسفہ

معنی امکوزانہ کیاہ غیر سا کس
سیر کرت آو پھیرث پادشاہ
سی چھسی لوہمہ جان گرژی فدا
بوز یامت یوسفن تراو باک
کیاہ بووے خوبصورت آس کیاہ
ستنہ ورشی پتہ انجم لارنی
آہس وودان رات دوہس کنہ ازار
شیرو شکر قند و نبات بیحساب
زلفہ سایہ سیٚن آس پچھان
چھومنہ وچھمت ووارہ اس کن میزاہ
وینہ کمی میانہ خوتنہ خور دسال
عشقہ سیتن سارٕ عالم پیدہ گو
اک زہ معشوق بیہ گیژ ہوم لوکچار
آسہ ہمی در بل ژی دکبرہ
زہ نہ کانہ نوم مہ تہ مانوم چالوتہ
گیہ پیدا خورہ ہلیمت لورہ جوان
کلف زتن پان ڈیوہن زلف و خال
عاشق و معشوق سیٚن کامیاب
چانہ درشنہ سیت اژس متر لس
بیب زلیخا آسہ گیژ اہ دربلا
ڈالہ نیوان مالہ کران پیالہ نوش
عشقہ باغس یام وصلوک آب پوس
ییتھ ژلو ہم تنہ ہوتن بوز لو
پانہ وانی وارہ کرک نا متو

یوسفن دپو بوجہ از گژرہ میون
پاس آخر آسو کنن گوس آہ
لعل و منتہ مال و دولت دربہا
کامن کرحال ڈلیٚشت جامہ چاک
امسندوی بوز خریدہ چھس غلام
عشقہ تیرن سینہ سپر داری
شیٹ ژرہ ہن زخت مرکت کیٚتن
چاوہ میانی تا دہ کران آس کباب
آسہم نے پاس پھیر دلس
رشکہ نوی قید تہونس بے گناہ
کیاہ چھو عشقن دادرالن عاشقن
مست حق گویم عشقن پیالہ چیو
بلکہ پژ ہنو عاشقن ہیم زہ چیز
نتہ چھینھی یاوس لو کیاہ کرہ
یوسفن کر عرض تا مت یا آکہ
برونٹھ ژیرہ ہن مہ خوتہ گیہ جان
آو جبرئیل پام تامت ہت جواب
آہس وچھان اک اکس کن بیحساب
چانو درشن چھوم درشن گرتس
تمہ خوتہ گوس یوسف مبتلا
خاصہ کران آس ہین دوہ تے
شوردور یا رسندی خوار گوس
کیژ منت چھم مہ چانی کاملو
باغبانن پوش تھرہ پٹ پوشن زٹہ

Library Sri Pratap College
Srinagar

پانہ وانی وارہ کیرک نالہ منتو
بندہ چانی سارییم شاہ وگدا
برانت آسم نہ یار ایم لیہ تنے
شوقہ یوسفنہ میوشن مالہ کیہ
دای لوزت باغسی منز آیہ تہ
رنگہ رنگہ پوشنی کرہس انہر
ڈکہ ہٹس شوبہ فن چھوس تاج و تخت
ڈکہ رستوی چھوی آسان جہ ریدر
ڈکہ ییس آسہ ہکہ سوی کار جہان

باغبانن لیچہ شہ تہرہ پٹ پوشن ژلو
آس حمد اہ صاحبس کھوزی پران
پایہ ہٹ مسند سمت لوز لو آیہ ستے
نی لو فی زدودہ ماج تتہ تہوتہ گو
اچھ پوشن مالہ کران درایہ تہ
بییہ نہ لیخا آس داین سیت فونان
ڈکہ ہٹس لوبہ فن چھوس تاج و جنت
ڈکہ ہٹس سار چھ ہوان ناو تہ

آس کران بندگی ہما یا خدا
بارخدایا پیر گیس نوجوان
دودہ ماجی ہش ہندی گندہ کمر
ہوشہ پانی وارہ سبز اچھ پوش
شاہ یوسفنہ ڈاوتت باغس اندر
دودہ ماجی کیر مرلانو ی ورامہ جان
ڈکہ ہٹس ڈولہ فن چھوس سیم و زر
ڈکہ رستس ہمرہ ہندو باو تہ
پیریدوی آسہ یدی نوجوان

در بیان وفات حضرت یوسف بعد انتقال حضرت یعقوب

پیر کنعان شاہ یعقوب گیے مرت
استہ استہ عمر اوشد با تمام
کینژہ پھرہ خواب یوہٹن مال وموج
ایستادہ پار پیادہ ہم سوار
وارہ سکھر بار سفر پیش اوی
کال آخر مرہ سیراہ کرہ تام
مشک ژونٹس ہتن دتن جان پاک
آسو یوسف خاصہ معشوق خدا
مال دنیا چھو نہ روزان سار تہ
ناحق اسی آدمس کم کم گمان
چھوس گمانہ سار میونوی گرہ باک
سر تراوت عاشقن نشہ زندہ مر

یوسفنوی خاصہ دیداراہ کرت
بعد یعقوب سو یوسف ہشت سال
ہول گو اسہ لولہ زخمن چھکو علاج
یام تہند تہو آس تتھی جبرئیل
گرتہ ہنہ جدا از ژہ نشر یار کوبے
یام کھو رتہوں اندر رکاب
سار لشکر آیہ کران جامہ چاک
یار سمت آی پشر ک مغفرس
انتہ ماوان کیت گی در گور تہ
چھوس گمانہ سار چھیم شر تہ زبان
سوی گمانہ غافلس چھوی گنہ کاڈ
محمود ونکنس تری زہو یہ کر

شاہ یوسف آسو درشاہی بکام
نومہ ورہیہ پھیرلوک گوتس خیال
عزم کر تام شاہ یوسفن درشکار
گفت ای گلبرگ گلزار خلیل
آوہ یوسف رخصتاہ ہت گرہ تام
آسہ عزرائیل وشاہ ہت شتاب
پاک عاشق آس کران الوداع
رحمت و تسلیم تس پیغمبرس
چھوی جبابا آدمی اندر جہان
چھوینہ ریتان ییم چھیہ میانی دشمنان
محمود ونکنس تری زہو یہ کر
سر تراوت عاشقن نشہ زہو یہ کر

کیبازہ ابیات اتھ دنیاس ناحق

مرثیہ انتقال یُس ملال حضرت یوسف

تورہ دپو ہس کل نفس ذائقہ

دادلد واک ساتھاہ لہ وزتو
داد سُور کر نزن نہ مادنی
دادلد عاشق دوہے لیون وُدن ا
لکھت سند کہنہ چھمنہ کیاہ کرس
ننده بلنے خوش ایو نہ اتیمو
چھوکہ لد چس دراگ دگرہ ہوم مہ ملُن
پختہ کاروکنہ میانی بوز نم
ننده بانے خوبصورتہ یوسفو
یُورتیم گوم ستیم چانو مے
ہیکس ہند اتھ رٹن کھوی رُوا
دادلد دراده اندری سُور گو
میکند شاه وگدایاں را اجفا
گیہ بیہوش پوشہ تھزن نیبہ پتھر
یام بوزن مود یوسف ہوشیار

داد اندرم یوُنے تی بوزتو
دادلد س ستہ ایوان داد لد
کونہ تم رلیوان ہیم نارہ دزان
ناٹھ یارس را وہ سوی کولو دے
پنجہ بہت ژہ ہو نجہ درشن دیتمو
خاصہ پانن چانہ خیطرہ پاس گوم
سوختہ کر تھم ژہ اک ساتھاہ رفتم
آمہ سبت زانہ ونت کس بوحال
لوسہ ناوت غصہ کیاہ گوی میانو ژہ
کس نہ پھری کس نہ نزی لعلہ تیر
محمود س داد ینُن یاد پیو
بوز زلیخا یہ یوسفنہ مرنچ خبر
نزن دوہن آس اوفتاده بخبر
ترمیہ دوہہ گیہ زلیخا ہوشیار

داد زانی یس لہ اوی آدنی
داده پننی آس کران دوُدہ دُ
اندوُیس گنڈہ تنتہ نارہ جگرس
لالہ رُویس خاک سُوی کولو ملے
چانہ دوُرہ سینہ چھوم نارلہ وُن
کامہ دیوہ پامہ لجس کیاہ بنیوم
دکہ لد چس برخ کو لو ماو تہو
کندہ درائس لان کرتن پائمال
چس لو ہیکس چھیمنہ مہ کہنہ ژہ سوا
مرگہ تیران شاه وگدا کرہ اسیر
محمود دوچھنہ دنیا بے وفا
بوزہ ونوی گوتس زیر وزبر
ترمیہ دوہہ گیہ زلیخا ہوشیار
یام بوزن گیہ یوسف بالہ یار

مرثیہ زلیخا در فراق یوسف ع و وفات بیبی زلیخا

یام بوزن مود یوسف ہوشیار
مارہ متے یارہ کنتو ژہ ماند تہو
کنہ نہ منگے من تہ ننگے نیرہ لیہ
لیبہ لو ژہ ہیم بیہ چھیرت یار میون
پختہ کارو اسو ہیم مختار ژی
کس لو ونے آسو ہیم دلدار میون
ہی تہ مسول ضایہ کرتھس دراوی ای
گرہ نراوت کتہ رٹت چانی ژی

حالہ اکے آس کران نالہ زار
یوسفو ہی یوسفو ہی یوسفو
پان وندے جان خندہ پیریو
ختہ کرتن چھونہ لیوان عازمیون
چس لو بلبل آسو ہیم گلزار ژی
مارہ کرتھس مٹہ کہنتوی بازمیون
پایہ بڈیو مایہ لجس آی آی
کوہ متے میان مٹھی مای ژی

نادلائے میانہ یوسفو ولو
کتو گو ہیم یور اتیم آدلو"
ون بوُدمے من تہ وگن پھیرلو"
دمہ دمہ آسو ہیم غمخوار میون"
زار بوز تم مہ گرہ ہو ہیم یار ژی"
کرہ کیاہ بو آسو ہیم سردار میون"
مارہ متے مایہ گیس مای مای
خوار کرتھس نارہ راجتھس مای ژی

مَرنہ چانے آسمان گوشت خم
مَرنہ چانے آفتابن پان کھٹو
ہاہی مرگو آہی کیتناہ سیمتن
داہی مرگو کہنتہ ایوان چھو بنہ عار
مَرنہ چانے پوہ مہِ گوم شراونس
مَرنہ چانے راہن گے شاخ شاخ
مَرنہ سیتن سوہ رگتہ ہان اندرٕ تے
مَرنہ سیتن جوٗرٕ جدائی گٔتہ ہن
ہاہی مرگو آہی کیتناہ سرو قد
مَرنہ چانے کار گیہ ہیچ سنبلن
واہی مرگو کہنتہ شرلو تھاوتھم
زٔامہ زٔزٕ خاصہ بہری لنجہ تے
شراونی ہی کرتہس بَرٕ تے
دلیوہ بوزم ییہ پھیرت یار میون
ییرٕ چمن مشکہ بَرٕ بَرٕ چھیم گلہ
قبرٕ پیٹھ گیہ ابرِ رحمت نس ہران
ستہ ورشی بازونت گوک مہ
نالہ قبرٕ ٹھتھ ترٕاون یٔڈہ باک
کرتھ محمود و زلیخا مختصر
تمام شد

مَرنہ چانے گوم اچھن گاش کم
مَرنہ چانے گو جہانس اَنہ گٹو
زٔلہ ناوت دٔلہ ناوت بِم کھن
حیلہ کر کرتھ ہوتھ بَرٕ بَرٕ مَرگزار
پیوم تاوَن خاصہ لوٗنس یاونس
مَرنہ چانے ہیچھرن گیمت سوٗ رلخ
مَرنہ سیتن ضایہ گٔتہ ہان نندرٕ تے
مَرنہ سیتن سنگ و النج چھی فٹ
زٔلہ ناوت واٰلہ ناوت در لحد
مَرنہ چانے نالہ دِت کیاہ بلبلن
میانو یوسفکت ہرارس ساتھم
داد کرم جایہ مِنز و النجہ تے
ذرہ زٕ اچھہس جان کوتاہ زٕ رٕتے
زٕہتہ کرنس منتہ چھو بنیا یار میون
زلف سنبل چشمہ چھیم بنبر زٔلہ
یارہ داد ے باک تہ ہارو دوان
وعدٕ سا دیوہ وعدٕ مہ سیت کرتھ زٕ
در فراق دوست دِتی جان پاک
داد لدن عاشقن ہنز خوش خبر
نادلائے میانہ یوسفو ولو

مَتہ مرتم و نہ مہِ چھیم منزہ نم
مَرنہ چانے سندلسوکیاہ پان کھٹو
میون یوسفکتہ سناکرتھ ہن دفن
چھے قیامت یلہ یارس راوہ یار
وَن پرزی لغ یارہ لو مشراونس
مَرنہ چانے داد لدیوان و داخ
بندن پیٹھ ولہ ناوان گندرٕ تے
مَرنہ سیتن نوٗر لورزن ہرتہ ہن
خوار کرتہس گوم جگر چھو کہ لد
مَرنہ چانے یارہ جامہ کر گلن
ازمرہ زانوم بیوفا دینہ برم
زٕہ سوا دل چھو منہ سوزان دزنجے
در فراق یار از ما مرہ تے
مَتہ زٔلتم کیاہ زٕ چھوک غمخوار میون
شوبہ نے تی قبرٕ پیٹھ ترٕاوت زٔلہ
خوار کرتہس عار چھو بنیا سہ ایوان
راوہ پیس دلبر تہ سوٗی گو تہ مَتہ
نکھ نکھ کرکھ دفن زیرِ خاک
یارہ داد ے کس نغ گو زیر و زبر
تمام شد

ملنے کا پتہ
غلام محمد نور محمد تاجرانِ کتب مہاراج زینبر گنج بازار سرینگر کشمیر